

Naročnina mesečno
25 Din. za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/lII

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

Ček, račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

SCOUENEC

Z nedeljsko prilogo »Iustrirani Slovenec«

Vojne nevarnosti ni

Iz Zeneve nam je prispelo veselo oznanilo. Diplomat svetovnega slovesa lord Cecil je v imenu Anglije odločno zatrdil: »Lahko rečemo, da ni nikake verjetnosti za vojno in skoraj nikdar ni bilo takega časa, v katerem bi bil stav pred vojno tako malo opravičen kakor danes.« Slovencem, ki nas je Bog postavil na zemljo, češ katero so se ob vsaki evropski vojni od zapada in od severa prevalevale sovražne čete, na zemljo, ki nam jo je tuječ od severa in jugozapada stisnil v ozek stožec — in še na ta košček zemlje gledajo tuječ s poželjivimi očmi! — je to oznanilo dobrodošlo. Jugoslovani vemo dobro, kaj je vojna. To vemo dobro Slovenci iz zadnje svetovne vihre, ki je malokatera tretjino našega naroda gnalo v izgnanstvo in iz begunstva v suženjstvo, vedo to dobro naši bratje Srbi, ki so od balkanskih vojn do premirja neprestano krvali za svobodo. V zadnji vojni smo izkravali bolj kakor katerikoli narod in zato si vojne ne želimo. Zato nam je Cecilov govor prava blagovest.

Muči nas le vprašanje, ali je Cecilova trditve tudi dovolj osnovana. Finančni položaj evropskih držav je tako šibak, da bi malokatera država imela dovolj denarja za vojno; ljudske mase, ki še niso pozabile na zadnje klanje in ki stojijo stalno pod vplivom skrajnih socialnih gibanj, so vsed gospodarske stiske tako »demoralizirane«, da rabimo ta vojaški izraz, da bi se tudi najboljši strategi ne upali z njimi začeti dolgotrajne bitke. Evropa je poleg tega tako zvezana s političnimi bloki, ki jih gotovo vežejo tudi tajne vojaške pogodbe, da je osamljena vojna med posameznimi državami izključena. Po vojni bi se bil že davno našel kak drugi Viljem morda kje bolj na jugu, da bi se ne ustrašil tega sistema blokov. Svet je poleg tega tako utrujen od zadnjine vojne, da bi tisti, ki bi boj začeli, naleteli na soglasno odsodbo svetovnega javnega mnenja. To so vse razlogi, ki govorijo za Cecilovo tezo, da vojne nevarnosti ni.

Kot mejaši pa se ne moremo ostresti občutka, ki nam ga povzroča žvenketanje sabelj in brnenja vojaških letal tam od jugozapada, ki nas od časa do časa prebudijo iz prelepih sanj o večnem miru in nas moti pri vsakdanjem delu. Cemu sta bojno kričanje in silne demonstracije, ki jih omenja tudi Robert Cecil? Cemu te vaje celih armad ob meji in mobilizacija milice, ki je prav te dni v teku in pri kateri morajo sodelovati celo zasebni tovorni avtomobili? Kam s topovi, z letali, vojno mornarico in vsem jeklom, pod katerim se krivi italijanski davkoplavevalec? Mar se to jeklo kuje samo za parade? Lepe so besede, toda še lepši topovi, letala in strojnice! To so besede, ki jih je Mussolini pred dobrim letom izgovoril v Livornu ob priliki fašistične in vojaške parade in ki jih je letos v bistvu ponovil ob zaključku letalskih vaj, ko je dejal, da mora biti vsak Italijan ponosen na italijansko letalstvo. Tako so vsaj fašistični listi komentirali njeni govor. Spriče te trde resničnosti zgubljajo vso veljavno bombastični govorji g. Grandija o potrebi nujne razorozitve, pa naj bodo teoretično še tako podprtji.

Dobro je lord Cecil in za njim Briand podutaril, da je potrebna za razorozitve moralna pravila narodov. Treba je predvsem razoroziti duhove! In kako se to dela v Italiji! Spor med Vatikanom in fašistično vlado je nastal prav zaradi vzgoje mladine, ki se mora po fašističnih navodilih vzgojiti v duhu bojevitosti, ki mora vsak hip, tudi med šolskim letom in med izpitimi, zamenjati knjigo s puško; duhi strpnosti, v katerem dorašča mladina v katoliških organizacijah, fašizem ne prenese. Prvi stavek, ki se ga šolarček nauči, je: »Spatato nostra! (Split je naš).« V najmanjšem mestu Italije obstoji »dalmatinški krožek«, ki propagira odrešenje »italijanske Dalmacije.« Mi se hočemo vojskovati, mi se bomo vojskovali in ako treba, bomo vojno tudi izvrali.« To je bojni klic uradnega glasila fašistične stranke v Zadru.

Naj opozorimo še na en problem, ki resno ogroža mir med narodi, t. j. na manjšinsko vprašanje. Na manjšinskem kongresu v Zenevi je bila sprejeta resolucija, naj se obenem z razorozitvijo temeljito prouči tudi položaj narodnih manjšin; dokler se to vprašanje ne reši zadovoljivo, bo obstajala stalna nevarnost za mir. Če izvzamemo nemške manjšine, katerim se je Nemcem s pomočjo svojega tiska in poročevalnih agencij, s katerimi obvladajo vso Evropo, posrečilo skoraj povsod zagotoviti velike svoboščine, in madjarske, je položaj drugih manjšin žalosten, usoda naše manjšine v Italiji pa vprav strašna. Poročila, ki prihajajo te dni s Primorskega, gredo do srca. Zaradi ene jugoslovanske zastavice na drevesu, ki so jo o priliki obletnice bazovskih žrtev morda postavili fašisti sami, zaradi ene same pomazane Mussolinijevje glave na zidu, ki so jo fašisti popackali — pred leti v Ladrah v Kobaridu, te dni v Vrtojbi pri Gorici — mora vsa vas v ječo, iz katere se polovica kmetov vrne z razbitimi glavami in polomljennimi rebri. To je moralna tolažba za nesrečno ljudstvo, ki zaradi suše in visokih davkov že več mesecev dobesedno strada. Na Vipavskem, ki je zaradi vinške križe najbolj pričakovana, jedo ljudje kvečaju po enkrat na dan. Zgodilo se je, da je obolela vsa vas, kjer so se ljudje hranili samo s krompirjem. In nad te ljudi se spravljam z manganelom (gorjačo) in jah tirave. Vso te je zakriva za svetljino rokavicami g. Grandija v Zenevi. Za to nesrečno ljudstvo se nihče ne gane. Kakšno vptje nastane v evropskem tisku, aka se zgodijo najmanjša krivica manjšinam v slovenskih državah? Kaj vse se upajajo prenesti ubogi Slovenci, potrežljivi Slovani!

Manjšinsko vprašanje spada tudi v poglavje o razorozitvi in vojne nevarnosti. Pilsudski je moral proglašiti preki sod nad vso državo zaradi ukrajinskega gibanja! Nočemo se spuščati speciellno v to

Diplomatični dvoboje med Parizom in Rimom

Med Francijo in Italijo obstaja slejkoprej načelen nesporazum
Francosko stališče je neomajno

Rim, 12. septembra. Tukajšnji listi, inspirirani od režima, prinašajo odgovor na govor gosp. Brianda v Zenevi. Izjavlja, da je Italija sprejela z največjim zadoščenjem in veseljem izjavo gosp. Brianda, da Francija nikoli ni mislila na to, da bi se mednarodna konferenca za razorozitev, ki se ima setati februarja prihodnjega leta, odložila. Sicer pa bi tudi tako pisejo dalje — kaj takega ne bilo samo zaman, ampak tudi antipatično, in kaj takega francoski narod, ki je v politiki skrajno fin, nikoli ne naredi.

Kljub temu pravijo fašistični listi, da je govor g. Brianda zopet razdel globoko razliko, ki obstaja med političnimi nazorji Francije in Italije. Ta razlika v mišljenju je najbolj resna ovira za uspeh razorozitvene konference, ki pomeni edini farez nad, da se premaga sedanja gospodarska kriza sveta. Zakaj drugih srestev državniki ne poznavajo, kakor samo to. Briand se je pritoževal, da se ni realiziral takozvan zvezenski protokol iz 1. 1924, ki določa, da imajo vse članice Društva narodov, ako bi kakšna država krivčno napadla drugo, državo napadalko izolirati in bojkotirati, da se tako vojna zadusi v kali. Iz tega se razvidi, pravijo fašistični listi, da se Francija še vedno

drži načela, da je treba preje po raznih pogodbah zagotoviti varnost Francije in njenih zaveznikov, preden se sklene temeljita razorozitev evropskih držav. Italijanska teza pa je ta, da bo taka varnost in sigurnost nastopila šele kot posledica splošne razorozitve na kar najnižji minimum, ker ravno nadaljevanje oboroževanja povzroča nezaupanje in nesigurnost, tako da oboroževanja nikoli ni konec.

Italijanskemu tisku se zdi tudi značilno, da g. Briand ni nujes odgovoril Grandiju, da naj se do prihodnje razorozitvene konference in med njo proglaši in izvaja v vseh državah popola odmor v oboroževanju. Rimski listi menijo, da Briand na to zato ni odgovoril, ker bi v vsakem slučaju otežil svoje stališče v Franciji, kjer posebno vojaški krog nočejo absolutno nujesar vedeti o takem odmoru. Seveda bo Briand primoran, da vzame stališče, ker so se Grandijevemu predlogu pridružile Danska, Norveška, Grčija, Nizozemska in Švica, ki so vložile analogen predlog, o katerem bo treba sklepati.

O možnosti, da bi bil predlog pavze v oboroževanju sprejet, pa se fašistični tisk splošno izraža pesimistično.

Francosko časopisje odgovarja italijanskemu,

da predlog Italije ni odkritosren. Baš Italija je tista, ki je po svojem več ali manj prikritem podpiranju nemške teze o revizijskih mirovnih pogodbah ustvarila največ nezaupanja v sedanji položaj Evrope in izvala oboroževanje tistih, ki so po pravici v skrbih zaradi poizkusov gotovih držav, da se krši mir. Tudi ima Italija s svojim predlogom samo namen, povzročiti oslabitev obrambnih sredstev Francije.

Litvinov je dobil konkurenca

Pariz, 12. sept. Z. »Liberté« naglaša v nekem članku, da je po velikih manevrih v Italiji in po koncentraciji 50.000 italijanskih avantgardistov, ki so obenem z vsemi fašističnimi listi vpili, da je Italija vedno pripravljena na vojno in da mora v to svrhu imeti veliko in močno vojsko posebno pa še močno zračno brodovje, Mussolini postal v Zenevo zunanjega ministra Grandija, da bi imel govor o miroljubnosti Italije in o utrditvi miru na celiem svetu. Grandi je s svojim govorom konkuriral Litvinovu. Fašisti igrajo svojo dvojno vlogo le zato, da bi dobili v Ameriki posojilo, ki ga isčejo.

Sporazum med Cerkvio in državo v Španiji gotov?

Madrid, 12. sept. Dnevnik »El Liberal« poroča, da je načrt sporazuma med špansko vlado in sv. stolico glede bodočega odnosa med Cerkvijo in državo gotov. Baje sta se oba pogodbena spoznamela, da se niti kardinal Segura niti generalni vikar škofije Vitoria, ki je bil nedavno aretiran, ker je hotel odnesti nekaj cerkevne denarja čez mejo, ne bosta vrnila v Španijo. Namesto kardinala Segura, ki je bil, kakor znano, primas Španije, bo sv. oče imenoval njemu vikarija. Obe stranki sta tudi sklenili, da se težko in kočljivo vprašanje redov odloči na poznejši čas. — Kolikor ta vest odgovarja dejstvu, je seveda nemogoče kontroliратi.

V ustavodajni skupščini se je zgodila 11. t. m. velika senzacija. 77letni liberalni poslanec, znameniti Alvarez je namreč imel dolg govor, v katerem je hudo napadal načrt ustave. Izjavil je, da je v de-

želi tako močnih tradicij, kakor je Španija, ločitev Cerkve od države nesmiselna in škodljiva. Ako bo cerkev od države v Španiji ločena, vlada ne bo imela nobene ingerence na imenovanje škofov in duhovščine. Zato je potreben nov konkordat * sv. stolico, ne pa ločitev.

Glede na paragraf, ki določa, da prezidenta republike izvoli ljudstvo po plebiscitu, je Alvarez dejal, da to ne bi bilo oportuno, ker bi spričo politične neorientiranosti španskega ljudstva, gotovo vedlo do nevarnih pretresov. Zato naj bi predsednika izvolil parlament. Alvarez se je tudi izjavil proti namerani nacionalizaciji posestev, ogrevajoč se za privatno lastnino. Alvarez spada v skupino treh neodvisnih republikancev, skupaj s poslancem Osorio Galardo in Sanchezem Guerra, ki v javnosti uživajo velik ugled.

Gandi ne bo delal na ločitev Indije od Velike Britanije

Priprave za indsko konferenco

London, 12. sept. AA. Priprave za indsko konferenco so v polnem teku. Danes bo prispolio v London 7 indskih delegatov, med njimi tudi voditelj indskoga kongresa Gandhi. Sedaj je v Londonu približno 40 delegatov. Odbor za zvezni ustrez indske ustave se sestane v ponedeljek. Ob priliku blizujočega Gandhijevega prihoda so objavile »Times« in drugi britanski tiski.

»Prvič se udeleži indsko konferenca tudi načelnik indskoga kongresa. S tem pade očitkanje nekaterih krogov, da najmočnejša indsko politična stranka ni zastopana.«

Razprave konference bodo zato veliko bolj reprezentativne, kot so bile doseg, in če bo Gandhi izkoristil svojo prisotnost v Angliji v korist svoje domovine, bo prav gotovo zelo olajšal sporazum med indskimi aspiracijami in angleškimi odgovornostmi.

»Times« pa pri tem izrečeno naglašajo, da Gandhi ni v nikakem primeru polnomocni zastopnik Indije. S seboj ni prinesel rešilje indskoga verskega in komunalnega problema, ki najbolj ovira rešitev indskoga problema. Prišel je v resnici le kot zastopnik močne in zelo razširjene politične organizacije, ki je ne vodi prav za pravih.

Razprave konference bodo zato veliko bolj reprezentativne, kot so bile doseg, in če bo Gandhi izkoristil svojo prisotnost v Angliji v korist svoje domovine, bo prav gotovo zelo olajšal sporazum med indskimi aspiracijami in angleškimi odgovornostmi.

»Times« pa pri tem izrečeno naglašajo, da Gandhi ni v nikakem primeru polnomocni zastopnik Indije. S seboj ni prinesel rešilje indskoga verskega in komunalnega problema, ki najbolj ovira rešitev indskoga problema. Prišel je v resnici le kot zastopnik močne in zelo razširjene politične organizacije, ki je ne vodi prav za pravih.

»Times« pa pri tem izrečeno naglašajo, da Gandhi ni v nikakem primeru polnomocni zastopnik Indije. S seboj ni prinesel rešilje indskoga verskega in komunalnega problema, ki najbolj ovira rešitev indskoga problema. Prišel je v resnici le kot zastopnik močne in zelo razširjene politične organizacije, ki je ne vodi prav za pravih.

»Times« pa pri tem izrečeno naglašajo, da Gandhi ni v nikakem primeru polnomocni zastopnik Indije. S seboj ni prinesel rešilje indskoga verskega in komunalnega problema, ki najbolj ovira rešitev indskoga problema. Prišel je v resnici le kot zastopnik močne in zelo razširjene politične organizacije, ki je ne vodi prav za pravih.

»Times« pa pri tem izrečeno naglašajo, da Gandhi ni v nikakem primeru polnomocni zastopnik Indije. S seboj ni prinesel rešilje indskoga verskega in komunalnega problema, ki najbolj ovira rešitev indskoga problema. Prišel je v resnici le kot zastopnik močne in zelo razširjene politične organizacije, ki je ne vodi prav za pravih.

»Times« pa pri tem izrečeno naglašajo, da Gandhi ni v nikakem primeru polnomocni zastopnik Indije. S seboj ni prinesel rešilje indskoga verskega in komunalnega problema, ki najbolj ovira rešitev indskoga problema. Prišel je v resnici le kot zastopnik močne in zelo razširjene politične organizacije, ki je ne vodi prav za pravih.

»Times« pa pri tem izrečeno naglašajo, da Gandhi ni v nikakem primeru polnomocni zastopnik Indije. S seboj ni prinesel rešilje indskoga verskega in komunalnega problema, ki najbolj ovira rešitev indskoga problema. Prišel je v resnici le kot zastopnik močne in zelo razširjene politične organizacije, ki je ne vodi prav za pravih.

»Times« pa pri tem izrečeno naglašajo, da Gandhi ni v nikakem primeru polnomocni zastopnik Indije. S seboj ni prinesel rešilje indskoga verskega in komunalnega problema, ki najbolj ovira rešitev indskoga problema. Prišel je v resnici le kot zastopnik močne in zelo razširjene politične organizacije, ki je ne vodi prav za pravih.

»Times« pa pri tem izrečeno naglašajo, da Gandhi ni v nikakem primeru polnomocni zastopnik Indije. S seboj ni prinesel rešilje indskoga verskega in komunalnega problema, ki najbolj ovira rešitev indskoga problema. Prišel je v resnici le kot zastopnik močne in zelo razširjene politične organizacije, ki je ne vodi prav za pravih.

»Times« pa pri tem izrečeno naglašajo, da Gandhi ni v nikakem primeru polnomocni zastopnik Indije. S seboj ni prinesel rešilje indskoga verskega in komunalnega problema

Curtius razvija gospodarski program Europe

Zvezna, 12. sept. tg. Danes je imel na plesarni seji Zveze narodov nemški zunanji minister dr. Curtius svoj veliki govor. V začetku je označil dosedanje glavno debato s tem, da sta jo obvladovala dva momenta: strašna gospodarska kriza v večini držav in bližnja razorozitvena konferenca. Oba momenta sta za nadaljnjo usodo Zveze narodov samo odločilnega pomena. Narodi, zastopani v Zvezi narodov, z napetostjo pričakujejo, ali bodo njihovi državniki sposobni najti izhod iz težkoč ali pa ga vsaj pripraviti.

Nato je dr. Curtius govoril o gospodarski krizi, ki se je v zadnjem času poostriila tako izredno. Svetovna gospodarska kriza je povzročila, da so se začele nabirati sirovina, dočim drugod nastaja luka. Nabiranje kapitala in kopičenje zlata v nekaterih maloštevilnih deželah je nezgodno in povzroča brezposelnost, ki se bo povečala posebno pozimi. Množica brezposelnih in obupanih ljudi je rada pristopila radikalnim in revolucionarnim vplivom. V takem položaju Zveza narodov ne sme ostati brezbržna. Najvažnejši rezultat dosedanja dela evropskega študijskega odbora je predloženo poročilo gospodarskih strokovnjakov, ki je najvažnejše in celo edino sredstvo za temeljito zboljšanje evropskega gospodarstva, da se doseže bližanje in združenje med narodi. Ta načrt pa se more urešiti, kakor naglaša poročilo samo, le v sporazumu z izvenevropskimi državami. Vlade morajo nemudoma lotiti se naloge gospodarske združitve in rezultat tega dela bo oni preizkusni kamen, da se dozene, koliko je v Evropi volje za načelno praktično sodelovanje. Posebno je treba praktično rešiti problem carinskih preferenc za žito. Razumljivi pomisliki s stališča sistema največjih ugodnosti bi se mogli odpraviti s tem, da se izpolnilo jamstvo, katera je zahtevala konferenca novembra meseca lanskega leta. Pogodbu o največjih ugodnostih bi se morale umakniti koristim preferenčnega načrta v splošnem interesu, ker vendar ne gre za odredbe v enostranskih interesih dajajočih ali prejemajočih. Tudi izvenevropske države, ki se bojijo, da bi Zveza narodov posvečala svoje glavno delo sanaciji evropskega gospodarstva in pri tem zanemarjalna izvenevropske države, bi imeli same korist, če se dvigne kupna moč v evropskih državah.

Nato je govoril dr. Curtius o pomanjkanju denarja v Evropi. Ni samo prenehal tok kapitalov iz bogatih v revne države, temveč so prve še odtegnile zadnjin pri njih naložene kratkoročne kredite, dasi so morale računati s tem, da se taka denarna

sredstva v gospodarstvu siromašnih držav ne morejo tokoj nadomestiti. To je povzročilo velika poleme bank in intervencije vlad. Tako postopanje ima svoje ozadje v položaju mednarodnih finančnih odnosa. Silna politična plačila od države do države so se razvila namreč brez gospodarskih protidajatev. Nastalo je veliko pomanjkanje kapitalov, ki je povzročilo v svetu varstva lastne valute, da so vlade segle po deflacionističnih ukrepib, kateri so se pokazali v visokih obrestnih merah v pomanjkanju kupne moči, pojemanju uvoza in naraščanju izvoza. Če bi tak razvoj trajal dalje, bi morale nastati za vse svetovno gospodarstvo najhujše posledice. Zaradi ovir v mednarodnih kreditnih odnosa, ki se je nabiralo zlato v posameznih centralah brez normalnega odtoka. Zlata valuta pa je eden glavnih činiteljev gospodarskega razvoja v zadnjem stoletju. Moratorijsko leto pa pomaga samo do tega, da države dobijo nekoliko oddih.

Druži veliki aktualni problem Zveze narodov pa je vprašanje razorozitve. Zanj nosi Zveza narodov edino odgovornost. Razorozitev je njen glavni nalog in usodno vprašanje. Dr. Curtius se strinja z načelnim izvajanjem italijanskega zunanjega ministra Grandija za mirno poravnava sporov, razorozitev in varnost. Varnost med državami pa bo le tedaj jamstvo za ohranitev miru, če se bodo vse države udeležile. Preveliko oboroževanje na eni strani pomeni negotovost in nevarnost za manj oborožene države. Pravi tema o zmanjšanju oboroževanja na bodoči razorozitveni konferenci ne sme biti odvisen od vprašanj, ki se morejo rešiti šele po izvedbi razorozitve. Brez pogojno mora ostati tudi določeni termin te konference. Določitev oborožitve na sedanjem stanju bi pomenila priznanje razlik in bi utegnila razbiti konfrence. Curtius je pri tem omenil obvezno obljubo signatarnih držav Nemčije, da je razorozitev Nemčije le za to, da se izvede potem splošna razorozitev. Če se sedaj končno seslane razorozitvene konference, se ne more zahtevati od nemškega naroda, da bi se zadovojila z legalizacijo sedanjih odnosa oborožitve. Za Nemčijo je bistveno zmanjšanje oboroževanja neobhodno potrebni predpogoji za uspeh konference. Dr. Curtius je pristal tudi na Grandijev predlog za premirje oboroževanja, enako je pristal na apel lorda Roberta Cecila, naj se dajo delegatom za razorozitveno konferenco najdaleko se neštejte instrukcije, ker bi neuspeh konference oropal Zvezo narodov moralne avtoritete.

Zvezna, 12. sept. tg. Danes popoldne sta že

govorila kubanski in irski zastopnik, dopoldne pa pred dr. Curtiuom tudi že portugalski delegat in belgijski zunanji minister Huismans, ki je naglasil, da igrajo glavno vlogo za uspešno delovanje Zveze narodov velesile. Če velesile nočejo delati, tudi male države ne morejo nicesar storiti za Zvezo narodov. Velesile so torej v prvi vrsti odgovorne za Zvezo narodov.

Po končani glavni debati so začele svoje delo komisije, in sicer so se sestale danes tretja, četrta in peta komisija, dočim se jutri sestaneta prva in druga komisija. V ponedeljek dopoldne bo obenem sestra Zveze narodov.

Naloga Zveze narodov pa je, da najde celotno rešitev, ki bo končala krizo. Mednarodno sodelovanje na tem polju bo le tedaj uspešno, če bo vsa država sama zase porabila vse možnosti, da premagata strašno krizo. Nemčija se pri tem ni bala niti najostrejših odredib.

Nastane pa vprašanje, kaj lahko storiti Zveza narodov s svoje strani. Rešitev problema o mednarodnih dolgovih se mora tudi za bodoče prepustiti neposredno prizadetim vladam. Zveza narodov pa lahko dejansko podpira načrte, ki so se pojavili v raznih ženskih gremijah. Psozdraviti je dejstvo, da se je tako močno povedralo v vseh govorilih zadnjih dneh potreba medsebojnega zaupanja. Zveza narodov mora skrbeti za to, da se bodo načela, od katerih je odvisno zaupanje med narodi, res uveljavila. Zaupanje med narodi pa bo le tedaj tvorilo varno podlago, če bo temeljito na razumem priznanju obojestranskih interesov in naziranju. Sedanje trenutne težkoč se ne smuo premagati za ceno še večjih bodočih težkoč. Trajen uspeh more doseči obnova normalnega blagovnega in kapitalnega prometa le tedaj, če se v političnih odnosa zadrži načelo enakopravnosti. Zveza narodov je poklicana za to, da postane porok za takaj načelo. Treba je javno govoriti o tem, da v mnogih državah vladajo še velik skepticizem in še bolj da nastaja vedno večja brezbržnost za ženske institucije, in sicer večkrat ravno tam, kjer je svel stavil veliko upanje na Zvezo narodov. Svet hoče videti tudi odredbe, ki bodo res pomagale. V tem pogledu se je dr. Curtius skliceval na svoje potovanje v Chequers, Pariz, London in Rim in na bližnji obisk francoskih ministrov v Berlinu. Vsa ta neposredna prizadevanja ne bodo koristila samo udeleženim državam, temveč so v splošnem svetovnem interesu.

Ure najnapetejšega dela in pričakovanja

Brest, 12. sept. Med 18. in 28. septembrom, to je za dobe jesenskega enakončja, bo Ocean tako viba, da bo moralna Indija >Artiglio<, ki je tudi zaklad >Egypta<, ostati v luki. Čas za dela pod morjem bo potem samo še od 23. septembra do 7. oktobra. Pozneje sploh ne bo več mogoče delati. Zato moštvo >Artiglia< izrablja vsako minuto, da bi pred 18. septembrom dvignilo zaklad, kajti časne bodo pozneje čimdalje slabše.

Potapljači se nahajajo sedaj na jeklenem strepu kabine, ki vsebuje zaklad, katerega je 150 lesbenih zabojev, v katerih počivajo zlate palice. Ti zaboje so dolgi 35 cm, široki 16 cm in visoki 25 cm. Tehtajo 35 do 40 kg vsaki. 135 zabojev vsebuje večje in manjše palice, ostali pa denar v vrednosti 30 milijonov dinarjev naših valut. Zlato je obdano od žaganja, dočim je srebro prostlo. Srebra je 1929 palic, od katerih tehta vsaka 25 do 40 kilogramov. Srebro tehta 43 ton, zlato pa 5 ton 800 kg. Vprašanje pa je, kako bodo mogle >čeljusti< >Artiglia< zagrabiti ta zaklad pod nadzorstvom potapljača seveda, ki se bo nahajal v kabini, medtem ko bo žerjav >Artiglia< spustil v globino >čeljusti<, dvignuti, kajti ni izključeno, da se s zaboji razbili, ko se je parnik >Egypte< potopil. Znano je, da se je takrat silovito dvignila v vrh krma, nato pa zapet pramec ladje, kar je seveda povzročilo sunek ogromne sile. V takem slučaju bo treba pač zlato in srebro vnovič zabiti.

Do zdaj so potapljači razstreljevali mostove in glavni krov, dokler niso razbili skozi debelo jeklo dohoda do kabine, potem pa so žerjav očistili pot ruševin. Odslej pa bodo morali delati zelo previdno. Posluževali se bodo majhnih bomb, ki imajo samo 30 cm premera in ki ne razstreljujejo, ampak upogibajo in zmečajo, tako da ne bodo poškodovale kabine, ampak samo odstranijo zadnjo debelo jekleno steno. Potapljači, ki bodo vršili zadnja dela, bodo morali odeti posebno potapljačko opremo iz jekla. V kabini sami bo jako malo luči, ker leži 130 metrov pod vodo. Potapljač bo dal znamenje in >Artiglijev< žerjav bo spustil >čeljust<, ki imajo pet rok, ki se tako sklenejo, da se po poti ne bo moglo nicesar izgubiti. Delo >čeljust< bo trajalo četr ure in bo dvignilo 60 do 70 kilogramov zlata vsakokrat. Ker je zlata in srebra 50.000 kg, zato se bodo morale >čeljusti< potopiti 700 krat, kar pomeni 180 ur ali 18 delovnih dni po 10 ur vsaki. Zato mnogi menijo, da bo >Artiglio<, če bo sploh šlo po sreči, dvignil samo del zaklada, ostali del pa še prihodnje leto.

Od početka je angleška zavarovalna družba, kateri zlato pripada, predlagala, naj bi zlato, ako bo dvignjen, pripeljalo v Plymouth angleška vojna ladja. Italijanska družba, kojo lasti je >Artiglio<, pa je to kot znak nezasluženega nezaupanja energično odklonila in zato bo zlato pripeljalo v Plymouth >Artiglio< sam.

Mussolini bo sprejet pri panežu?

Vatikan 12. sept. ž. Mussolinijev obisk panežu se bo izvršil v najkrajšem času. Državni tisknik kardinal Pacelli je vsele tega odložil svoj dopust, ki bi ga imel nastopiti že včeraj.

Reorganizacija posredovalnic za delo

Belgrad, 12. septembra. AA. Ministrstvo za socijalno politiko in narodno zdravje je priredilo anketo med socijalnimi in gospodarskimi ustanovami o reorganizaciji službe za posredovanje dela v zmislu intencij tega ministrstva. Delo javnih borz delo bo postavljeno na popolnoma novo osnovno tako, da bodo k posredovanju dela pritegnjena tudi kulturna in humanitarna društva.

Izplačilo kuponov investicijskega posojila

Belgrad, 12. septembra. AA. Kupone 7% investicijskega posojila iz leta 1921, ki zapadejo 15. t. m. bodo izplačevali tele ustanove:

- davčne uprave,
- poštna braničina in njene podružnice v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in podrejene pošte,
- pooblaščeni denarni zavodi in
- oddelek državnih dolgov in državnega kredita v finančnem ministrstvu.

Belgrad, 12. sept. I. Jugoslavija: Dunajski Račip 3:2.

Mednarodni šahovski turnir na Bledu (XV. kolo)

V današnjem kolu sta Astaloš in Maroczy hiro remizirala. Igrala sta francosko igro, in sicer varijantno, v kateri se je z menjavo igra hitro prenestovala. Nastala pozicija je bila tako, da sta se oba nasprotnika brez posebnega premisljevanja že v 19. poteki zedinili za remis.

Mnogo bolj zanimiva pa je bila partija Stoltz : Kostić. Igrala sta damski gambit in oba lepo razvila svoje ligure. Kostić je po partiji izjavil, da bi v uekem momentu zaigral boljše in da bi bil imel šanso na zmago. Tako pa, kot je igral, je nastala končnica z neenakima tekacema, v kateri ni bilo obenem mogoče misliti na zmago. Partija je ostala remis.

Proti koncu dopoldanskega igranja sta sledili še dve zmagi, in sicer v partijah Colle : Bogoliubov in Niemicovič : Flohr.

Bogoliubov se je branil proti Colleju z Grünefeldovo obrambo. V srednici je zrtvoval kmeta in nato obdržal boljšo pozicijo. Colle je končno v zanjo nevarni situaciji spregledal rafinirano kombinacijo Bogoliubova, ki bi ga stala ali figuro ali kvalitetno ali pa kmeta. Odločil se je za kvalitetno, pa je zašel v breznadzorno pozicijo, nakar je moral kninali.

Flohr je v bleiskem turnirju že drugič podlegel svoemu učitelju Niemicoviču. Niemicovič je igral sicilijansko igro ter s potezami svojega nasprotnika tako presenetil, da mu je dopustil zgraditi si močno pozicijo. S počasnimi laviranimi si je Niemicovič pozicijo še bolj okrenil, nakar je Flohrova pozicija postala že tako slaba, da si je Niemicovič močel z lepo kombinacijo osvojiti kvalitetno ter si izboljšati na kraljevem kruhu prosta kmeta. Flohr partije ni mogel več zdržati ter je moral kninali odnehati. Izgleda, da je Niemicovič prisel zopet v

RADIOPHON

ZHSTON!

V propagandne namene oddamo v času do inkl. 10. oktobra t. l.

200 detektorskih radioaparatorov
s kristalom, slušalko in antenskim materialom
popolnoma brezplačno

Pogoji so sledeči:

- Detektorski aparal more dobili vsakdo, ki ima stalno zaposlitev in stalno bivališče v detektorskem območju radijske oddajne postaje ter do sedaj še nima radijskega aparata.
- Prejemnik brezplačnega aparata se obveže, da bo aparal uporabljal vsaj eno leto. Če ga hoče prej odpovedati, je dolžan aparal nam vrniti ter plačati za vsak mesec porabe odškodnino Din 7—

Prijave se sprejemajo v našem paviljonu na Miklošičevi c. št. 5, poleg Uniona, telefon 3190

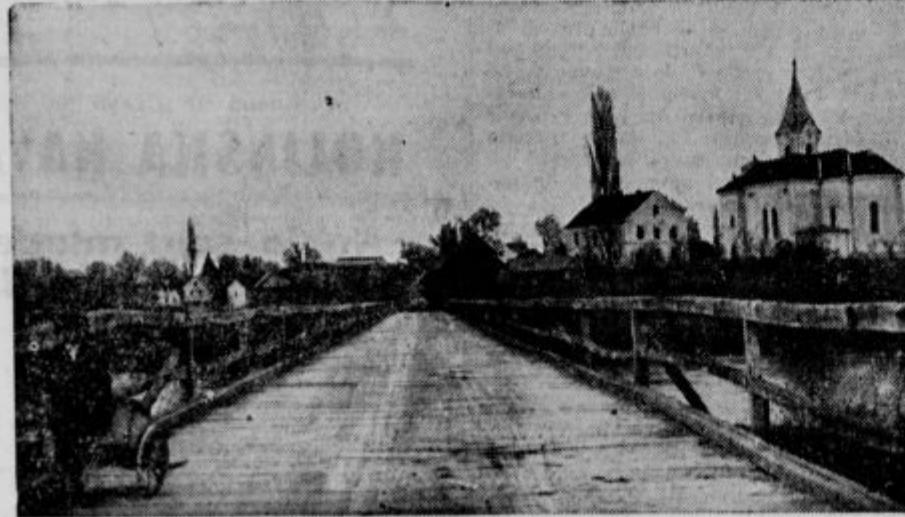
**RADIJSKA
ODDRIJNA
POSTAJA
V LJUBLJANI**

Vode naraščajo

Ljubljana, 12. sept.

Vsa znamenja kažejo, da se nam bliža pravo jesensko vreme. Ze ves teden je ozračje pusto, od časa do časa nas presesti pohlevni dežek — zadnjih par dni pa je začelo prav vztrajno in resno deževati. Ze dobivamo poročila, da vode, zlasti večje reke po Sloveniji močno naraščajo. Z Ježice smo dobili opoldan poročilo, da je Sava pri Črnuškem mostu v teku ene ure narastla za več ko en meter. Sava je hipoma preskočila višino struge ter se takoj razlila čez oba bregova po poljih in travnikih. Narastla Sava nosi s seboj cele plasti zemlje, zlasti pa lesa in drugega lesovja, ki ga pač pobira zgoraj ob strugi. Sava v prvih popoldanskih urah še vedno narašča.

Srebrni jubilej v Cerkljah

Cerknje ob Krki, 8. sept.

Ce obhajajo ljudje razne jubileje (srebrne, zlate, biserne, demantne itd.), sem mnenja, da smemo župljeni obhajati tudi jubilej svoje župne cerkev. Še prav poseben vzrok do tega imajo naši župljeni, kajti ogromna in lepa cerkev sv. Marka v Cerkljah je bila sezidana s samimi prostovoljnimi prispevki župljakov in posameznikov v sedanjem župniji, odkoder vedno hodo ljudje k nam v cerkev. — Ta cerkev je danes — na Mali Šmarju — obhajala svoj srebrni jubilej. Spomnimo se predvsem onih, ki so imeli pri delu največje skrbi, in to so: rajni g. župnik Gabič, rajni g. Kreč, bivši kaplan tu ter še živeči g. župnik — bivši kaplan tu — g. Gajšča Jan. Poleg teh, ki so nosili težo bremena najobčutnejše, treba pouda-

riti, da so bili le redki oni, ki niso sodelovali. Prejšnja cerkev je bila tako majhna, da je šlo v njo komaj par sto ljudi, a ker župnija šteje (danes) 2600 duš, je bilo treba novega hrama božjega. Najbolj občudovanja vredno pa je to, da ni bilo niti vinjarje dolga, ko je bila cerkev dogovljena, dasi se je delalo samo s prostovoljnimi prispevki. — Za srebrni jubilej navedimo nekaj številk, ki so bile dosežene tekom 25 let v tej lepi hiši božji: Krstov 1888; birmah 1750; sv. obhajil blizu pol milijona (v zadnjih letih okrog 33.000 letno); sv. maši blizu 18.200 (med temi 1 e dve novi sv. maši); porok 330 in donešenih je bilo v to cerkev na zadnjem potu 1804 bivših župljakov. — Te številke govore dovolj in bi bila vsaka nadaljnja razlagra nepotrebna. Kaj bi bilo ljudstvo brez cerkve?

Slovenska dekleta prosijo

Belgrad, 11. septembra.

Odkar smo prišle iz naše slovenske zemlje v večni direndaj naše prestolnice, se nismo še prav niti spremenile. Nič nismo pozabili, da smo sredi ponosnih gora, sredi solnčnih brd in prijaznih ravnin doma. Nič nismo pozabili se tiste gorovice, ki so nas našo navajale naše matere, ne vere, katero so nas učili starši in naši duhovniki. Vesele smo kot preje in v naših srcah še ni zamrla prelepa slovenska pesem. Še smo delavne, pridne in poštene in v ponos slovenski zemlji, iz katere smo izšle.

Samo doma nimamo. Nimamo svojega ognjišča, kamor bi se zatekale vsak čas, še najbolj pa v urah tegobe in življenjskih nevarnosti. Nimamo strehe, kjer bi se lahko zbirale, po svoje gorovine in se ohranjajoči rodru, kateremu smo namenjene. Za ta dom, ki naj stoji v naši prestolnici ne samo kot naše društveno poslopje, marveč kot torišče delu vseh slovenskih ljudi v prestolnici, ki so že prišli in še prihajajo, vas prosimo daru.

V teh dneh bo hodila po slovenskih tleh naša predsednica in bo pobirala prispevke za naš dom, katerega pokroviteljstvo je že blagohotno sprejet naš veliki oče, nadškol gr. Anton B. Jeglič. Prosimo vas, slovenska dekleta, da nam priskočite v naših prošnjah na pomoč in nas tako ohranite še naprej poštena in pridna slovenska dekleta!

Slovenska dekleta v »Zvezni službin«, Belgrad.

Kdo bo dal steklarjem kruha

Hrastnik, 12. septembra.

Tudi delavstvu steklarjevi ni prizanesla kriza. Že širinajst dni delajo samo tri štinte na teden in ni še upati, da bo kmalu konec tega prisilnega praznovanja. Dela in zasluga je vedno manj, a cene življenjskim potrebnostim gredo navzgor. Kdo bo dal delavstvu in njihovim otrokom kruha?

Star veteran

Vižmarje, 12. septembra.

V nedeljo 13. septembra bo obhajal 80 letnico svojega rojstva, dne 14. sept. pa 56 letnico poroke g. Franc Bizjak iz Vižmarjev, znan daleč po Slovenskem po imenu Janov oče. Čvrstega starčka,

pristno slovensko korenino bodo znanci in prijatelji, ki jih ima veliko število, ta dan včasih naši način. Zbrali se bodo po Jožefu Matianu v Vižmarjih, kjer bo zbran tudi pevski zbor »Zarja« iz Smarne pod Šmarjo.

Tudi mi se pridružujemo prijateljem jubilanta mu želimo, da bi še dolgo let užival zdravje in zadovoljnost sredi njegovih dragih, ki ga imajo tako od srca radi. Bog ga živi!

Boksarske tekme v Unionu

Ljubljana, 12. sept.

V veliki dvorani hotela Uniona je bila danes zbrana elita jugoslovenskih boksarjev. Boksarski sport je v naši državi še zelo mlad, zato je potreba propagandnih nastopov, da bi se popularizirala tudi pri nas ta panoga sporta. Današnji večer je v polni meri dosegel svoj namen. Vsi nastopajoči pari so pokazali, da razumejo, kako se boks. Natančno, da ti, ki so nastopali, zdaleka niso to, kar bo lahko naš zdrav narod v par letih pokazal v tej sportni panogi. Kajti v tako zdravem in močnem narodu, kakor smo mi, so gotovo skriti talenti, ki nas bodo proslavili v širinem svetu tudi v ringu.

Ta namen imajo ti propagandni nastopi, kadar tudi prihod svetovnega mojstra Lyggetta v našo državo. Ta mojster je pomagal Schmelingu do zmage, kakor tudi, da je danes nemški boksarski sport med prvimi na svetu. S svojim znanjem bo vzgolj tudi gotovo dobro naše boksarske.

Med pari, ki so danes nastopili, bi predvsem omenili ekshibicijsko tekmo med Kovačevičem in Monasom. Oba ta dva sta gotovo najboljša predstavljajna tehnika boksarskega sporta. Pokazala sta si ajna tehnika, le rutinske naravne manjke. Ravno tako sta zadovoljila navzoč Monas in Gajčič, oba iz Zagreba. Zlasti Monas je izredno gibčen atlet. Lepa je bila tudi borsa med Korenjakom iz Zagreba in Stelzerjem iz Osijeka. Vsakemu od njih je uspelo plasirati par lepih udarcev, tako da je borba končala neodločeno. V končni borbi je nastopil mojster Lyggett proti profesionalcu Vidoviču iz Zagreba. Pred to tekmo je Lyggett pokazal par vaj, kako trenirajo profesionali. Nato je nastopil proti Vidoviču iz Zagreba. Vidovič je pokazal, da

razume svoj posel. Ako bi imel slabšega nasprotnika, ne takega lisjaka kakor je Lyggett, bi borbo gotovo dalj časa vzdržal. Tako je pa s specjalnim Lyggettovim k. o. udarcem podlegel v drugi rundi v 20. sekundi. Sodnik ga je izstrel. Lyggett je pokazal tudi dovršeno boksanje, da se kaj takega redko vidi.

Danes nastopajo naslednji pari: Kolmann : Monas, Kovačevič (državni prvak) proti Gajčiču, Donnewal : Golub, Korenjak (državni prvak) proti Stelzerju (Osijek). Martin (državni prvak) proti Novaku iz Zagreba. V zaključni borbi nastope zoper Lyggett proti profesionalnemu prvaku države. Večer bo veliko zanimivejši kakor je bil v soboto. Današnji tekman je prisostvovalo okrog 500 gledalcev in so mestoma prav živo posegali v borb. Želimo, da bi bil poset prireditve še boljši, kajti naši atleti, ki se žrtvujejo za propagando boksarskega sporta, zaslužijo, da jim napolnimo dvorano.

Gandi v Londonu

London, 12. sept. tg. Gandhi je danes popolden došpel v London, običen v indijsko narodno nošo, z lanenim predpasnikom in sandali. Zadnji del pota je potoval v avtomobilu. V Londonu je izjavil, da se smatra za poslanca kongresne stranke, da je poslanec miru in sporazuma in da hočejo on in njegovi pristaši neomajno vztrajati pri svoji obljubi, da bo njihov odpor brez nasišča. Izrazil je upanje, da se bo posrečilo najti sporazum z Anglijo in Indijo. V Londonu je dobil stanovanje pri angleški pristašini miss Lester.

Ptuj, 11. septembra.

V Dražencih pri Ptuju je v petek 11. septembra dopolnove požar nenadoma vpepelil dve kmetiji. Ogenj je uničil vse gospodarsko orodje, seno in poljske pridelke. Založno je še to povrh, da je eden izmed obeh posestnikov lani pogorel in si je le lotos sezidal novo domačijo.

Hajdinski ogujegasci so sicer takoj prihiteli na pomoč, vendar jih je bilo gašenje silno oteženo radi pomanjkanja vode. Sumijo, da je bil od zlobne roke ogenj podtanjen.

Že več ko 80 let...

uporabljajo izkušene gospodinje za pranje najrajši čisto milo „Jelen“. Štirje rodoi ga zdaj že poznajo

SCHICHT ovo MILO „JELEN“

— ono je vedno enako dobro

Otroci - vez med delavcem in kmetom

Prlekija — težko boš pozabljena!

Hrastnik, 12. septembra.

Ko so delavski otroci prišli s počitnic in Prlekiji nazaj v Hrastnik, kako se jim je zdele nekaj dnevnih imenitno tukaj doma, ko so imeli glavno besedo, popisujejo svoje življenje v dnevnih prostostih. Toda sedaj, ko je minilo že štirinajst dni, sedaj so se jim pa začeli buditi že drugi občutki. Dan za dnevom jih vodi njihova pot v šolo, doma pa usišajo ali pa so že usahnili vse dobrote, ki so jih prinesli s seboj od dobrih ljudi. Marsikateri je že potožil: »Ah, zakaj sem šel nazaj v Hrastnik?« Tam, kjer sem bil, mi je bilo boljše. Sedaj blagrujejo one, ki so še ostali po počitnicah tam na svojih mestih. Osem je bilo tako junaških, da jih ni zmotilo domotožje, ampak so ostali, kjer so bili. Več se jih pripravlja, da gredo zopet nazaj. »Da, da, to so bili časi, ki govorijo, »ko smo se sprehajali pod drevesi, obloženimi z jabolki, hruškami in slivami. Ko smo pili sladki jabolčnik in jedli sadje, kakor Adam in Eva v raju. Pa prlekje počače, kvasenice, gibanice, krapci in drugo, oj, kako so bile dobre!« Saj je res težko pozabiti Prlekijo, kdor je bil tam že enkrat v gosteh. In prlekijo grozdje, kako je tudi to sladko in okusno! V velikem domotožju so si otroci prej sami sestavili pismo in napev: »Nazaj, nazaj v hrastniški kraj, sedaj jih pa vleče zopet nazaj v kmečke domove, kjer vedo, da jih spremjejo z odprtimi rokami in srcem. Dosti piseme romi iz Hrastnika v Prlekijo in od tam sem, katera nosijo srčne pozdrave od enih k drugih. Tako sta postala zvezana Prlekija in Hrastnik po delavskih otrokih.«

Nekateri naši otroki so pa rojeni pod srečno zvezdo. Posebno enega je obiskala Fortuna. Komaj en teden je pasel krave pri Rožičkem vrhu pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Tisto nedeljo so pa imeli tam tombolo. Nekaj dinarjev je še prinesel od doma in s temi je šel poskušati srečo. Kupil si je dve tablice. No, sreča ga je res rada imela. Dobil je glavni dobitek, lepo posteljo in nočno omaro. Ko je prišel nazaj, je ta svoj dobitek pripeljal s seboj. Kar zavidajo ga mnogi otroci, ker ima tako lepo posteljo. Seveda se vsem kaj takega ne posreči. Mogoče čaka sreča pri mnogih na drugo leto.

Pevskim zborom in pevovodjem PZ

Naš veliki praznik je za nami. Spomin naši, na vaše delo in lep uspeh nam nalaga nujno dolžnost, da se vam v imenu naše pevske matice Pevske zveze iskreno zahvaljuje za vaše sodelovanje. Ta uspeh je rodila vaša občudovanja vredna požrtvovost, ogreta v ožarjenia s toplo ljubeznijo do naše lepe pesmi. Pokazali ste jo, njo, najlepšo odsev naše slovenske duše, naši metroli, pokazali jo vsej domovini in še preko mej v taki obliki, da je navdušila in zadivila prav vse, tudi najbladnejše peslimiste. Vaši sveži glasovi so nam dokaz, da svakih še pojte po naših gajih, po naših hribih in goricah. Če vse občudujevašte vaše čiste glasove in pročno ritmiko, je nad vsem tem še večjega priznanja vredna vaša discipliniranost, volja, zavest za skupnost. Vaš miren nastop, pažnja, skrajno samozatajevanje in podrejenost vsakemu muahu roku, migu prsta in očesa je bolj kot vse drugo dokazala vašo izredno visoko kulturnost. Hvala vam za to! Hvala vam, ki ste v največjem delu pozne noči žrtvovale tej e n i ideji, hvala vam pevovodjem, ki ste s skrupuljeno vestnostjo izvezbali svoje zbrane! Po tej poti bomo šli v skupni ljubezni do naše pesmi od stopnje do stopnje vedno dalje in vedno više.

Hvala vam in »Bog plačaj!«

Za Pevske zvezde:

Vinko Lavrič, predsednik. Marko Bajuk, tajnik in pevovodja.

Požar po zlobni roki

Ptuj, 11. septembra.

V Dražencih pri Ptuju je v petek 11. septembra dopolnove požar nenadoma vpepelil dve kmetiji. Ogenj je uničil vse gospodarsko orodje, seno in poljske pridelke. Založno je še to povrh, da je eden izmed obeh posestnikov lani pogorel in si je le lotos sezidal novo domačijo.

Hajdinski ogujegasci so sicer takoj prihiteli na pomoč, vendar jih je bilo gašenje silno oteženo radi pomanjkanja vode. Sumijo, da je bil od zlobne roke ogenj podtanjen.

Detelova slavnost v Moravčah

V Moravčah bomo 20. t. m. odkrili pisatelja dr. Detelij spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši. Spored odkritja bo sledeli:

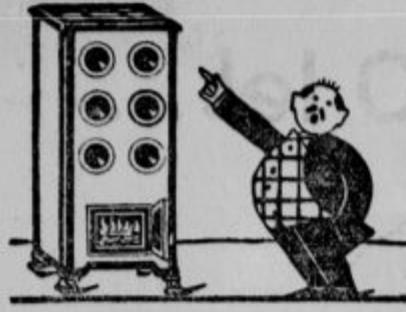
1. Ob 10 sprejem gostov. 2. Ob 10 sv. maša s cerkvenim govorom. 3. Ob 11 odkritje spominske plošče: a) deklamacije, b) slavnostni govor, c) petje. 4. Promenadni koncerti godbe do 12. 5. Ob 3 ljudska veselica na vrtu g. Vesela. Med veselico koncert moravških pevcev. Sodeluje moravška godba. V slučaju neugodnega vremena se popoldanska prireditve vrši v dvorani Ljudskega doma. — K obilni udeležbi vabi — odbor.

Belokranjski evharistični shod
bo v Črnomlju, dne 20. septembra 1931
z naslednjim dnevnim redom:

1. Od sobote na nedeljo celonočno češčenje presv. R. T. in spovedovanje.

2. V nedeljo ob 6 zjutraj skupno sv. obhajilo med sv. mašo. - Ob 8 skupno sv. obhajilo šolske mladine med sv. mašo. - Ob 9 govor in sv. maša: a) za može v fante v župni cerkvi; b) za dekleta Marijinih družb v cerkvi M. B. v Vojni vasi; c) za tretji red v cerkvi sv. Duha. - Ob 11 na prostoru med cerkvijo in šolo slavnostni govor (gosp. prot. K. Cerin) in sv. maša. (V slučaju slabega vremena v župni cerkvi.)

Ob 1 popoldne zborovanje fantovskih odsekov v Prosveti in zborovanje prestojništev de

Cene za Zephir peči sмо znatno znižali!

ZEPHIR D. D.
TOVARNA PEČI IN EMAJLA
SUBOTICA

Samoprodaja

Ljubljana: Breznik & Fritsch
Celje: D. Rakusch
Maribor: Pinter & Lenard

V čast staremu cerkvenemu umetniku

Sp. Duplje, 12. septembra.

Na sliki vidimo preprostega, 83 letnega moža g. Stefana Čadeža iz Spod. Duplje. Starček je znan po raznih krajih Slovenije, ker je znal pravovršno prenareviti oltarje. V svojem življenju je naročil

85 oltarjev: n. pr. v St. Kupersu, v Trojane in po drugih cerkvah na Kranjskem in Stajerskem. Učil se je 4 leta pri mojstru Janezu Subiču v Škofji Loki in se izdelal leta 1884. Poročen je bil dvakrat. Iz obeh zakonov je imel 12 otrok, od katerih je večina živil. Vsi so danes v razmeroma ugodnih razmerah ter zelo ljubijo svojega očeta. Vsa leta je bil zdrav. Sedaj pa ga je napadla huda bolezen. Zelimo mu, da bi okrevljal kmalu! Gospodom duhovnikom, ki ga poznamo, ga pa pri tej priliki priporočamo v molitev.

Oblističke boks prireditvev
danes v nedeljo ob 20.30
v veliki dvorani hotela Union

Novomeške šole

Novo mesto, 11. septembra.

Novomeška državna realna gimnazija. Načiteljate bo gotovo zanimalo par skromnih podatkov o ponavljajnih, sprejemnih in niže-tečajnih izpitih, o uspehu vpisovanja ter učnih močeh na našem domačem zavodu. Za šolsko leto 1931-32, se je vpisalo v posamezne razrede naslednje število učencev in učenk:

V I. razred 58 (moških), v II. razred 53, v III. razred 32, v IV. razred 40, v V. razred 33, v VI. razred 26, v VII. razred 19, v VIII. razred 19; skupaj 280 moških dijakov. — Zenskih dijakinj pa je vstopilo: V I. razred 28, v II. 29, v III. 16, v IV. 20, v V. 10, v VI. 9, v VII. 19, v VIII. razred pa 6. Skupaj 137. — Vseh skupaj je torej na zavodu 417 učencev in učenk.

Lansko leto je bilo na zavodu 449 dijakov in dijakinj. Ponavljajni izpit je vstopilo: Ponavljajni izpit se vršili dne 25. in 26. avgusta. Ponavljajni izpit je pošlo 112 učencev in učenk, k izpitu se ni javilo 4 učenek, izpit je izdelalo 77 učencev in učenk, a izdelalo ni izpitov 31 učencev in učenk. K sprejemnim izpitom za I. razred (28. avg.) je bilo priglašenih 75 učencev in učenk, izpit ni naredilo 6 priglašenih, izpit pa je napravilo 69 učencev in učenk. Po žolah: Iz Novega mesta 37 učencev(nk), iz Crnomlja 5, iz Smihle 3, iz Brežice, Valje vasi, Stopiče, Rake in St. Jernejca po 2, iz Bele cerkve, Orehovice, Laz, Cmrašnje, Podzemje in Brusnic po 1; nekaj pa iz oddaljenih krajev. Eden je prišel iz meščanske šole v Ribnici.

Nižji tečajni izpit: Nižji tečajni izpit je imel pravico delati iz IV. a. 12 učencev, iz IV. b. 11 učencev, k izpitu se ni priglasilo iz IV. a. 1 učenka, iz IV. b. pa t. učenec. Izpit je napravilo iz IV. a. 6 in iz IV. b. 6 učencev. Izpit ni nakravilo iz IV. a. 6 in iz IV. b. 5 učencev.

Paralelko so ko lani 4, in sicer I., II., IV. in VII. razred. Učnih moči je poleg direktorja 18 rednih učiteljev(ic) in 2 honorarna ter so iste kot lani. Tudi honorarni učitelji so isti kot lani, le za petje še ni imenovan učitelj.

Meščanska šola v Novem mestu lepo napreduje. V novem šolskem letu 1931-32, se je v šolo vpisalo 76 učencev in učenici novincev, in sicer 31 dečkov in 30 dečkic v I. razred, 4 dečki in 3 dečkic v II. razred, a 8 dečkic v III. razred. — I. razred steje z novincem in starimi učenci 35 dečkov in 28 dečkic, skupaj 68. II. razred 15 dečkov in 12 dečkic, skupaj 27. III. razred pa steje 5 dečkov in 18 dečkic, skupaj torej 23. — Vsi trije razredi stejejo skupaj 118 otrok, kar je za kratki obdobje tako lepo število. V začetku šol. leta je bilo 5 popravnih in 1 privatnih izpit, ki pa so bili

Nekaj o Slovenski Krajini

(Ob današnjem >Ilustr. Slovencu.<)

Ob desetletnici osvobojenja leta 1929, je prinesel >Ilustr. >Slovenec< dvostransko serijo slik v zvezi s tem dogodom. Današnja številka prinaša prvo podrobno serijo iz naših vasi: Bogojino. S časom ji bodo sledili ostali pomembnejši kraji, da tudi na ta način pripomoremo k čim boljšemu spoznavanju te najmanj znanje slovenske krajine.

V dvanajstih letih skupnega življenja je postala Slov. Krajina sicer proces znana po ostali slovenski zemlji, toda premogokrat so se o njej širili glasovi, ki niso bili pravilni, pogosto celo krivični. Zato ni nobena prilika odvēc, ako spregovorimo kaj o njej. Mi, ki smo doma v tem delu slovenske zemlje, želimo, da nas bratje onstran Mure skušajo tako spoznati, kakor se trudimo mi, da se seznanimo z ostalimi deli Slovenije. Mi želimo, da ne bi bilo med nami nobene unevne in namisljene razlike — imamo sicer razlike čete v svojem značaju, jeziku, v običajih, zato se pa branimo pred vsemi, ki nas slikajo tu in tam take, kakršni v resnici nismo. Kolikokrat čitamo — zadnjih pred enim mesecem —, kako je >Prekmurec nezaupen in to baje zaradi tega, ker je še vedno nad njim strah, ki ga je povzročal nastop madžarskega uradnika. Ce hočemo biti odkriti, moramo priznati, da vidi nezaupnost in podobno v našem človeku pač le tisti, ktor je sam povroča. Kjer najde naš kmet dobro besedo, tam se pač ne bo obnašal, kakor se je nekdaj pred tujcem. To je bilo potrebno povedati, ker prehaja ta namisljena trditev iz članka v članek.

Se huje so grešili tisti, ki so do zadnjega časa govorili z nami v takem tonu: »Mi Slovenci — vi Prekmurec! Ali ni bilo to umetno usvarjanje neke razlike, proti kateri se bomo povsod borili? Tako morejo govoriti samo ljudje, ki nimajo pojma, kaj je živ narodni organizem, ki je enota v različnosti. Kdo je v resnici spoznal naše vasi in njene ljudi, ta bo videl, da je tu povsod doma isti slovenski duh, kakor drugje na Slovenskem. Ce so tudi v naših ljudeh kaki predsedki, so jih v precejsnji meri krivi tisti, ki bi moral ljudi poučiti — ne pa delati raznor. — Zdi se, da se ti odnošaš boljšajo iz dneva v dan — toda še vedno ne smemo pozabiti, da življenje v času prel. v Slovenske Krajine iz stare dobe v novi čas, zato je treba rane zdraviti, nikar pa zadajati še novih.

V preteklem stoletju so se vedno našli slovenski moži, ki so obiskovali >ogrsko Slovencev in prislušali svoja spoznanja in izslike čez Muro. Ze Stanko Vraz je zapisoval ljudske pesmi v danje prekmurske. Matija Valjacec je pridno nabiral ljudi prekmursko narodno obago in študiral nareče. Najbolj zasluzna pa sta Božidar Raič in Anton Trstenjak. Raič je že 1863 pisal v Levstikovem >Naprejuc o >Prekmurcih in njihovem go-

voru, pozneje o istem predmetu in prekmurških književnikih v Letopisu Matice Slovenske. Raič je večkrat prepotoval to pokrajino in jo spoznal v vsakem oziru. On je prvi, ki je obširno seznanjal slovenski svet s to zemljo. Zanimivo je, da je v tem času nekdo — najbrž duhovnik domačin, zakaj nekateri so imeli zvezce čez Muro že tedaj — dopisoval že v prvi letnik >Slov. Narodac< (1868) o narodnostnih razmerah naše krajine. — Raičeve delo je nadaljeval A. Trstenjak, ki je v >Slovenec< in >Ljublj. Zvoncu< (n. pr. 1901, 1904) pisal o >ogrskih Slovencih<, njih navadah, narodnostnih razmerah in kulturnih delavcih. On nam je tudi obširno popisal prekmursko protes antisko naselbino v Šomodski županiji na Ogrskem (1905) v posebni knjigi (1905). Trstenjak je med drugimi imel stike s prekmur. piscom Jožefom Borovnjakom, župnikom na Čankovi, ki mu je pošiljal dopise v >Slovenec<.

Navedel sem vse to zaradi tega, da bi posneli svoje prednike v spoznavanju Slov. Krajine.

Da so nas Madžari imeli za >Vende< in po-slovanjenje Madžare, o tem se ne bomo preveč čudili, če pomislimo, da o Slovencih kot narodu oni niso imeli pojma. Kar so imeli do svetovne vojne napisanega o nas, to je bil kratki članek >Literatura Slovencev<, ki ga je napisal dr. Ivan Prijatelj za pregled svetovne literature, ki ga je izdajala založba Franklin v Budimpešti. (4. zv., 1911.) — Slovenci so odmerili komaj devet strani in objavili se Vodnikovo ter Prešernovo sliko. Tik po vojni je napisal publicist Braun dva članka o političnem razvoju Slovencev v socialističnu revijo >Huszdak syázad< (dvajseto stoletje). Pred nekaj leti izšli pregled >Slovenac< izpod peresa peštanškega slavista Bonkdoja avtorju zlasti z ozirom na Slovence pa dela časti. Kar je napisal, je glezano s žovniščnega madžarskega stališča, ki jemlje delu vsako znanstveno vrednost.

O prekmurskih Slovencih se je tuštant pisalo nekaj več. Največjo vrednost imajo pa jezikoslovne razprave našega rojaka dr. Avgusta Pavla o prekmurskem narečju, ki so bile v Izdajah Akademije znanosti v Budimpešti. O istem predmetu je pisal tudi njegov učitelj, slavist dr. O. A. Š. O. Nekaj etnografskega gradiva je raztresenega po revijah, samostojno je izšel poskus opisa Slovencev v bivši zalski županiji.

Znanstvena obdelava Slov. Krajine čaka še v vseh strokah novih delavcev. Ti bi nam morali priti iz soboške gimnazije, ki je pa — Bog vé kazak — nismo vredni. Cloke čuti nehotne, da se tu nadaljuje tista tragična usoda, ki je zavirala narodni razvoj Slovenske Krajine deset stoletij pod tujim gospodstvom. Ce bi bilo tako, tedaj bi bilo to usodno!

Iz belgrajske prestolnice

Radijski prenos iz Ljubljane in odkritje spomenika kralju Petru — Podražitev krone — Kake živi belgrajški delavci

Belgrad, 9. septembra.

Te dni je pričela v Belgradu poslovati avtomatična telefonska centrala, kakršna je uvedena v Ljubljani že daleč časa. Ta spremembu v telefonskem prometu je bila v prestolnici zelo željena in radi tega s spletnim odobravanjem občinstva spremenjena. Vendar je vzbuzila precej nervoznosti med telefonskimi naročniki okolnost, da telefonska centrala zaradi tehničnih zaprek ni mogla odpreti telefonskega prometa med vsemi številkami hkrati, marveč najprej od 0-300 itd.

Pravijo, da je treba v tem iskati tudi vzrok, da nam belgrajški radio-postaja v nedelje ni mogla postreži s prenosom celotne priedelitev odpiranja spomenika kralju Petru v Ljubljani, marveč smo mogli poslušati le zvečer prenos opere >Gorenjski slavček<, ki so ga izvajali pred hotelom Tivoli. Prej baje ni bilo mogoče dobiti telefonske zveze z Ljubljano. Sprejelo velikega zanimaanja za svedčanstvo v Ljubljani smo bili Belgrajščani na ta način prikrajšani za ta, tisto reke ne posredni užitek in smo se moralni zadovoljiti le s časopisnimi poročili o tej veliki priedeliti. Prenc operе je bil nekoliko slab, vendar dovolj razčlenen in čist. Zdi se, da so prenosi iz zaprtih prostorov močnejši in učinkovitejši.

Nastop: med drugim na svet. mojster Črnec Jimy Lyggett

O svetčnosti sami je vladalo v prestolnici tudi splošno zanimanje in že priprave za odkritje spo-

menika v Ljubljani so Belgrajščani spremljali z zanimanjem.

V ponedeljek zjutraj so belgrajški peki iznadili svoje odjemalce s povisjanjem cene kruha. Doslej smo plačevali v Belgradu za kilogram belga kruha 3 Din, a za kilogram kruha iz mešane moke 2.50 Din. Od ponedeljka naprej velja kilo zmesnega kruha 3.50 Din, a kilo belega 4 Din. Neposredno za to podražitvijo kruha objavlja belgrajška mestna občina poročilo o odličnem finančnem stanju občine. Podražitev kruha je izvajala med občinstvom opravičeno nejevoljo proti mestni občini, ki je dovolila to povisanje.

Srednji in nižji sloji belgrajškega prebivalstva so s tako podražitvijo najnajvečja prehranjevalnega sredstva hudo prizadeti. Pomislimo samo za siromašne delavce družine, ki obstoje iz 6, 8 in še več članov. Vzemimo, da je potreben šesteljski družini dnevno 4 kg najcenejšega kruha, to je onega po 3.50 Din. To bi znašalo 14 Din dnevno samo za kruh. Upoštevamo, da znaša povprečna plača navadnega delavca v Belgradu okoli 40 Din dnevno. Razdelimo ta znesek na šesteroljansko družino, računajočo samo prehrano, in videli bomo, da je pomanjkanje in beda neizbežna. Življenje v Belgradu je v obče draga, zlasti za tistega, ki mora vse živila sproti kupovati na trgu. Gospodarska kriza je sicer ustvarila devizo: s plačami in mezdami navzdol. Pogrešamo pa akcije z načelom: tudi s cenami navzdol, do ravnotežje!

Po razglasitvi nove ustawe in volivnega zakona je v Belgradu nenadoma zopet oživelio politični mrtilvo. Po lokalih, na ulici, vsepravod se vsak dan pogosteje čuje beseda parlament, ustanova, volilive. Z mrzljeno naglico se razvijajo dogodki in vsak dan začne v znamenju novih pričakovanih, novega iznenadenja.

T. M.

Rad o Ljubljana

Številni dopisi, katere je prejela radio oddajna postaja, pričajo, s kako pozornostjo so sledili radio naročniki in njihovi prijatelji v teku >Kraljevega tehdna v Ljubljani. Z istim zanimanjem so se po radio postaji vsaj duhu udeležili teh slavnostnih dni in priedelitev neslovenski rojaki v inozemstvu. Radio postaja se je potrudila za prenos koncertov, dalje opere >Gorenjski slavček< in pa slavnostnega spredeva ob prilikl odkritja kraljevega spomenika. Lahko rečemo, da se je poleg 100.000 navzočih te slovesnosti v duhu ob radio zvočniku udeležilo še estalih 100.000. Poleg teh lepih prenosov je nadila postaja velik užitek s prenosom iz Bayreutha in iz Salzburga. >Tristan< in >Isolda< je potom radio oddajnih postaj bila dostopna celi Evropi, Gornji Afriki in Severni Ameriki. Nad 200 postaj je široko zvorno glasbo te najlepše Wagnerjeve opere preko zemeljske obale. Posrečen je bil dalje prenos Gluckovega >Orfeja< in Mozartove >Caronne<.

Radio Ljubljana pa je pravkar sklenila dogovor z državno opero na Dunaju, katera bo nudila pravovršno opero in to pel predstav na dva meseca. Prvi tovorni prenos je bil v ponedeljek 14. septembra in sicer so na programu >Hofmannove pripovedke<. Glasom pogodb je postaja prenala vsak mesec po eno opero iz Zagreba, iz Belgrada in iz Ljubljanske operе. Tako bodo radio poslušalci imeli v bodoči sezoni na mesec pet opernih prenosov. Mesečno bosta tudi po dva prenos pravovršnih koncertov iz Prage, dočim se postaja še pogaja za prenose iz Varšave. Glasbenemu svetu bo ta širokopoteznost naše radio oddajne postaje brezvonomno ugajala.

Skoraj vse evropske postaje bodo v četrtek 17. septembra prenale iz Ženeve Beethovenovo

izvršeni vsi s pozitivnim uspehom. — Kot je iz zgoraj navedenih številk razvidno, potrebuje šola več učnih moči, kajti pouk se vrši zaenkrat v vseh razredih delno skrenet, ker so na šoli le tri učne moči, ki pa nikakor ne zmorcejo vsega. Zato, da ni še imenovan potreben učiteljstvo, zlasti še, ker je k I. razr. nujno potreben vzprednica.

Opero v treh dejanjih >Fidelio<. Kakor znano, se vrše v Ženevi sedaj ob prilikl zasidranja društva narodov srečane igre in med temi bo >Fidelio< brez dvoma vzbudil občo pozornost. Sodelujejo umetniki iz milanske Scale, monakovske, berlinske in dunajske opere. Dirigira dr. Feikis Weingartner. Tudi to opero bo prenala naša radio oddajna postaja.

Novi volivni zakon

>Službene novinec z dne 12. septembra 1931
objavljajo ta-le zakon:

Mi
ALEKSANDER I.,

po milosti božji in volji naroda kralj Jugoslavije,
na predlog našega ministra za notranje zadeve,
predsednika našega ministrskega sveta, predpisu-
jemo in proglašamo:

Zakon o volitvah narodnih poslancev za narodno
skupščino.

I. Splošne odredbe

§ 1. Volitve poslancev za narodno skupščino,
ki se na redno sklicanje sestane v Belgradu dne
20. oktobra vsakega leta, se vršijo za periodo štiri
let po določilih tega zakona.

Samo v primeru vojne ali kakšnega drugega
zadržka, sme skupščina zborovati izven Belgrada.

Narodna skupščina se redno ali izredno sklicuje
s kraljevim ukazom na predlog notranjega
ministra.

V primeru, da se narodna skupščina razpusti
pred potekom štireletnega roka, mora ukaz o nje-
nem razpustu vsebovali **naredbo o novih volitvah**,
ki se morajo vršiti najdalje v roku treh mesecev
ter o sestanku narodne skupščine najdalje v roku
štirih mesecev. Tako se bo postopalo tudi v pri-
meru, če poteče navedeni štireletni rok.

§ 2. Volitve narodnih poslancev, ki se bodo
vršile enega in istega dne v nedeljo, se razpšejo
s kraljevim ukazom na predlog notranjega mini-
stra in po zaslisanju ministrskega sveta. Ukaz
bodo objavili >Službene novinec.

§ 3. V času 15 dni pred volitvami in tri dni
po volitvah ne sme nobena oblast sklicati volitve
h kakšnikoli dolžnosti, kakšne so: skupno delo
ali kuluk, vojna smotra ali vaje, razen v primeru
izredne potrebe. Prav tako ne morejo sklicati niti
posameznih volivev, razen v primeru neodložljive
potrebe ali v primeru, ko je treba zasledovati žo-
ćince in preiskovati prestopek kakšnekoli vrste.

V občinah, v katerih se volitve ne bi vršile
onega dne, ki ga določi ukaz, se bodo razpisale
druge volitve. To velja tudi za takratne volitve.

Ce so bili volivci prej kakorkoli pozvani ali
tbrani, se morajo odpustiti najkasneje 16. dne pred
volitvami.

Stevilo mandatov

§ 4. Stevilo mandatov nar. poslancev znaša:
Za mesta: Belgrad, Žemun in Pančevo, ki tvo-
rijo eno področje, se volijo trije poslanci.

Za posamezne banovine se sorazmerno s šte-
vilom njihovih prebivalcev volijo tako-le: za drav-
sko banovino 25, za savsko 58, vrbasko 22, primor-
sko 20, drinsko 37, zetisko 20, dunavsko 51, mo-
ravsko 32 in vardarsko 37.

Poleg tega se voli še toliko poslancev, kolikor
je nosilec državnih kandidatnih list, ki so dobili
nad 50.000 glasov.

To stevilo mandatov po banovinah se bo raz-
delilo na administrativne sreze, poleg njih pa tudi
na sedeže banovin, ki imajo preko 50.000 prebival-
cev in sicer za 50 do 100 tisoč prebivalcev po ene-
ga, za več ko 100.000 pa po dva.

Državni odbor

§ 5. Najvišji volivni organ je državni odbor.

Ta državni odbor sestavljajo predsednik in
podpredsedniki senata, predsednik in podpred-
sedniki narodne skupščine, predsedniki in podpred-
sedniki državnega sveta, predsedniki kasacijskega
sodišča v Belgradu, stola sedmorce v Zagrebu,
vrhovnega sodišča v Sarajevu in velikega sodišča
v Podgorici, ali namestniki vseh teh predsednikov
odnosno podpredsednikov, če so slednji zadržani.

Zastopnike predstavnikov in podpredsednikov
senata in narodne skupščine izbereta že naprej se-
nat in sama skupščina.

§ 6. Najkasneje petega dne po dnevu ukaza,
s katerim so se razpisale volitve poslancev, se se-
stane na državni odbor na poziv predsednika sena-
ta. Odbor določi, koliko in v katerih občinah
bodo volišča odnosno koliko občin bo imelo skup-
no volišče (§ 34), katere osebe bodo predsedniki
volivnih odborov.

Ta posel bo državni odbor izvršil in v >Služ-
benih novinah objavil najkasneje 15. dne pred
dнем volitev.

Predsedniki senata ali njegov namestnik skli-
juje, otvarja, vodi in zaključuje sestanke držav-
nega odbora ter skrbi, da dovrši državni odbor
svoje delo pravilno in pravočasno. Predsednika
senata nadomešča pri vodstvu državnega odbora
eden izmed podpredsednikov senata.

Vse državne in občinske oblasti so dolžne sta-
viti državnemu odboru takoj na razpolago podat-
ke, ki jih rabi, in pojasnila, ki jih zahteva, v roku,
ki jim ga za to določi državni odbor. Organ, ki ne
izpolni zahteve državnega odbora, bo kaznovan po
§ 71 tega zakona. Državni odbor sme zaradi kak-
šnega pojasnila pozvati na svoje seje ministra not-
ranjih zadev in ministre, ki mu bodo pri njegovem
delu potrebeni.

Novosti za damske
plašče pravkar došle!

A. & E. Skaberné
Ljubljana

II. Kdo ima volivno pravico
§ 7. Pravico, da voli poslanca za nar. skup-
ščino, ima vsak državljan, ki je dovršil 21. leto
starosti in ki je državljan kraljevine Jugoslavije.

§ 8. Aktivni častniki kakor tudi podčastniki in
vojaki pod zastavo ne morejo izvrševati volivne
pravice. Ta odredba ne velja za uradnike in usluž-
bence civilnega reda v vojski.

§ 9. Volivne pravice nimajo oni:

1. ki so obsojeni na robijo, dokler se jim ne
povrne njihove pravice;
2. ki so obsojeni na izgubo častnih pravic, za
dobo, dokler traja ta kazeno;
3. ki so pod stečajem;
4. ki so pod varuštvom;
5. ki so obsojeni na izgubo volivnih pravic za-
radi volivnih prestopkov.

III. Kdo more biti poslanec

§ 10. Za poslanca v narodni skupščini more
biti izvoljen samo oni, ki ima volivno pravico,
brez oziroma na to, ali je vpisan v volivnem imeniku
ali ne.

§ 11. Od vsakega poslanca se zahtevajo 4
pogoji:

1. da je državljan po rojstvu ali po priroje-
nju v kraljevini Jugoslaviji;
2. da je dovršil 30. leto starosti, in
3. da govori, čita in piše službeni (narodni)
jezik.

Narodni poslanci ne morejo biti istočasno drž-
avni dobavitelji ali državni podjetniki.

§ 12. Aktivni državni uradniki ne morejo kan-
didirati za državne poslane.

Policijski, finančni in šumarski uradniki, ka-
kor tudi uradniki za agrarno reformo, ne morejo
postati kandidati, razen v primeru, da so svojo
službo opustili leto dni pred razpisom volitev.
Predsedniki občin morejo kandidirati. Ce se iz-
volijo za narodne poslance, morajo takoj po verifi-
kaciji v narodni skupščini izjaviti, ali obdrža-
mandat ali pa ostanejo predsedniki občin.

Ministri, aktivni in na razpoloženju, morejo
kandidirati.

Nihče ne more kandidirati v več nego enem
srezu oziroma mestu, ki po tem zakonu voli enega
ali več narodnih poslancev.

§ 13. Mandat izgubi oni poslanci:

1. ki izgubi volivno pravico;
2. ki se za časa svojega poslanskega manda-
ta sprejme v državno službo;
3. ki za časa svojega poslanskega manda-
ta opravlja z državo dobavitelske ali podjetniške
posle;
4. ki preneha biti član one skupine, kateri pri-
pada nosilec državne kandidatne liste, na katero
je bila njegova kandidatura vezana.

Odredbe pod odstavkom 2. se ne nanašajo na
ministre.

§ 14. Ko nastopi kakšen takšen primer ali
sploh ko nastane vprašanje o izgubi ali izpopol-
nitvi poslanskega mesta, mora verifikacijski od-
bor najkasneje po preteklu enega meseca, odkar
je bil prijavljen primer, predložiti o njem skupšči-
ni potročilo. Ce v tem roku odbor ne predloži potročila,
sporoči predsednik skupščine na prvji na-
slednji seji narodne skupščine, da je poslansko
mesto prazno, in o tem sklepa nato skupščina še
na isti seji.

§ 15. Glasovanje pri volitvah narodnih poslancev
se vrši javno in ustreno na občinskih od-
nosno mestnih voliščih, to pa po sestavljenih voli-
vnih imenikih.

IV. Volivni imeniki

§ 16. Stalni volivni imeniki se sestavljajo, po-
trjujejo, objavljajo in popravljajo po določilih za-
kona o volivnih imenikih.

V. Kandidatura nosilcev kandidatnih list in sreskih kandidatov.

§ 17. Najkasneje 23 dni pred dnem volitev se
morajo predložiti kandidature nosilcev list pri ka-
sacijskem sodišču v Belgradu, da jih potrdi.

§ 18. Kandidatura nosilcev državnih kandidat-
nih list se sestavlja tako-le:

Na čelu se označi dan volitev, za tem se imenuje
nosilec liste, navede njegov poklic in bivališče;

pod nosilčevim imenom se napiše posebej
imeni dveh zastopnikov te skupine za glavni voli-
vni odbor in dveh njunih namestnikov;

na tej listini se predložijo listine s podpisimi 60
predlagateljev iz vsakega administrativnega sreza,

kakor tudi iz vsakega banovinskog sreza, za katerega se voli poslanec in iz upravnega področja
mesta Belgrada. Nepismene podpišejo po eden izmed prisotnih državljanov, ki se tudi zase podpiše;

z listi o kandidaturi nosilca so dolžni predla-
gatelji predložiti sodišču tudi spisak akt o pri-
sanku nosilca državne kandidatne liste;

brez vprašanja in odobrenja ne sme nihče o-
značiti za predstavnika ali namestnika nosilca drž-
avne kandidatne liste in ga zapisati na listi;

če kdo izve, da je na katerikoli listi zabelezen
za predstavnika ali namestnika, ne da bi sam to
vedel ali odobril, ima pravico izjaviti kasacijsku
mesto sodišču, da kandidatura ne sprejme in sodišče
je dolžno črtni ga ter o tem obvestiti enega iz-
med podnosičev državne kandidatne liste.

§ 19. Za zastopnike državne kandidatne liste
v glavnem volivnem odboru morajo biti označeni
na listi tisti, ki so vpisani v volivnem imeniku ka-
tereckih občin v državi.

§ 20. Kot predlagatelji smejo podpisati kandi-
daturo nosilca državne kandidatne liste le oni,
ki so vpisani v stalnem volivnem imeniku. Za vse
predlagatelje je treba istočasno predložiti uverenje
njihovih pristojnih sreskih, odnosno prвomestnih
sodišč, da uradno potrdi, da so navedeni v stalnih
volivnih imenikih. Takšna uverenja izdajo sreski
odgovorni sudišči v roku treh dni.

Podpis more oporekati samo oni, katerega ime
je podpisano.

Sodišča morajo vsakomur povedati, ako to iz-
recno vpraša, ali je on podpisani ali ne. Odgovor
sodišč more biti ustrem ali pismen po zahtevi
onega, ki vpraša. Ako kdo izmed nepismenih pred-
lagateljev da pred sodiščem ustremo ali pismeno izjavo,
da je brez svojega pristanka podpisani kot predlagatelj,
ga mora sodišče črtati in o tem ob-
vestiti enega izmed podnosičev državne kandidat-
ne liste, ki smoeno nato najkasneje v roku pet dni
postavili na njegovo mesto koga drugega. V na-
sprotjem slučaju bo sodišče odredilo in v listih objavilo,
da ta lista ne velja, če na njej ni po
zakonu predpisano število predlagateljev.

Na poslednji strani kandidatne liste se pusti
prazno mesto za sodniško potrdilo.

§ 21. Vsaka državna kandidatna lista mora
imet najmanj po enega sreskega kandidata v vsa-
kem administrativnem srežu, po enega kandidata
v vsakem banovinskem srežu, v katerem se voli
po en poslanec, po dva v onem, v katerem se voli
po dva poslanca, in tri kandidate za upravno
področje mesta Belgrada. Vsak od teh kandidatov
morja imeti svojega namestnika v istem admini-

Vaše perilo je majhno premoženje

Ohranite si to premoženje – perite z
Luxom! Blaga pena Luxa pere tudi naj-
občutljivejšo tkanino lepo in temeljito
in nikoli ne škoduje rokam.

PODALJSUJE TRPEŽNOST VAŠEGA PERILA!

nistrativnem srežu, odnosno v banovinskem srežu, odnosno področju mesta Belgrada. Državna kandidatna lista more imeti več sreskih kandidatov, odnosno, kjer se volita po dva ali trije kandidatje, več kandidatnih list.

Kandidature sreskih kandidatov morajo potr-
ditati pristojna sreska oziroma prвomestna sudišča. So-
dišče bo potrdilo samo eno kandidatno listo, ki
se vsebujejo: dan volitev, ime in priimek nosilca
državne kandidatne liste, kateri pripada;

ime in priimek kandidata in namestnika, njun
poklic in bivališče;

spisan pristanek kandidata, da kandidira za
administrativni srez ta in ta... odnosno za mesto
to in to..., na listi, na kateri je nosilec ta in ta;

spisan in potrijen pristanek dočasnega nosilca
državne kandidatne liste, da se omenjeni kandidat
more voziti z njegovo poslanskim kandidaturo;

Tako morate jemati solnčne in zračne kopej!

Pred solnčenjem, toda ne z mokrim telesom, nadrgnite se temeljito s

NIVEA-CREME NIVEA-ULJE

Oboje vas obsega - čisto svoje vrste - eucerit sestavino za nego kože, oboje zmanjšuje nevarnost solnčarice, oboje potrujujo polt tudi tako, da ne bo oblačno. Nivea creme Vas oblača ali pri vročini, Nivea-ulje Vas varuje ob slabem vremenu pred hladom in s tem tudi pred prehladom. Zato morete tudi v času nepriletnih dñi izpostaviti svoje telo svetlobi, zraku in vodi.

Nivea-creme Din 5° - do Din 25°. Nivea-ulje Din 25° - Din 35°.

Preizvaja: Jugosl. P. BEIERSDORF & CO., d. s. o. j., MARIBOR,

Gregorčičeva ulica št. 24.

§ 36. Za vsak kraj, kjer se vrši glasovanje, mora biti določen volilni odbor, ki je sestavljen iz enega občinskega odbornika, katerega določi srezki načelnik, dalje iz enega predstavnika za vsako kandidatno listo in iz predsednika volilnega odbora, katerega določi državni odbor.

Ce volilci iz več občin glasujejo na enem kraju (§ 34), pride v volilni odbor iz vsake občine po en občinski odbornik.

Predsednik volilnega odbora ima pravico voliti v občini, kjer na dan volitev opravlja svojo predsedniško dolžnost, če predloži potrdilo, da je vpisan v stalni volilni imenik svoje občine. To potrdilo se priklicuje zapisnik volilnega odbora.

§ 37. Najdalj 15 dni pred danem volitev določi državni odbor za vsako volilče predsednika volilnega odbora. Ce bi kdo od tako postavljenih predsednikov imel posebno važne vzroke, da te dolžnosti ne sprejme, mora v treh dneh potem, ko je bil razpored državnega odbora objavljen, s posebno vlogo zaprositi državni odbor, za oprostitev in navesti vzroke, zaradi katerih ne more te dolžnosti sprejeti. Ce državni odbor te vzroke upošteva, bo razrešil prosilca dolžnosti in določil na njegovo mesto drugoga.

Ce pa državni odbor ugotovi, da vzrok, ki jih je navedel prosilec, niso opravčeni, ga obvesti preko pristopnega upravnega oblastva, da se od njega navedeni vzrok ne more upoštevati.

Po označenem roku se upošteva prošnja za oprostitev samo v izrednih slučajih, ki ga ni bilo mogoče predvideti prej in le če bi določenega predsednika volilnega odbora kakšen nemagajljiv razlog oviral, da pride. V tem slučaju ga nadomešča predsednik občine ali njegov namestnik, v občini, kjer se vrši volitev samo na enem kraju. Kjer pa se vrši volitev na več krajih, določi za zastopnika predsednika volilnega odbora sreski načelnik katerega od kmetov ali občinskih odbornikov dotične občine ter mu izda o tem proti rezervi akt.

Državni odbor izda vsaki osobi, ki jo določi za predsednika volilnega odbora, proti reverzu akt o postavljivosti. Ta akt podpiše predsednik ali kateri član državnega odbora, ki ga predsednik določi. Osebam, ki stanejo v Belgradu, se bodo akti o postavljivosti razdelili neposredno, drugim osebam pa po pristojnih upravnih oblastih. Te so dolžne reverz o izročitvi aktu o postavljivosti takoj vrniti državnemu odboru.

§ 38. Prav tako mora sreski načelnik 5 dni pred volitvami določiti enega od odbornikov za člana volilnega odbora in enega od odbornikov za člana volilnega odbora in enega od odbornikov, ki prvega nadomešča.

§ 39. Na dan pred volitvami se morajo ob 3 popoldne zbrati vsi člani volilnega odbora ali njihovi namestniki v poslopu, kjer bo glasovanje. Tu prevzamejo proti reverzu od občinskega sodišča stališčni imenik, knjigo za vpisovanje volilcev, knjigo za zapisnike, kandidatne liste, občinski pečat in vse drugo, kar je treba. Vse kandidatne liste se prilepijo na vidno mesto v sobi, v kateri se vrši volitev.

§ 40. Kadarkoli volilni odbor vse to uredi in izbere tudi potrebno število pisarjev in drugih pomočnikov ter sploh vse, kar mu je za drugi dan, za sprejemanje glasov potrebno, mora napraviti o vsem tem zapisnik, v katerem mora posebej označiti vse prejetje kandidatne liste. Zapisnik morajo podpisati vsi člani volilnega odbora. Nazadnje določi volilni odbor stražo, ki mora neprestano stražiti poslopje, v katerem se bo vršilo glasovanje.

§ 41. Na dan volitev se volilni odbor ob 7 zjutraj zbere v poslopu za glasovanje in odredi, da se volitve prične.

Volitev.

§ 42. Za vzdrževanje reda med volitvijo skrbni predsednik volilnega odbora. Predsednik je upravičen zahtevati, če je potrebno, pomoč od občinskega in državnega oblastva, to pa je dolžno, odzvati se predsednikovemu pozivu. Člani odbora, kateri misljijo, da to ni bilo potrebno, imajo pravico, da dajo svoje mnenje zapisati v zapisnik.

§ 43. Med volitvijo morata za volilno mizo sedeti vsi dva člana volilnega odbora. Od teh dveh mora biti vedno eden predsednik volilnega odbora, ali pa občinski odbornik, ki je član volilnega odbora ali njegov namestnik.

§ 44. Ce kateri od predsednikov kandidatnih list odide z volišča in ne pusti namestnika, se volitev nadaljuje tudi brez njega. V zapisniku pa se to zapiše.

§ 45. Nihče ne sme stopiti na volišče pod orožjem ali z orožjem, ki bi bilo uporabno za boj, izvzemši slučaj, ki ga ima v mislih § 42. tega zakona, kadar predsednik volilnega odbora pokliče zaradi vzdrževanja reda na volišču oboroženo potrošči ali samoupravni uslužbenici, ki po svoji službi nosijo orožje, ne snejo z njim priti na volišče, da bi tam izvršili svojo volilno pravico.

§ 46. V sobo, kjer se glasuje, se spuščajo volilci po vrsti eden ali več, nikdar pa ne več, kakor po pet naenkrat.

§ 47. Vsak volilec mora, ko pride v volilno sobo, pred volitvijo povedati glaso, tako da ga čujejo vsi člani volilnega odbora, svoje ime, priimek in poklic, a v mestih, kjer je več volišč, tudi svoje stanovanje. Predsednik volilnega odbora se prepriča, ali je volilec vpisan v volilni imenik. Ce volilca nihče od volilnega odbora ne pozná, ga vpraša predsednik ali je res on tista oseba, pod katere imenom se je prijavil k volitvi. Nato ga opozori na zakonske posledice, če bi volil na tuje teme. Ko volilce potrdi, da je on tista oseba, pod katere imenom se je javil k volitvi, se sestavi zapisnik, v katerem je treba podati popis osebe in pa ulico in hišno številko njegovega stanovanja. Predsednik ima pravico, da da takega neznanega volilca tudi takoj fotografirati ali daktiloskopirati. Ce tak nepoznan volilec na zahtevo volilnega odbora ne predloži dokaza o svoji istovetnosti, ki bi bil po oceni odbora zadosten za ugotovitev njegove istovetnosti, ga odbor ne pripravi k volitvi.

Ce se dogodi, da se o kakem volilcu pojavi v odboru sum o njegovi istovetnosti, odloči volilni odbor z večino glasov, ali naj se ta volilec pripravi k volitvi.

materijal na pristojno sodišče in od njega dobijo reverz.

Ce bi pa našli kaj v neredu, sestavijo poseben zapisnik in ga priložijo k ostalim volilnim aktom, ki jih naslovijo na srezko oz. prvomestno sodišče za glavni volilni odbor. Za tem vzame predsednik odbora omot, ki je pripravljen za glavni volilni odbor, se odpri na pol in ga izroči pristojnemu srezkemu, odnosno prvomestnemu sodišču.

X. Glavni volilni odbor, zaključeno urejevanje volilnih poslov in proglašenje narednih poslanec.

§ 57. Glavni volilni odbor sestavljajo predsednik in podpredsednik državnega sveta, predsedniki kasaljskega sodišča v Belgradu, stola sedmice v Zagrebu, vrhovnega sodišča v Sarajevu, velikega sodišča v Podgorici, ali njihovi namestniki, katere oni sami določijo in ki pripadajo istim sodiščem, in po dva zastopnika vsake kandidatne liste. Predsednik glavnega volilnega odbora je predsednik državnega sveta ali po rangu najstarejši član volilnega odbora.

Glavni volilni odbor se sestane in takoj prične delovati prvega dne po izvršenih volitvah ob 9 pooldne. Njegovo poslovanje je veljavno, če so prisotni predsednik in njegov namestnik ter najmanj še trije člani. Vse navzoče je treba navesti v zapisniku.

§ 58. Volilne akte pošlje predsednik glavnega volilnega odbora osebno starešini okrajnega, odn. prvomestnega sodišča proti reverzu. Ko sprejme starešina okrajnega, odnosno prvomestnega sodišča volilne akte za vse okraje, jih pošlje v istih zapletenih omotih, ki jih ne odpre, po enem sodniku glavnemu volilnemu odboru v Belgrad. Določeni sodnik, ki pripnese volilne akte glavnemu volilnemu odboru, mu jih izroči v zapletenih omotih skupno z volilnimi akti in naknadnimi zapisniki (§ 56), če li obstoja.

O izročitvi volilnih aktov se sestavi kratek zapisnik, katerega podpiše predsednik glavnega volilnega odbora ali njegov namestnik in sodnik, ki je volilne akte prinesel.

§ 59. Ce se volitve določenega dne zaradi nedovoljenih ali kakšnegakoli drugega vzroka na enem ali več voliščih niso izvršile, odredi glavni volilni odbor takoj, da se na vseh teh krajih volitve ponovno vrši naslednjo nedeljo. Predsedniki občinskih sodišč bodo razglasili v določenih občinah ponovne volitve še istega dne, ko prejmejo obvestilo glavnega volilnega odbora.

Ce se tudi takrat na enem izmed prizadetih volišč volitve ne vrši, opravi glavni volilni odbor svoj posel, ne da bi jenjal v poštev neizvršene volitve.

§ 60. Glavni volilni odbor bo pregledal vse volilne akte, ki jih prejme, ocenil navedena mišljena in v pripombe, ki so zabeleženi v zapisnikih.

Pri sklepu glavnega volilnega odbora smejajo zastopniki državnih kandidatnih list glasovati le v primerih, ki se nanašajo na njihove državne kandidatne liste.

§ 61. Na osnovi volilnih rezultatov dožene glavni volilni odbor predhodno, katera državna kandidatna lista je dobila največje število glasov (relativna večina). Pri tem sešteje vse glasove, ki so jih dobili vsi oni kandidati, ki so nastopili v okviru te liste v vsej državi.

Nato proglaši glavni volilni odbor za poslanec vse one nosilce državnih kandidatnih list, ki imajo več kot 50.000 glasov v vsej državi.

Nato se proglašajo za poslance mesta Belgrada in njegovega upravnega področja vse trije kandidati, kar se je po vrsti pojavilo in rešilo in vse, o čemur je bilo naprej odrejeno, da se prouči in reši. Poštevno mora biti v zapisniku podrobno navedeno, koliko je v vsem bilo predloženih kandidatnih državnih list, katere osebe in na katerih listah, kateri sreski ozir. mestni kandidati so bili na te liste vezani, koliko glasov je vsaka lista dobila, katere osebe in s katerih list so bile proglašene za poslane v doble pooblaštila. Zapisnik morajo podpisati vsi člani glavnega volilnega odbora, toda vsak ima pravico, da poda svoje posebno mnenje in svoje pripombe.

§ 62. Tako pripravljeni in podpisani zapisnik se pošlje prihodnjem dan z vsemi prilogami in z vsemi volilnimi spisi, kar jih je glavni volilni odbor prejel z različnimi volišči Narodni skupščini.

Hkrati mora poslati glavni volilni odbor »Službenim Novinam« kraljevine Jugoslavije in banovinskim službenim glasilom kratko poročilo o izidu volitev. V tem poročilu se mora navesti:

1. koliko je bilo vsega volilcev po državnih voliščih;

2. koliko je bilo v vsem volilcev pri volitvah;

3. koliko glasov je dobila vsaka lista;

4. katere osebe so izvoljene in proglašene za narodne poslance.

Na osnovi poročila glavnega volilnega odbora, ki se natisko v »Službenih Novinah«, napravi državni odbor spisek vseh izvoljenih poslancev in ga pošlje Narodni skupščini, skupaj z vsemi volilnimi spisi.

§ 63. Vse pritožbe proti volitvam se pošljajo Narodni skupščini, bodisi neposredno, bodisi po notranjem ministru. Pritožbe vloži lahko vsak volilnik, pa tudi notranji minister.

§ 64. Ako po kakšnemkoli slučaju ostane poslanec v posameznih banovinah se razdeli med državne kandidatne liste, ki je pri volitvah nastopila za najjačo državno kandidatno listo. Ce je za najjačo državno kandidatno listo nastopilo več banovskih kandidatnih list, teda se proglašajo za poslance vse trije kandidati oneseljencev.

Dane tretjini mandatov, ki pripadeta državnemu kandidatnemu listu z največjim številom glasov, se razdeli med banovine sorazmerno s številom njihovih prebivalcev, in sicer odpade na Dravsko banovino 16, savsko 39, vrbsko 14, primorsko 13, drinsko 25, zetško 13, dunavsko 35, moravsko 21, vardiško 24 poslanskih mandatov.

Ti mandati v posameznih banovinah se razdelijo po okrajih z največjim številom glasov, ki so jih dobili v teh okrajih, odnosno banovinskih sedežih kandidat, ki so vezani na državno kandidatno listo, ki ji pripadeta dve tretjini vseh mandatov.

Zatem proglaši glavni volilni odbor za narodne poslance teh okrajov kandidat, ki so med ostalimi kandidati teh okrajov — vezani na večinsko listo — dobili relativno večino.

Za mesta, ki so banovinski sedeži in v katerih se voli po en poslanec, je treba postopati, kot pri ostalih administrativnih okrajih. V mestih z dvema mandatoma se bosta proglašila za poslanca ova dva mandata, ki sta po količini glasov, ki so bili oddani za vsako kandidatno listo v tem mestu, vezana na večinsko listo. Ce je več kandidatnih list, ki so vezane z najjačo državno kandidatno listo, teda se proglašata za poslanca obe kandidati ova liste, ki je dobila med temi navedenimi listami relativno večino.

Stevilo mandatov, ki preostane od dveh tretjin, kateri sta predpisani najjačji državni kandidatni listi, razdeli glavni volilni odbor na ta način:

Ce se dožene, da je državna kandidatna lista dobila manj glasov, kakor jih potrebuje državna kandidatna lista, ki je dobila v vsej državi večino, tedaj se razdelijo ti glasovi na vse državne kandidatne liste, tudi na liste, ki jih ne doberi predstavnik. To se počne z najjačim državnim poslancem, ki je mandat izgubil. Ce ni bilo več okrajnih kandidatov, ki bi bili vezani na istega nosilca državne kandidatne liste, potem pripade mandat okraju iste banovine, kjer je vsota glasov vseh okrajnih kandidatov, vezanih na istega nosilca, največja za okraj, v katerem se je poslansko mesto izpraznilo.

Mandat dobi oni kandidat tega okraja, vezanega na istega nosilca, ki ima največje število glasov. Prav tako se postopa, če se kasneje izprazni poslansko mesto. To dopolnitve izvrši sama Narodna skupščina v roku 5 dni potem, ko se je mesto izpraznilo in odredi, da se o tem obvesti tisti, ki se mora obvestiti.

§ 65. Narodni poslanci so dolžni, da s svojim pooblaštilstvom na dan pred sklicanjem skuščino pridejo v mesto, kamor je s kraljevim ukazom sklicana Narodna skupščina, da tam na dan sklicanja izročijo svoja pooblaštila.

§ 66. Narodni poslanci, ki ne stanujejo v mestu, kjer se vrše seje Narodne skupščine, dobivajo iz državne blagajne povrnjene potne stroške za dohod v povrat, in sicer v vstopi, ki jo odredi Narodna skupščina. Vsi narodni poslanci dobivajo ves svojega delovanja v Narodni skupščini

slučaji, za katere nadaljnji paragi tega zakona ali kazenski zakon predpisujejo težjo odsodo.

Ce sodni uradnik, ali drug državni uradnik opusti ali noče izvršiti tega, kar mu je naloženo po tem zakonu, se kaznuje z zaporom do 2 let.

§ 72. Kdor z nasiljem ali s pretnjo prepreči enemu ali več državljanom, da uporabi svoje volilne pravice, se kaznuje z zaporom od 1 meseca do 2 let.

§ 73. Kdor volilci da ali obljubi darilo, ali mu ponudi ali obljubi mesto v javni ali privatni službi, da bi ga s tem zapeljal, da podpiše ali da ne podpiše kandidatno listo, ali da že dan podpis prekliče, ali da za določeno kandidatno listo glasuje ali ne glasuje, se kaznuje z zaporom do 1 leta in denarno globo od 30 do 500 Din.

Prav tako se kaznuje tudi volilec, ki sprejme za to dejanje darilo ali obljubo darila.

§ 74. Kot storilci dejanj, ki so našteta v §§ 72. in 73., se kaznujejo tudi tisti, ki so dali sredstva, ali pomagali, da se storil katero od teh del.

§ 75. Volilec, ki bi več kot enkrat volil, se kaznuje denarno do 50 do 500 Din in z zaporom od 1 do 6 mesecev.

§ 76. Kdor bi namesto drugega in pod njegovim imenom glasoval ali se prijavil, da glasuje, se kaznuje z zaporom od 3 mesecev do 1 leta.

§ 77. Poleg kazni, ki so odrejene v § 73., se krivec odsodi tudi na izgubo volilne pravice najmanj za eno leto, a največ za 6 let.

Kadar kolik se kdor odsodi na izgubo volilne pravice, kakor tudi v slučaju zapora, se mu čas, za katerega je krivec obsojen, računa od dne, ko je odsedel kazen, ali bil oproščen od odsode na zapor.

§ 78. Volilec, ki se pri glasovanju nedostojno vede, ali ki potem, ko je glasoval, na zahtevo predsednika volilnega odbora neče oditi z volišča, se kaznuje z zaporom od 1 do 6 mesecev in v denarju od 300 do 2000 Din. Takega volilca mora predsednik volilnega odbora odprijeti z volišča na zahtevo kateregakoli člena volilnega odbora ali predstavnika kandidatnih list, ali pa pravega volilca. To se mora v volilnem zapisniku zapisati.

Tako se kaznuje tisti, ki pride na volišča in ni vpisan v stalni volilni imenik, pa se na opomin pristojne osebe ne odstrani.

§ 79. Kdor razčali volilni odbor ali katerega njegovih članov, se kaznuje z zaporom od 30 dni do 6 mesecev.

§ 80. Kdor dejansko napade volilni odbor ali kateregakoli njegovih članov, se kaznuje z zaporom od 3 mesecev do 2 let, če ni ta delikt tak, da bi se po kazenskem zakonu strožje kaznovo.

§ 81. Kdor pride na volišči oborožen z orožjem, ki je uporabno za boj, se kaznuje z zaporom od 1 meseca do 1 leta. Predsednik volilnega odbora je dolžan vsako tako osebo takoj odstraniti z volišča. To velja tudi za vse tiste državne ali samoupravne uslužbence, ki po svojih službenih dolžnostih nosijo orožje, če pridejo na volišče z orožjem, razen slučaja, kadar so po § 42. poklicani, da vzdržujejo red, ali da po § 55. drže stražo.

§ 82. Kdor na volišču zaradi agitacije raznaša lažne vesti ali širi slike, plakate, ali druga sredstva za agitacijo, se kaznuje z zaporom od 2 do 6 mesecev.

Prav tako se kaznuje tudi tisti, ki s kričanjem ali s pretnjami moti volilni odbor ali posamezne volilce pri njihovem delu. Vsako tako osebo mora predsednik volilnega odbora odstraniti z volišča, in sicer po svoji službeni dolžnosti, ali na zahtevo članov volilnega odbora, ali volilcev, kadar se prepriča, da se je dotična oseba pregrešila proti predpisom tega paragrafa. To je treba zapisati tudi v volilnem zapisniku.

§ 83. Če pregreške, označene v § 81. in 82., zagresi več oseb skupaj, potem se vsaka oseba kaznuje z zaporom od 3 mesecev do 2 let.

§ 84. Kdor namenoma poškoduje, uniči, ali odnese kakršnokoli listino za volitve ali kakršenkoli predmet, ki služi volitvam, ali ki spremeni število glasov, ki so bili oddani za posamezne kandidatne liste, se kaznuje z zaporom od 1 do 5 let in z izgubo čestnih pravic. Tu se kaznuje tudi poskus.

Na isti način se kaznuje tudi straža, ki je po § 55. določena, da čuva volilno poslopje in ki dopusti, da kdo v poslopju zagresi katero od prej navedenih del.

§ 85. Ce člani volilnega odbora, razen predstavnikov kandidatnih list in njihovih namestnikov, ali določeni pisarji ali pomočniki, katerim je bilo sporočeno, da so izbrani za ta poseb, ne pridejo ob določenem času na svojo službo in ne morejo opraviti svojega izostanka, ali če prihod na mesto brez opravičenega razloga nočijo vršili ali nočajo podpisati zapisnika o volilnem postopanju ali pooblastili za izvoljene poslane, se kaznujejo z zaporom od 3 mesecev do 1 leta in denarno globo od 1000 do 3000 Din.

Prav tako se kaznujejo tudi oni, ki jih je državni odbor določil za predstnike na voliščih, če o pravem času ne pridejo na določen kraj in niso bili od državnega odbora razrešeni, niti se morejo izgovoriti z neodoljivimi vzroki, ki so jim prepričili, priti na določen kraj.

§ 86. Člani volilnega odbora se kaznujejo z zaporom od 1 do 6 mesecev v teh-le slučajih:

1. Ako vedoma dopuste, da voli kdo, ki ga ni v volilnem imeniku in ki tudi ne predloži sodne odločbe, da bi bil moral biti vpisan v volilni imenik, ali če dopuste, da voli kdo, ki je že volil.

2. Ce brez opravičenega razloga skrajšajo ali podaljšajo čas za sprejemjanje glasov.

3. Ako spremene kraj volišča, ki je bilo na pristojni način določeno in objavljeno.

Kazenska določila

§ 87. Kdor namerno nepravilno vodi seznam volilcev ali volilne zapisnike ali bi v njih delal popravke ali vrvke potem, ko so že podpisani – izvzemši primer iz § 28. – se kaznuje z zaporom od 6 mesecev do 2 let.

§ 88. Kdor bi brez poziva predsednika volilnega odbora odredil ali brez naloga privedel na volišče oboroženo silo, se kaznuje z zaporom od 1 do 5 let in denarno globo od 500 do 2000 Din.

§ 89. Kdor proti predpisom § 52. toči ali na kakršenkoli način daje alkoholne pišeče, se kaznuje z zaporom od 15 dni do 6 mesecev in denarno globo od 100 do 1000 Din.

§ 90. Dejanja, ki so tukaj navedena, pa bi se po kazenskem zakoniku kaznovala s strožjo kaznijo in dejanja, ki niso tukaj navedena, so pa navedena v kazenskem zakoniku, se kaznujejo po kazenskem zakoniku.

§ 91. Dejanja, ki se po tem zakonu ne kaznujejo s kaznijo, višjo od 6 mesecev zapora ali z denarno kaznijo večjo od 1000 Din, zastarojo v šestih mesecih, vsa ostala dejanja, kazniva po tem zakonu, pa zastarojo v enem letu, toči v tem času ni vložena ovadba pri državnem tožilstvu. Od dneva, ko se vloži ovadba, se vsa dejanja, ako niso medtem zastarela, kazniva po tem zakonu, kaznujejo po predpisih kazenskega zakonika.

§ 92. Vsa kazniva dejanja, ki so navedena v tem zakonu, pa bi se pripetila od dneva volitev, preiskujejo in sodijo v prvi stopnji okrožno sodišča na tožbo državnega pravdnosti. Zasebne osebe smejo vložiti pri državnem pravdnosti prijava.

Vsa kazniva dejanja, ki so navedena v tem

Ljubljana Zaplenjeno nevžitno meso

Zadeva dohodarsvetnega urada in ne tržnega nadzorstva.

Ljubljana, 12. sept.

Že v včerajšnjem članku smo zavzeli svoje stališče glede tržnega nadzorstva in ljubljanskih mesarjev. Resume tega članka je bil: tržno nadzorstvo je dolžno voditi strožjo in natančnejšo kontrolo vsega obratovanja mesarjev, s čemer bo na eni strani dobil kmet za klavno živino toliko, kolikor je vredna, konsument pa bo plačal za meso take cene, kakršne so primerne še poštenemu zaslugu solidnega mesarja. Da naša izvajanja niso bila prinešena brez zadostnih in temeljnih razlogov, naj dokaže slatka, ki se je zgordil danes.

Mestni dohodarsvetni urad je že dalj časa opažal, da prihaja na ljubljanski mestni trg sem in tja količine mesaa, o katerih izvoru nihče ne ve ničesar. Ker je bilo to meso brez dvoma utihotapljeni mimo mitnič, ne da bi zato poklicani organi vedeli za to, niti prejeli za to predpisani takši in davčini, je dohodarsvetni urad zlasti v zadnjem času posvetil tem slučajem izredno pažnjo, in tako je tudi dani dohodarsvetni nadzornik g. Fortič že o pol 4 zjutraj šel na kontrolni obvod in pazil zlasti na Vodnikovem trgu, odkod in kako se dovoza meso v mesarske stojnice. Tako je zapazil nekaj pred pol 5 zjutraj, da je pripeljal neki mesar, ki stanuje izven mitničkega revirja mesta Ljubljane, na svojem vozu večje množine mesaa, odprti stojnico, jih hitro naložil vanjo, potem jo zaklenil in zopet odpeljal v smeri proti klavnicu. Nadzornik dohodarsvetnega urada je upravičeno sklepal, da je bilo to meso v mestu utihotapljeni in je zato poklical stražnika s katerim sta skupno počakala, da se vrne mesar iz klavnice. Ob četrtni se dovolil nekaj metrov vlekel za seboj, preden se je ustavil. Korpes je oblezel zelo poškodovan. Zlomljeno je imel desno nogo in ima resne notranje poškodbe. Pohlican je bil reševalni avto, ki je Korpesa prepeljal v bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

Nihče ne sme tega generalizirati, ker je go-to, da drugi mesari kaj takega niso zmožni. Dejstvo pa je, da je ta mesar kupil meso, o katerem je bila že dana prepoved uživanja. Cene, kolikor je plačal kmetu oziroma lastniku živinčeta, ne moremo navesti, verjetno pa je, da jo je kupil za naravnost ničnosteno ceno in pod pretezo, da meso ne bo služilo v prehranjevalne svrhe. Nadalje je to absolutno nevžitno meso utihotapljen v mestu in tako oškodoval občino za vse takse, tako mitnino, klavino itd. Dočim je pri zdravem mesu, ki ga je brez dvoma hotel prodajati, po istih cenah kakor meso, za katero je plačal vse predpisane takse, hotel mirno spraviti v žep razliko na račun konsumenta, je imel celo pogum pripraviti za prodajo 65 kg absolutno nevžitnega mesaa. Tudi pri tem je hotel zaslužiti vse takse in spraviti v žep več ogromno razliko od ničnostenih kupne cene do visoke prodajne cene. In vzemimo slatka, da bi ga ne bi nihče zaslažil že v zgodnjih jutranjih urah in bi razprodal bolno meso na drobno v množinah po pol kilograma ali malo več, kakšne bi bile posledice? Jutri ali poletišnjem bi mogoče bolehalo krog 100 družin v Ljubljani, ki bi ugibale, kaj je povzročilo bolezno.

Na slatka se še povrneto in upamo, da budi tržno nadzorstvo ukrenilo vse potrebno, da se vsakršna možnost takega izkoriscenja konsumentov prepreči. Tržno nadzorstvo ni radi mesarjev in prodajalcev, pač pa radi nas konsumentov. Ali bomo se dolgo čakali, da tržno nadzorstvo tako velikega mesta kakor je Ljubljana, dobi končno svojega živinodržavnika, to se pravi: vodjo, ki bi bil res strokovnjak?

Tramvaj podrl kolesarja

Ljubljana, 12. sept.

Davi se je na Tržaški cesti blizu križišča z Bleiweisovo cesto pripetila resna tramvajska nesreča. S smeri proti Viču se je peljal s kolesom 30-letni delavec mestne plinarne Jože Korpes, stanujoci na Vodnikovi cesti 10. Med vožnjo mu je kolo zašlo v tramvajske traci. Prav tedaj mu je nasproti privolil tramvaj. Tramvajski voznik je tik pred kolesarjem opazil njegovo zadrgo in ni mogel več ustaviti voza. Tramvaj je kolesarja podrl na tla in ga še nekaj metrov vlekel za seboj, preden se je ustavil. Korpes je oblezel zelo poškodovan. Zlomljeno je imel desno nogo in ima resne notranje poškodbe. Pohlican je bil reševalni avto, ki je Korpesa prepeljal v bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

Kai bo danes

Jakopičev paviljon: Razstava umetnic.

Nočno službo imajo lekarji: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec, ded., Rimska c. 24; dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41; jutri: dr. Piccoli, Dunajska c. 6; mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

○ Javna Ljudska knjižnica Prosvetne zveze v Ljubljani je odprta vsak dan od 9—12 in od 2—7. Knjižnica nudi svojim članjem abonment vse novosti, ki izlaze v našem jeziku, kakor tudi vse zanimiva dela v nemških izdajah. Knjižnica ima na razpolago tudi večje število francoskih knjig, kakor tudi italijanske moderne po potrebi. Vabimo člane, da jo obiskujejo v čim večjem številu in da opozore nanjo tudi svoje prijatelje in znance. Interesante s dežele opozarjam posebej na to ugodnost, ki jim jo nudimo s tem, da jim posojamo knjige za tri tedne, ne da bi zvišali izposojevalnino.

○ Družba sv. Vincencija Pavelskega ima danes ob 7 sv. mašo v Križanski cerkvi. Ta dostavke je bil pomota izpuščen v včerajšnjem naznani.

○ Maša zadušnica za pokojno gđč. Fani Gorš se bo opravila v pondeljek 14. t. m. ob pol 7 v cerkvi sv. Frančiška v Spodnji Šiški. Vabijo se k sv. maši vsi prijatelji in znanci blagopokojne, ki se niso mogli udeležiti njenega pogreba. — Zalužoča družina Gorše.

○ Dr. Srečko Puher
zobni zdravnik
Gregorčičeva ul. 32 — Tel. 20-70
zopet redno ordinira

○ Prosveta Krakovo-Trnovo. Pričela se je igralna sezona. Tudi letos pripravlja naša prosveta lepo število iger na odru in obeta se nam lep program. — Vsi prijatelji naših odverskih desk, fantovski in deklinski odsek, se pozivajo, da se udeležijo v četrtek 17. t. m. ob 8 zvezer tozadnevne sestanke.

○ Zahvala vojnega invalida - slepega Ljubljanača. Zahvaljujem se za prejeti denar, ki so mi ga darovali štiri osebe, meni in moji bolni ženi, ki leži že dve leti in pol v postelji. Te štiri osebe imajo umsljeno srce, ker so mi pomagale v slabem položaju. Bog jim daj zdravje in srečo!

○ Nemšina za šolsko mladino se poučuje v Delavski zbornici po dve uri na teden. Začetniški in nadaljevalni tečaj. Mesečno 40 Din. Vpisovanje je na teden v torek, sredo, petek in soboto ob 14 v dvorani.

○ Privatni učni tečaj na Ženskem učiteljsku, Resljeva cesta, so se pričeli. Vpis je še mogoč za začetniški, nadaljevalni in konverzacijski tečaj nemščine, za knjigovodstvo in za računstvo razen po nedeljki in četrtek vsak dan med odmorom ob pol 19. pol 20 in pol 21. Tedensko dve uri, mesečno 40 Din.

○ Zahvala živelnemu invalidu - slepemu Ljubljanaču, g. J. Dežmanu. Večna luč naj mu sveti. Ostalim naše sožalje. — 19. septembra bo romanje na Brezje v Bledu, katero bo vodil preč. gospod Vital Vodusek, eksponat na Lokah. Romarji bodo imeli svoj poseben vlak, ker še ni kompletno število, se lahko prijavijo tudi okoličani.

Pretekli teden je bil po vseh trgovinah po Zagorju veliki naval. Zvedelo se je nameč, da se bodo podražila nekatera živila, posebno moka in sladkor, zato je vsak hitel, da bi se po svojih možnostih založil vsaj za nekaj časa z moko in sladkorom.

Marsikaj se je že ukrešal pri nas, dobro bi bilo med drugim tudi to, da bi voznikom in k

Dnevna kronika

Hud boj med cigani in orožniki

Strah ptujske okolice prijet. — Velik požar.

Ptuj, 12. septembra.

Posrečilo se je v Osjeku iz taktnosti Ivana Štračerja, ki je nekaj časa strahoval ptujsko okolico s svojimi zločini. Obdolžujejo ga tudi vroma, ki je bil izvršen v tukajšnjem kapucinskem samostanu.

V Dražencih pri Ptaju je izbruhnil v petek zjutraj požar, ki je vpepelil 5 stanovanjskih in gospodarskih poslopij. Prizadeta sta posestnik Rudolf Osenjak in Ivan Ikoš. Škoda je znatna.

V Novi vasi pri Ptaju je polpa pijanih ciganov napadlo neko mlado deklico ter jo zlorabilo. Orožniki so bili o zločinu takoj obveščeni ter so jeli zasledovati cigansko tolpo. Zalitili so jo v nekem gozdu, ko se je ravnokar nahajala pri obilnih pojedinih. Med orožniki in cigani se je vnela strašna borba. Streljalo se je z obeh strani in se je le po velikem trudu posrečilo orožnikom povzeti cigane ter jih prepeljati v ptujske zapore. Pri ciganih so našli veliko zaloge pokradenih predmetov.

Dva soda vina rešena iz Krke

Novo mesto, 11. septembra.

V četrtek popoldne proti večeru je peljal I. Bareič iz Smarjet na novomeški kolodvor dva soda, polna vina. En sod je držal 300 l, drugi pa 200 l. V Ločni pri Novem mestu pa je stal že nekoliko izven vasi proti mestu na cesti avto, katerega so se konji ustrashili, se splašili in zapeljali voz s ceste, na pod ceso ležeč nivoj, kjer se je voz s sodi prevrnal, da sta se oba soda streljala po bregu dobrej 75 korakovdalec v Krko.

Bareič, videc, kaj se je zgordilo, je tekel seveda takoj v vas in proslil ondolne posestnike za pomoč. Hrino so dobili čoln in vesilji plavljedima sodoma nasproti, ju prestregli, spravili h kraju in zopet na cesto in na voz. Sreča je bila, da sta se soda streljala po mehki zemlji — po samih njivah in travnikih. Ce bi bila padla na trdo cesto, bi se bila gotovo razbila in dragocena božja kapljica bi bila izteka.

Koledar

Nedelja, 13. septembra: (13. pobinkoština nedela); Frančišek Kald., spoznavavec; Mavričij, škof; Virgilij, mučenec.

Ponedeljek, 14. septembra: Povišanje sv. krizža; Notburga, devica.

Ostale vesti

Akademski dom sv. Cirila in Metoda. Pod pokroviteljstvom ljubljanskega škofa se je stavba Ljudskega doma deloma preuredila v dom akademikov ljubljanske univerze. Dom bo otvoren 1. oktobra t. l. Akademiki, ki žele biti sprejeti v dom, naj naslovijo svoje prošnje s potrebnimi podatki (rojstni podatki, potek studij itd.) na vodstvo Akademškega doma sv. Cirila in Metoda, Strelška ulica 12. Stanarina bo znašala mesečno 150 Din, za luč in kurjavo pa se plača posebej. Prošnje naj se pošiljajo pred 20. sept. — Za vodstvo Akademškega doma sv. Cirila in Metoda: dr. Franc Jakšič, profesor, Strelška ul. 12, Ljubljana.

— **O vodstvu Kmečke prosvete** smo po Jugoslovanskem poročali včeraj. Danes pa smo dobili iz Slovenigrada slednje obvestilo: V Jugoslovantu od 10. t. m. je bilo posrečilo o ustanovnem občenem zboru »Kmečke prosvete«, ki se je vršil preteko soboto v Ljubljani. Med novo izvoljenim odborom smo našli tudi ime g. inž. Vinko Vrhnjaka iz Pameč. Vprašamo »Kmečko prosveto«, na kateri podlagi je izvolila g. Vrhnjaka v svoj odbor? V poglavju je bilo navedeno: inž. Vehnjak, Slovenigrader. Ker v Slovenigradu ni nobenega Vrhnjaka, ki bi bil inženjer, smo tako vedeli, za katero osebo gre. Vprašali smo g. Vrhnjaka, koliko je na tem resnice. On je izjavil, da je sicer dobil vabilo na občen zbor, ni se pa občenega zpora niti udeležil in tudi ni bil izvoliten ne obveščen in ne vprašan, ali sprejme izvolitev ali ne. Izvolitev tudi ne sprejme in bi je tudi ne sprejel, če bi bil za to vprašan ali naprošen. Gospod inž. Vrhnjak je nameraval sam tozadevno izvolitev odkloniti, ker pa smo se mi o stvari informirali, je pa izjavil, naj mi na tem mestu izvolitev v njegovem imenu javno odklonimo. Gospod inž. Vinko Vrhnjak je predsednik domačega Kat. slov. izobrazevalnega društva v Pamečih in kot tak bi tudi nikakor ne prezel izvolitev tudi v tem slučaju, če bi bil za to posebno naprošen. Toliko »Kmečki prosveti« v vednost in znanje.

Sokelska preslava prestolonaslednika v Bednji na Hrvaskem. Zagrebške uradne »Narodne Novine« objavljajo dopis iz Bednje o svečani proslavi rojstnega dne prestolonaslednika Petra. V poročilu stoji med drugimi tudi tole: »Po zahvalni molitvi je sokolska četa izkazala čast slike svojega vrhovnega starešine, nato pa je Sokol Grubi Silvij imel v šolski dvorani zelo uspelo in lepo obiskano predavanje o cilju sokolstva. Na koncu svojega predavanja je predavatelj poučaril, da je dan 2. t. m. zelo pomemben za mesto Bednjo, posebno pa še za sokolsko četo, in to radi tega, ker je bil tega dne starešina omenjene sokolske čete brat Pavao Matič, župnik in banski svetnik, počašen za svoje iskreno nacionalno-patriotično delo in imenovanjem za ministra. Ker je bil brat starešina odsonen, so vsi navzoči opolnomočili tajnika Grubla, da mu pošlje v imenu mestne sokolske čete brozavno čestite.«

Samopomoč hišnih in zemeljskih posestnikov v Ljubljani razposilja sedaj svojim članom položnice in obvestila, da sta umrli člana g. L. K. in g. A. ter dostavlja: »Posmrtnino smo izplačali delidem obhok pokojnih takoj po naznani smrti. Ta organizacija obstaja šele kakih 8 mesecev in vendar funkcjonira precizno, da smo z njo več kot zadovoljni vsi njeni člani. Vidi se, da je nje uprava v izbornih rokah. Zato pa svetujemo vsem onim posestnikom, ki se niso včlanjeni v tej izborni dobrodelni instituciji, da store to v svojo korist čimprej. — Član.

Sprejem v policilsko službo. Prejeli smo: Na upravo policije v Ljubljani prihajajo vedno pogosteje prošnje za sprejem v državno službo. Za enkrat je vsak sprejem v službo pri upravi policije v Ljubljani izključen, ker so vsa mesta zasedena. Event. prostota mesta bodo oddana z razpisom kr. banske uprave v Ljubljani, ki bo objavljen v »Službenem listu« in v tukajšnjih dnevnikih. Zato naj se dotlej opusti vsako vlaganje tozadevnih prošenj, ker bi se morale iste brez pogojno zavrniti.

Italijanski vojaški golobi z obrokom na katerem je napis: »No 11.147 M. Italia 81«, se je zadelet med domače golobe posestnika Babnikov. Na domače Adama na Rodici pri Domžalah. Goloba so ujeli in izročili na merodajno mesto v Ljubljani.

— 70 fotografiskih aparatorov je že izposodila znana drogerija Gregorič v Prejernovi ulici. Dobar mesec je od tega, odkar je določila drogerija Gregorič 50 izredno priročnih fotografiskih aparatorov za izposojevanje. Kljub temu, da se je zdela novost marsikom skoro neverjetna, je vendarle v teku 14 dni porabila ugodno priliko 50 amaterjev začetnikov, ki so si izposodili aparate. Najbolj zanimivo pri vsem pa je dejstvo, da je bilo od teh aparatorov vrnjenih doseg komaj 7. Vse ostale so si amaterji kar obdržali, kar prita o izborni kakovosti priznanih Voigtlanderjevih jubilar. Nadjelje je izposojevanje 10 Din na teden izredno nizka, in je izposojevalcu dana možnost, da vračuna zneske, ki jih je odpalačal za izposojevanje aparata v kupno ceno. Sicer so reč enostavne in po kvaliteti izborne jubilarjev tako poceni, saj stanejo le 450 Din, vendar se pozna, če je kdo imel kamero 10 tednov na posodo in plača zato zano le še 350 Din, mesto 450 Din. Da je akcija našla tolik odziv, je zasluga solidne drogerije, ki za jamstvo ne zahteva več, kakor osebno poznanje ali osebno priporočilo. Druga prednost pa leži na aparatori, ki s svojim formatom 6×9 cm za naviti film kar najbolj ustrezajo fotografom začetnikom. Optika aparata je F 1:9, kar jamici za ostre posnetke v globino, zaklop pa omogoča posnetke s 25tinko sekunde in poljubno, kar pri sedanjem fotografiskem materialu povsem zadošča. Če bo rastlo zanimanje tako naprej, bo v par tednih izposojevanje že 100. aparat, kar bo dokaz, da med Slovenci zanimalje za ta lepi sport vedno bolj raste.

Tujskoprometra razstava, razstava slovenskih mest in poštna razstava na ljubljanskem velesejmu, ki so nameščene v paviljoni J. M. N in K. bodo za obisk šol odprt v dnebih 14. in 15. t. m. od 8 zjutraj do 6 zvečer. Šolska vodstva se vabijo, da izrabijo to ugodno priliko in privedejo šolsko mladino na ogled. Vstopina 3 Din za učence, spremjamajoči gg. učiteljstvo pa je vstopnine prost.

Fuski tečaji. Ni dežele na svetu, kjer bi se danes ne zanimali za rusko kulturo. V času svetovne vojne, posebno pa še po svetovni vojni, se je zanimalo za vse, kar je ruskega, še bolj ojačilo. Namočnejše je je razrazilo to zanimalje v umetnosti in književnosti. Posebno pa še v slednjem. Ruske pisatelje so začeli prevajati in jih prevajajo v vse jezike. In tudi ruskega jezika se ne uče samo ljubitelji, temveč ga tudi uvajajo v srednje šole. Posamezne države, ne samo slovenske, temveč tudi Francija, Nemčija in druge so ga že uvelde kot fakultativni predmet. To je polnočno umetno. Jezik, kateremu govorijo 180 milijonov ljudi, ki zavzemajo teritorialno eno šestino sveta, je seveda prav tako važen faktor v gospodarskem, kakor v kulturnem življenju narodov. Tudi Jugoslavija čuti potrebo učenja ruskega jezika in ga zato namerava uvesti v svoje šole. Z ozirom na vse to otvarja Ruska Matica tudi letos, kakor v prejšnjih letih tečaje ruskega jezika. Tečaji se delijo v tri oddelke: prvi je določen za začetnike drugi za naprednejše in tretji za vse in književnosti. Mesečna učnina znaša 20 dinarjev. Podrobnejša pojasnila in vpisovanje vsak torek in četrtek od pol 7 do pol 8 zvečer v knjižnici Ruske Matice, Jurčičev trg št. 3, II. (pri Cevljanskem mostu).

Ljutomerska sadarska in vrtinarska podružnica znananja, da nadaljuje svoj sadni obvod v nedeljo 20. t. m. in sicer poletimo v Babince in Noršinci. Strokovno vodstvo prevzame okr. kmet. referent g. Žnidarič. Zbirališče Miklošičev trg št. 90. Odvod ob 13. Pridite v obilnem številu na ta počen obvod!

Deset mašnih pesmi za mešani zbor deloma z orglami zložil St. Premrl, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena Din 24.—. Te mašne pesmi, po katerih se je vedno povpraševalo, so izložene sedaj že v tretjem natisu, dokaz torej, kako so se našim cerkvenim zborom priljubile. So pa tudi v resnici vredne najboljšega priporočila. Odlikujejo se po izvirni konceptiji, tako po slogu kakor melodiji. Zbore opozarjam, da število naklade teh napevov ni veliko, zato naj si jih pravočasno nabavijo. Pesmi najtopleje priporočamo.

Parna kopel Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je po renovirjanju zoper redno odprt, in sicer za moške ob torkah in sobotah, za ženske ob sredah in petkih, vsakokrat od 14 do 16. Pršne in kadne kopeli so razen v ponedeljkih odprt vsak dan za moške in ženske ob 8 do 19, ob nedeljah in praznikih pa od 8 do 12.

Za jesen vam nudi največjo izbiro blaga za oblike vseh vrst tvrdka Novak, Kongresni trg št. 15 (nasproti nunske cerkvi).

Pri lenivosti črev, boleznih na jetrih in žolču, odebelenosti, protinu, kataru v želodcu in črevih, oteklini notranjosti debeloga črevesa, obolenju zadnjega črevesa odstranja naravna »Franz-Josef« grenčica naglo vsako zastajanje v organih spodnjega dela telesa in to brez bolečin. Dolgoletne izkušnje v bolničah dokazujejo, da raba »Franz-Josef« vode izbornno urejajo delovanje črev. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Priznano desinfekcijsko in toaletno sredstvo SANOFORM imajo stalno v zalogi vse lekarne in drogerije.

Uradniška posojila in zavarovanja daje Beogradska zadruga, Ljubljana, Mesni trg 25/1.

Krvavo už zatiram najbolj zanesljivo z Arborin-om. Zahtevajte natancna navodila pri tvrdki »Chemotechnic«, Ljubljana, Mesni trg 10 (na dvorišču).

Obledele oblike barve v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

Begunje pri Cerknici

Osebne vesti. Na lastno prošnjo je bila prejavljena v Zužemberku ga, učiteljica M. Vehovec.

Telefon in brzovaj. Na tukajšnji pošti je bil dne 7. t. m. otvoren telefonski in brzovajni prost. Z veseljem pozdravljamo to novo napravo.

Veliko gibanje je povzročil pri naših ljudeh žitni monopol. V sredo in četrtki si videl voz za vozom natovarjen z vrečami moke. Trgovci so takoj razprodrali svoje zaloge in še niso mogli vsem postreči. Kmetje pa ugibljivo, kaj bo.. Les se ne prodaja, živila nimajo nobene cene, drugih pridelkov pa ni za prodajo. Res kaj bo, ko se je tako občutno podprnila naš vsakdanji kruh.

Kraljev teden. Slavnost kraljevega tedna se je udeležilo mnogo naših ljudi. Pri koncertu je sodeloval naš pevski zbor s 25 devcami.

Maribor

Mohorkovi zločini se kopičijo

Mohorko morilec Fingušta.

Maribor, 12. septembra.

9. novembra 1929 so na cesti med Gorico in Podovo pri Framu našli umorjenega posestnika Antona Fingušta iz Gorice št. 13. Približno okoli 11 ponoči istega dne, ko je bil posestnik Finguš umorjen, je postal pred hišo njegovega soseda moška postava in skrivnostno šenila skozi okno: »Finguš je ustreljen,« nato pa izginila v tem v bližini podovske gozdove. Hiša, kjer je skozi okno neznanec šenil skrivnostne besede, je bila last pokojnega Fingušovega brata; oseba, ki je je neznanec šenil besede o umoru skozi okno, pa je bila pokojna Mohorkova mati Uršula, ki je tedaj tamkaj s svojimi hčerkami stanovala kot kočarica in ki je umrla koncem decembra lanskega leta. Tisti neznanec pa, ki ji je šenil skozi okno, je identičen z Mohorkom, ki je bil tedaj vojni ubežnik in ki se je potkal in skrival po bližnjih podovskih gozdovih.

Naselj se je namreč človek, ki mu je pokojna Mohorkova mati naslednjega dne, t. j. 10. novembra 1929 razodela, da se je njen sin Rudolf pojavit ob 11 ponoči pred njenim oknom ter ji spo-

ročil, da je Fingušta ustrelil. Ta oseba, ki ji je pokojna Mohorkova mati to sporočila, je posestnik Stefan Čelofiga iz Gorice št. 14, ki je nekaj dni po izvršenem groznem jelovškem peteroumoru izročil vso zadevo 2 mariborskima odvetnikoma, ki sta prijavila zadevo mariborskemu državnemu tožiteljstvu. Umora izvršenega nad Fingušom, sta bila namreč od vsega začetka osumljena neki Franc Veber in neki Pavko, vendar se zadeva pred sodiščem radi pomanjkljivosti dokazov ni mogla razjasniti. Stvar se je začela svitati šele po jelovškem umoru, ko se je med ljudstvom okoli Frama in Poljškave začelo širiti, da je bil pri umoru nad Fingušom soudeležen tudi Mohorko.

Mohorko je prej ko slej ta umor tajil. Včeraj pa je nenadoma priznal, da je Fingušta 11. novembra 1929, ko se je vozil na omenjeno cesti, ustrelil s 4 strelj, nato pa pobegnil. Očividno je, da gre Mohorkova takтика za tem, da izpove po redu in po vrsti en zločin za drugim, da si na ta način podaljša za nekaj tednov svoje bedno in revno zločinsko življenje.

aktivna pa 118.795.95 Din; pri drugem znašajo pa 152.349.75 Din, aktiva pa 59.909.42 Din.

Odprti roke, odprti sre... Studentje so zopet prišli, da nadaljujejo svoje študije. Premogli živijo v težkih, bednih razmerah, ki jih morajo v sredi napornega študija premagovati. Ze lansko leto smo za nekaterе revne dijake zbirali prispevke, ki so jih bila naklonila blaga srca. Tudi letos se obračamo na usmiljena srca za ponoč revnim in siromasnim mariborskim študentom. Kdo bi mogel siromasnemu dijaku, ki je brez ljudi, ki bi ga mogli podpirati, nuditi brezplačno prenočišče, naj blagovno poslati svoj naslov na upravo na Koroški cesti 1 oziroma podružnično na Aleksandrovi cesti 6. Istotam se bodo sprejemala

cest. Ce je kdo takšen, pomeni to, da je kakor ustvarjen na posest. In tudi posest je bila za njega ustvarjena, ki je najbrž imel za to neko privlačnost, kajti posest ostane pri onem, ki jo zna obdržati in je ne zapravljata kakor oni baron, ki je bil neko Mazzaronov padrone, iz usmiljenja je bil pobral Mazzara nagega in golega na svojih poljih in je bil gospodar vseh teh gozdom in vseh teh vinogradov in vseh teh čred; in če je prijezdil na svoja polja, spremščan od poljskih čuvajev, je bil kakor kralj, in pripravili so mu, kakor onemu, obed in stanovanje, bedaku, ko je pa vsakdo vedel uro in minuto njegovega prihoda in se ni puštil presenetiti z rokami v hlačnih žepih. »Na vsak način bi bil rad okrazen!« je dejal Mazzaro in pokal od smeha, če ga je baron suval z nogami, in si drgnil hrbet z rokami, pri čemer je mrmral: »Bedak naj bi bil raje ostal doma.« — »Posest ne pripada onemu, kdo jo ima, ampak onemu, ki si jo zna pridobiti.« On nasprotno ni nikoli povedal, če bo prišel, in kdaj in kako, da bi nadzoroval žetev in trgovine; ampak se je prikazal nepričakovano, peš ali jahajoč na muli, brez poljskih čuvajev, s kosom kraha v žepu; spal je poleg svojih kopic, z odprtimi očmi in puško med nogami. Na ta način je postal Mazzaro sčasoma gospodar vsega baronovega posestva; in ta se je najprej umaknil iz olivnega gaja in potem iz vinogradov, in potem s pašnikov, in potem iz svojih pristav in končno celo iz svoje »palazzo«, kajti ni bilo dneva, da ne bi podpisal menice, in Mazzaro je kar čisto navadno pričastil svoj križ odsodaj. Baronu ni ostalo drugega, kakor kamenit grb, ki je bil prej nad portalom, in je bilo to edino, česar ni hotel baron prodati; dejal je Mazzaro: »Samo to ed vsega mojega posestva ni zatek! In to je bilo res; Mazzaro ni vedel, kaj bi s tem, in ne bi dal počenega groša za to. Baron ga je še tikal, tega suval ga ni več z nogami.

Je že lepo, imeti takšno srečo kakor Mazzaro! so govorili ljudje; in nihče ni vedel, koliko ga je stalo, da je ujel to srečo: koliko laži, kako pogosto je bil v nevarnosti, da bo zaprt, in kako je ta glava, ostra, kakor diamant, noč in dan delovala, huje kot mlinski kamen, da bi postala bogata; in če se je posestnik sedenjega zemljišča trdovratno branil, da bi mu ga prepustil, in ga je hotel Mazzaro na vsak način imeti, je to pomenilo toliko, kakor da mora najti zvijačo, da bi ga prisilil do prodaje in ga klub kmečkemu nezaupanju spravil v kašo. Hvalil mu je na primer plodovitost nekega polja, na katerem ni rastel niti voljčki bob, in posrečilo se mu je, prepričati ga, da je obljudljena dežela, dokler se ni dal ubogi vrag zapeljati, da jo je vzel v zakup, da bi z njo špekuliral; in potem je zgubil zakup, hišo in svoje zemljišče, ki si ga je potem prilastil Mazzaro za kos kraha. In kolikim sitnostim je bil Mazzaro izpostavljen! Zakupniki, ki so prihajali in se pritoževali nad slabo žetovo; dolžniki, ki so pošiljali procesije svojih žena, ki so si ruvale lase in se bile ob prsi, da bi

ga pripravile do tega, da jih ne bi postavil na cesto, da jim ne bi vzel mule ali oslička, ker ne bodo potem imeli kaj jesti.

»Poglejte, kaj jaz jem!« je odvrnil — »kruh in čebulo! In pri tem so moje žitnice polne in moje je vse to.« In če ga je kdo prosil za prsiče boba iz vsega njegovega izobilja, je dejal: »Ha, najbrž mislite, da sem vse to ukradel? Gotovo ne veste, kaj to stane, sejati, crati in žeti?« In če ga je kdo vprašal za sold, je odgovoril, da nima nobenega.

In ga v resnici ni imel. Kajti nikoli ni imel 12 tarijev v žepu, tako ogromno ga je stalo pripraviti vse to posesto do dohodkov (dobička); in denar je v njegovo hišo dotekal in odtekal. Sicer pa mu je bil denar ponownoma postranskoga pomena; denarja ni imel za posest in komaj je spravil skupaj neko vstopo, je takoj kupil kos polja; ker je hotel doseči, da bi imel toliko zemlje kot kralj in da bi bil več kot kralj, ker krali ne more svoje zemlje prodati in tudi ne reči, da je njegova last.

Samo nekaj ga je zelo skrbelo, da namreč postaja star in bo moral nekoč zapustiti svojo zemljo. Nepravično je od Boga, da se je človek vse svoje življenje trudil, da je napokopčil posest, da jo potem končno ima in bi jo rad še več, pa mora zapustiti vse skupaj. In je sedel ure dolgo na kešu, z roko nedpirajoč si glavo, in gledal svoje vinograde, ki so zeleneli pred njegovimi očmi, in polja, kjer je valovalo morje klasia, in olivne gaje, ki so ležali kakor meglen pajčelan okoli gora. — in če je prišel napol nag mladenič mimo njega, kriveč se pod svojim bremenom kakor truden osel, mu je vrel iz zavisti palico med noge in mrmral: »Glej, kdo ima še dolgo življenje pred sabo — takle nemanič!«

Tako, da je, ko so mu rekli, da je čas pustiti posest in misliti na dušo, združel kot nor na dvorišču in omamujč pobjjal race in purane, kričeč: »Moji ste! Pojdite z menoj!«

Za kratek čas

Pri zdravniku

»Oprostite, gospod doktor, ali se niste malo zmotili? Saj se dogodi včasih, da zdravi bolnik deset let jetiko, a naposled vendor umre za rakom.«

»Le bodite brez skrbi! Jaz nisem nikoli doživel sličnega slučaja. Če koga zdravim proti jetiki, lahko se popolnoma zanese na to, da bo na jetiki tudi umrl.«

Amerikanec

Zavarovalni agent slikovito hvali svoj zavod: »Le bodite brez skrbi! Vedno takoj izplačamo zavarovalnino. Naš urad se nahaja v 12. nadstropju. Zadnji teden je padel iz 25. nadstropja pri nas zavarovani snažilec oken. V trenutku, ko je letel mimo našega okna, smo mu še pravočasno izročili ček za zavarovalnino!«

Kurenčkova Nežka ma tud beseda

Te dni m je pa en dinstmon prnesu en pušč sameh rdečeh naginu, pa en rosa plimšček je bio utaknen med nagline, ke je tud tku lepu dišu, de em en čas, ke sm ga brala, tku kihala, kokr de b šnuflobuk šnofala. Tu je blu še dobr, de glih tekat ni blu mojga muža duma, drgat be biu prec ta velik vogn u streh. Ser pa ni blu nč tagcu u pišme, de b se mogu moj

mož gor držat. Ampak u takih slučajih moj prou nubeneh špasu na zastop in s na da nč du-

povedat.

En gespud, al kua je, ke ga jest prou nč na

puznam, m je holt takele čenče pisu:

»Dražestna gespa Nežka! Nej m nkar na za-

merja, de jm pošlem tala pušč rdečeh naginu u

zahvala in prznajne, in jm dam vedet, de sm

prou cefrid iz lnhm pisajnam, ke sa se za nas

žeje ne ldi, ke nam pa pravja nerazsodn lde: pjanci,

tku am uzel. Kene, dražestna gespa, če je člouk

žejen, more neki pit, kokr more jest, če je lačn.

De je pa rujn vinček stukat bulš, kokr ta nar bl

fršna voda, je pa tuđ gvišn, kokr amen u očenāš.

Tega m nau nubden obštrajtu. Sveti vojska je prou-

zaprov ena lepa reč. Ampak jest jm pu pravje pu-

vem, de sm že usake vojske du grla sit. Za vojska

sa sam že tist, ke jm ni treba u vojska jit in majca

še lep prefit ud ne. Mi, ke sma že vojska skus

naredi, pa pihnemu na usaka vojska. A ni res,

dražestna gespa? Če se pa glih temu al pa unnu

kerkat mal noge zipljetaja in de učas pu noč mal

bl glasnu kihne, kokr je treba, ga tud ni treba

prec šrafat. Sej ni on uržah, de je tku, ampak

alkohol. Jest sm sam velek souražnik usnega alkohola, nej se že ta putuhne u cvičk al pa u šlampanca, ampak učas že tku pride, de se ga edn nabere, še prou treba ni. Kej tacga se primer še ta nar viši gespid pr kašn posebn prložnost. Jest b tud iz srca rad spravu vs alkohol iz tega sveta, če b ga mogu. Ampak sej veja, dražestna gespa, de tegu na morm sam, de tu gre le z združenem mučni. Sevede b nam tud na smela pulcija metat pulena pud noge in nas šrafat, ampak pumagat b nam mogla uničevat tega ta nar hujšga suvražnika čluvečta in nam dajat če že ne dejanska, pa saj muralna pudpora, drgat u vs naš trud in krogajne zastoju.

Lde scer prauja, de pulcija zatu pjance Štrafije, ke je alkohol zdrajuš škodljiv. Ampak jest mislm, de tu na drži. Sej je tubak tud škodljiv, pa s pulcija že glih ne stri. če kdu kadi. Tle bo en drug hakale umes. Jest mislem, če b se usa alkoholna pijača monopolizirala kokr tubak, b pulcija tud pjance, kokr kadiuce, pr gmah pestila in jh šonal. In če b s pol usi suvražniki alkohola res skp uzel, pa b ga hml ugnal. Na ta viža b se pa tud usa vinogradnška griza u ta nar krajšem čase temelit pucajta.

Zdej jh pa lepu puzdraula iz srca udan nhn Buštjanec.

Vite, tale prsmudarija sm dubila iz naglčak ud ene čenče, ke še na ve kam sm jest cikala. Jest se ja na bom za pjance putegvala in dedcem putuhu dajala. Men se je šlu sam zavle petelinu, ke mu pulcija na prepuve, da b punoč zjou in kraljal delu. Če že pjance Štrafije zavle kalejno nočnega miru, za kva b pol petelin šonal? Sej more že radio pu deset ur gofli držat, ke vnder lde za tu plačujeja, da b jm delu špektakl, za kua b pol petelin žihr zjal, ke sa usnaga dautka in dužl frej. Tu m na gre u glava. Glih zatu sm pugervala, de more bi pravica za use glih in nč druzga, pa je fertik. K. N.

P. VIII 221/30

125

Prostovoljna sodna dražba v St. Vidu nad Ljubljano.

V nedeljo, dne 20. septembra ob 2. popoldne se bode na licu mesta v St. Vidu prodalo:

hišo St. 16 v St. Vidu.

takozvano „Fernando hišo“, stoječo sredi vasi ob državni cesti, pripravno zlasti za obrt in k tej hiši spadajoči vrt z dvema šupama in kozolcem. Vrt se razdeli na

štiri stavne parcele.

Izklicna cena za hišo je 80.000 Din, za posamezne parcele pa po 18.000 Din. Kupnina se plača v obrokih. Dražba se vrši v vsakem vremenu.

Ostali dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisanim sodišču.

Okraino sodišče v Ljubljani, odd. VIII,

dne 1. septembra 1931.

Felix Toman
kamnoseški mojster
v Ljubljani, Restiljeva c. 30

priporoča

bogato zalogo nagrobnih
spomenikov od mar-
morja in granita, plošče
za grobnice, marmorna-
te plošče za mobilje po
najnižjih cenah.

Turisti, lovci, smučarji

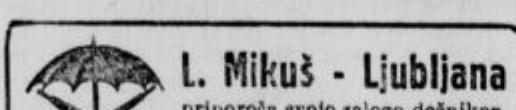
vedno bolj zahtevajo samo kvalitetne čevlje, na višku
so danes v kvaliteti in izdelavi

Zahtevajte cenik od „KARO“ industrije

MARIBOR, Koroška 19

Za vse večje kraje oddamo zastopstvo ali samoprodajo.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov,
solnčnikov in sprehajalnih palic.
Popravila točno in solidno

Ogledala

teh vrst, velikosti in oblik
zrcalno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno,
leušce alabaster itd.

Steklo

zrcalno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno,
leušce alabaster itd.

Spectrum d.d.

Ljubljana VII — Telefon 23-43

Zagreb Celovška 81 Osijek

Deutsches Töchterheim

Graz Klosterwiesgasse 34

Izborne referenčne Zmerne cene!

Pletilni stroj „Dubied“ št. 10-80 in „Interlock“ šivalni stroj

oba še skoraj nova, naprodaj za polovično ceno.

Naslov pove uprava »Slovenca«.

PISALNI STROJ

zelo dobro ohranjen, naprodaj za 1000 Din pri
PROSVETNI ZVEZI V LJUBLJANI.

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R.Z.Z.O.Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz milna Forgas, Bačka Topola,
je stalno na zalogi.

Ako morate iz trgovine v trgovino, da si ogledate blago, se boste v stiski in naglici odločili morda za nekaj, radi česar se boste pozneje keresali;

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!

Tu imate čas, da pregledate in prečnete vzorce kos za kosom, nikdo Vas ne bo prigovarjal za nekaj, kar ne odgovarja Vašemu okusu. ZAHTEVAJTE NAŠO KOLEKCIJO!

Največja trg. in odpremna tvrdka

Kastner & Öffler
Zagreb.

Ako je nimate našega glavnega kataloga zahtevajte ga. Cez nekaj

M. K.:

Mlada Slovenka

Slovenka sem mlada,
ljubim svoj dom,
ostala do groba
zvesta mu bom.

Le zanj in za mamo
mi bilo srce
ljubeče bo v prsih
do zadnjega dne...

Me mlade Slovenke
vedrih smo lic,
vesele kot ptičke
vrhu goric!

Pravljica o lažnem princu

Nekoč je živel v Bagdadu krojaški pomočnik, kateremu je bilo ime Labakan. Bil vam je to čudovit mladenič! Nekaj dni v mesecu je delal tako marljivo, da je nit, s katero je šival, postala kar rdeča, ostale dneve pa ni mignil niti z mezincem; brezgibno je strmel v strop in sanjaril... V takih trenutkih so se mojster in njegovi pomočniki suvali s komoceli in si hudomušno mezikali z očmi, češ: >Glejte — spet mu kakšna kraljevska krona roji po glavi!«

Pa je bil Labakan tudi v resnici mladenič, kakršnih je malo na svetu: Imel je obraz kaskrnega imajo le največji imenitniki, ter visoko, samozavestno vzravnano postavo. Radi tega si je Labakan domišljeval, da je dolochen za vse večje in odličnejše reči, za kakršne je določen takle ubog krojaški pomočnik. Sanjaril je, kako lepo bi bilo, če bi bil na primer kakšen princ ali kralj in kako imenitno bi bilo — sedeti mogočno na prestolu in vladati... Mojster ga je že nekajkrat hotel odpustiti iz službe, kajti takšni sanjači mu niso bili nič kaj pri sreči. Ker pa je bil Labakan drugače zelo spreten in dober krojač, se je mojster vedno iznova premislil in ga obdržal.

Nekega dne je potoval skozi Bagdad tuj prince. Poslal je k Labakanovemu mojstru svojega služabnika z naročilom, naj mu do prihodnjega dne popravi prekrasno kraljevsko oblačilo.

In je mojster dejal Labakanu:

>Labakan, ti imaš za take reči pripravno roko — dovrši delo do jutri zjutraj!«

Labakan si je ogledal prinčevno oblačilo in je bil ves zavzet nad njegovim sijajem. Dovršil je delo pozno ponoči, ko so mojster in vse pomičniki že zdavnaj spali. Obšla ga je tedaj zapeljiva misel.

>Hojo hej,« si je na tihem dejal, >bogove, kako bi ta obleka meni pristojala?«

In si je ročno nadel prinčevno obleko ter se od vseh strani ogledal v zrcalu. In je nato hrepeneče vzdihnil:

>Oh, kakšna škoda, da obleka ni moja! Prav takšen sem v njej kakor resničen princ. Nihče ne bi sumil, da nisem, tako imenitno mi pristoj.«

Dopovedoval si je to toliko časa, da se je zapeljiva misel v njem spremenila v odločen sklep:

>Obdržim jo na sebi in pojdem po svetu!« Rečeno — storjeno.

Neopaženo se je splazil skozi okno na samotno ulico in jo jadrnih korakov ubral iz mesta.

Ze so se prvi solnčni žarki usipali izza daljnih gora, ko je priomal v neko vas. Tam si je kupil starega, mršavega konja. Ljudje so se na moč čudili tej kupčji, kajti nikakor jim ni šlo v glavo, da jezdi tako imenitnem princu takem starem, izmognem klijusetu. Labakan pa se ni menil za začudene poglede; nemudoma je zahajal konjiča — in odpeketal z njim dalje v svet.

Potoval je iz mesta v mesto, iz vasi v vas in ljudje so se mu vse povsod spoštljivo klanjali ter mu izkazovali iste časti kakor pravemu princu. Labakanu je bilo to silno všeč in samo eno želj je imel še: da bi si na lahak način pridobil tudi kraljestvo, kajti princ brez kraljestva ne pomeni nič!

Med potjo se mu je pridružil neki prav tako mlad, lep in imenitno oblečen mladenič na konju. Labakanu se je mladenič takoj prikupek in predlagal mu je, da potujeta skupaj po svetu. Mladeniču je bilo to po volji.

Oroslava:

Rdeče jagode

Nekoč, v davnih časih, je živila bogata in lepa gospa. Prebivala je sredi gozda v visokem gradu, ki je imel trideset stolpov in trideset obzidij. Tri tisoč vojsčakov jo je stražilo in tristo služabnikov ji je streglo. V gradu ni bilo nobene ženske, razen nje in pastirice Marjetke, ki je imela od koz izkažen obraz. Prav zato, ker je bila grda, jo je grajska gospa imela v gradu. Vse druge služabnice je sposila, samo Marjetko je vzela v grad, ker ni mogla škodovati njeni lepoti.

Grajska gospa je živila samo za svojo lepoto. V mleku je kopala svoje telo, z rožnimi dišavami si je otirala obraz in z zlatim glavnikom česala dolge lase. Bila je čudovito lepa. Lase je imela temne, skrivnostne kot noč, oči modre in čiste kot gorsko jezero, ustna kot razvelj nagelj in telo belo in nežno kot nedolžnega otroka sanje.

Bila je lepa, a dobra ni bila, kajti njen srce je bilo mrtvo. Nikogar ni ljubila, z nikomur ni bila prijazna. Ptičko, ki je priletel

>Jaz sem princ Labakan,« se mu je drzno predstavil krojaški pomočnik in pristavil: >Potujem po svetu brez cilja, kar tako — za zabavo in kratek čas in da nekaj spoznam te kraje in ljudi.«

>Jaz pa sem princ Omar,« mu je zaupljivo dejal mladenič, ki je bil resničen princ. >Moj oče je mogočen kralj v Solnčni deželi. Nisem ga sicer še nikoli videl, a zdaj sem bližu tej sreči. Ko sem bil rojen, so ocetu povedali zvezdoslovci, ki prorokujejo iz zvezd, da mi grozi velika nevarnost do dva v dvajsetega leta v njegovem kraljestvu. Tej nevarnosti — so pristavili — se morem izogniti le na ta način, da me pošlje v kakšno drugo deželo, kjer naj bi ostal vse dotlej, da dorastem v mladeniča. Moj oče ni pomisljal niti hip. Poslal me je še tisti dan k stricu v sosedno kraljestvo, kjer so me vzgajali in skrbeli zame kakor za rodnega sina. Zdaj sem na poti k svojim staršem.« Na te besede je princ Omar potegnil izza pasa svetlo, lepo okrašeno bodalo in pristavil: >Da me bodo spoznali, moram ob svojem prihodu na dvor pokazati dvornemu maršalu tole bodalo in reči: >Tu sem, ki ga iščete,« nakar mi bo maršal odgovoril: >Hvala Njemu, ki nam Te je zdravega in čilige privred domov!« in me bo povedel k četu.«

Labakan je pozorno poslušal, kar mu je pripovedoval princ Omar in si vse dobro zapomnil. Pri tem so se mu vsemogoče in najčudovitejše misli porajale v srcu, iz njih pa so rasli vratolomni pustolovski načrti...

Neko noč, ko sta mladeniča prijateljsko v neki samotni kolibi prenočevala, je Labakan vstal in prisluhnil v temo.

Princ Omar je pokojno spal na svojem ležišču in se ni genil.

Labakan je hitro skoval v sebi drzen načrt. >Haj,« si je dejal, >ali ne bi bilo imenitno, če bi bil jaz princ Omar? Ali nisem prav tako brhek in bistroumen mladenič, kot je on? Ali naj ostanem vse svoje žive dni ubog krojaček? Naj se zgodi, kar hoče — poskusil bom svojo srečo! Saj mi zato ni treba drugoga kot onega bodala... Vzamem ga Omarju, pokažem ga na dvoru njegovega očeta in vsi mi bodo verjeli, da sem princ Omar jaz!«

Tiho, po prstih se je splazil k spečemu in mu narhalo potegnil bodalo izza pasa. Nastavil je ostro konico na prinčeve prsi in kruta odločnost mu je zagorela v očeh.

Tedaj je odjeknil v njem svarilni glas: >Labakan, ne ubijaj nedolžnega!«

Labakan se je zdrznil in se v hipu premislil.

>Nak, morilec nočem biti!« je zašepetal in se prihuljeno splazil iz kolibe. Osedial je Omarjevega konja, se gibko zavihtel nanj in odpekel v gluho noč...

(Dalje prih. nedeljo.)

Naivečja sreča

Največja sreča — je bogastvo, trdi berač, ki nima ne blaga ne denarja.

Največja sreča — je zdravje, meni bogataš, ki je vednobolehen.

Največja sreča — je zmaga, je dejal general, katerega so po velikem porazu upokojili.

Največja sreča — je samota, pravi oni, ki se v veliki in imenitni družbi vedno dolgočasi.

Največja sreča — je prostost, združuje kaznene za zamreženim oknom.

Največja sreča — je miren kotiček v topli celici kaznilnice, je dejal siromak brez strehe.

Največja sreča — je mama, je začeljal otrok, ki se je izgubil, pa ga je božja previdnost spet privredila v materino naročje.

Največja sreča — je moje dete, je dejala mati. In pritisnila je otroka k sebi ter poljubila čisto, lepo srečo brez primere...

Ob mrtvaškem odu

Kleči sirota Marinka ob mrtvaškem odu, kleči in žalostne so njene oči.

>Mama, zakaj pa je očka umrl?«

Bled in nem, z ostro zarezanimi gubami na čelu, zoltimi kolobarji pod očmi in spačenim smehom na ustnih leži tam — v črni raki. Njegovi prsti se krčevito oklepajo lese nega križa...

Skloni se mati k siroti Marinki in jo nahalo poboža po licih:

>To je dolga, žalostna zgodba. Premajhna si še, da bi jo razumela. Zapomni si le to, da je ni večje nesreča za takole mamom, kot sem jaz in takole punčko, kot si ti, če njun očka hodi v slabo družbo in zapravlja tam čas, zdravje in denar. Ko boš dorastla, se spomini mojih besedi — in razumela boš. Vstanis zdaj! Pogrebci prihajajo.«

Marinka vstane, si zakrije z dlanjo obraz in pritrjeno zaihti. Temna groza pred nečem daljnim, neznamen sega v njeno dušo.

S težkimi koraki prihajajo pogrebci. Ugasajo sveče, odstranjujejo vence in zabijajo pokrov na krsti.

Marinka stoji poleg matere in gleda. Sreče se krči obema. V materinih očeh se zrcali težka skrb za bodočnost, v Marinkinih očeh drhti pritrjen strah...

Se nekaj trdih, zamolkljih udarcev s kladivom ob les — in krsta je zabita.

Demon Alkohol — rušilec družinske sreče — se neviden in neslišen sklene nad mrljčem, siroto Marinko in njeno mamom in se zmagovljavo zareži:

>Tri žrtve na en mah!«

Kam gre angel?

Tingel, tangel —
kam gre skozi črno noč?
kam gre skozi čno noč?

Sredi koče
tihjo joče
mati v bolno dele zroč.

Tingel, tangel —
tia gre angel,
tja gre skozi črno noč!

Dušo mledo
čez livado
bo odnesel v raj pojoč...

Sirota Anka

Zvezda zlata je padla z neba.
Anka roke je razpela,
da bi jo k sebi prižela —
zvezda pa mimo kot bežna kresnica
je hušnila...

Solze debele otrnila z lica

si je sirota Anka:

>Jojme, še zvezda nebeska me varal!

Davi pa v snu mi je zašepetal:

>Padla nočom bom iz nebeskih višin

tebi v naročje kot svetel cekin! —

Na — pa me je nalagal!

Jaz bi s cekinom si nekaj kupila:

srček meden,

ki bi ga dala za en sam poljubček

gerek, iskren

od očka, ki več me ne mara...«

Anka sirota pri oknu sloni,

biseri grenki teko ji iz oči.

Nova zloženka

Narava — trava — solnce — loka — ja-

bolko — Petrček — osliček — ena — enkrat

— enajst — ednina — jarek.

Postavite te besede v drugačenem vrstnem redu drugo pod drugo tako, da boste iz njih začetnih črk od zgoraj navzdol čitali ime dveh poletnih časov. Ena od pravilnih rešitev bo izrežbana za nagrado.

Rešitev pošljite najkasneje do četrtega, dne 17. septembra na naslov: Kotičkov striček, ureništvo >Slovenec< v Ljubljani.

Opravičilo

Mela Breda je prihajala vsak dan prepozno v šolo. Vedno je imela pripravljen kaklen izgovor. Enkrat ji je bilo slabob, drugič je bila bolna mama, potem zopet je moralna žakati pri peku itd.

Ko je nekoč zopet zakesnila, jo vprašala učitelja:

>No, Breda, kje si bila pa danes, da si zamudila šolo?«

>Pred vratim sem stala in premisljivala, s čim bi se opravila,« je odgovorila Breda.

Zdravko piše pismo. Slavko mu gleda pri tem čez ramo.

>Zakaj pa si napravil datum 10., ko je danes šele 2?«

>Vem,« pokima Zdravko, >toda pismo bom izročil tebi, da ga oddam na pošto.«

kot marmorni kip, — videl je Marjetko, ne-

lepo deklico, vendar prelepo v njeni vdani

Domace ognjišče

Naš domači zdravnik

I. P. — Lj. Nagajiv nos? Nahod imate tudi poleti, nos se vam zapre kar po tedem dni in več brez prehlajenja, pa se vam zna lepeme sam odpre. Vsekakor si dajte nos pregledati, če ni morda v njem kakšno vnetje, ki o vsaki nepriliki vzplamti ali morda kakšni izrastki sluznice ali povečana nosna drgalka. So pa tudi ljudje z izredno občutljivostjo za neznanje dražljajev, ki dobjajo iz neznanega jem zvoka raznovrstna motenja, semkaj spada emržlica in n h o d o s e n a, ki smo o njih govorili že v juniju. Posvetujete se z zdravnikom tudi v tej smeri. Ce nimate prilike drugod, pa v ambulatorij splošne bolnišnice!

A. Z. — M. Ledvična (ali obistna) bolezni lažje stopnje in nosečnost? Dogaja se, da tudi zdravim ženam med nosečnostjo ali proti koncu odpovedo obistni in nastopi nevarno stanje samozastrupljenja s sečnimi sestavninami. Kajpada se ta bolezni pojavlja čeče pri ženah, ki imajo ledvice že poprej nakazane. Kaj naj svetujem v vašem primeru? Treba skrbnega pregleda in daljšega opazovanja po zdravniku, ki tako ugotovlja značaj obistne bolezni, če ima ta že v sebi težnjo po napredovanju ali ustaljenju oziroma pojemanju. Od take ugotovitve je odvisno nadaljnje ravnanje. Ne zanašajte se na knjige, celo zdravniku je presojata takšnega stanja resno delo! Držite se matere prirode in zdravih izročil poklicane učiteljice vseh narodov in časov, vse drugo je manj vredno in — nezdravo!

Isti. Bljuvno draženje, posebno zjutraj pred zajtrkom, je kaj značilno za pive in kadilce, ki imajo stalno razdražen golt in sosednje dele sluznice; kaže se tudi pri ljudeh z razdražljivim živčevjem, zlasti s pretenkim nosom. Presodite se sam, oziroma izpružite si vest! Ker se ne morete stalno izogibati vsem gnušbam, ki jih je naše življenje prepelno, je najbolje, ako se pologoma navajate na to in ono, kar vas doslej draži, sčasoma se privadite, da vam bo mogoč sprehod tudi ob nasadnih duhteh kakšnej brez posebnih motenj.

I. K. — Lj. Mehur vam nagaja? Ne redka nadložnost postarnih mož, ki so bili vse življeno zdravi in nimajo nikakšnih nereditnosti na vesti. Navadni vzrok, da se komu zapira voda (ali bolje povedano seč), tiči v železi predstojnici, ki na starost rada zabrekne in se struje, kar tiči na sečno cev že pri mehurju in tvoji oviro tem bolj občutno, čim z večjo silo kdo pritiska na mehur. Redno iztrebljenje danke je najni predpogoj za dobro izpraznjevanje mehurja, priporočljivo je tudi redno in izdalno gibanje, zlasti pešča. Hraniti naj bo bolj rastlinska in ne preveč začinjena, tekočine treba omejiti na najmanjšo mero. Popivanje raznovrstnih čajev (domačih zdravil) vtegne več škoditi kakor koristiti že radi nepotrebnih množin tekočine. Marsikomu koristi, da vsak dan preveči kakih 10 jagod dobrega brtnja. Sicer pa vam svetujem, da ne odlisate več zdravilnega pregleda, zakaj morda je vaši zapori nakanek drug vzrok!

J. V. — S. Zakaj je vaš otrek tako droben, res ne morem vedeti, ker ga ne vidim, in morda ne bi uganil, tudi če bi ga preiskal. Oba starša sta

krepka in zdrava, drugi otroci vsi močno razviti, samo srednji je že iz prvih početkov tako pritlikav. Jaz se ne čudim, ker če pogledam na jablano ali hrusko, vidim med debelimi plodovi povsod nekaj drobnejših, ki pa glede okusa ne zaostajajo za debelejšimi vrstniki. Da je le zdrav in čvrst, drobeni ljudje se v življenu lažje pretoljajo ko hrusti! Ako žo hočete otroku razvoj kako ojačati, dajajte mu vsak dan kaj svečnih vrtin ali zelenjav, kolikor se da v presni obliki, in ko nastopi hladno vreme, pa dve žlički ribjega olja na dan.

G. S. — S. Težave mlade matere! Vi hujšate, otrok evili in ne uspeva, menda nimate dovolj mleka zanj, kaj mu dajate? Pojdite vendar z otrokom v kakšno posvetovalnico za matere in omislite si katero knjigo o odgoji dojenca in otroka! Žal, da nimate več matere ali katero druge izkušene žene bližu, ki vam bi dajala pametne nasvete, zakaj zdi se, da je vaša svetovalka-babica preveč starokopitna, ker vam svetuje jedi, ki so se vam začele upirati. Za prvo silo vam svetujem, da ne dajete otroku za zdaj še nič drugega kakor prsi, menjajte stran vsake 3 ure, ne bolj pogostoma! Ako je otrok po prsih nezadovoljen, dajajte mu po žlički oslanjenega, zelo šibkega ruskega ali kamilnega čaja. Vi pa jeje vse, kar ste vajena jesti, predvsem močnate in mlečne jedi, priporočam vam kislo mleko posebej! Tudi salate jeje, dobro zabeljene in okisane s pravim (vinski) ali sadnim) kisom ali še bolje s citronovim sokom. Vživajte tudi druge zelenjave, če imate zdrava prebavila vam tudi zelje in ohrovte ne bosta škodila, vsekakor povžrite tudi nekaj svežega sadja na dan! Ako ste vajena in čutite potrebo, da pri kateri jedi tudi pijete kaj, pijte kakšen svež sadni sok z vodo ali mineralno vodo. Smete tudi piti čašo vina ali piva. Na neki otroški kliniki najete dojilje dobivajo pri kosilu in večerji še po pollitrsko steklenico piva.

J. P. — Lj. Zoprn duh ima vaše telo, posebno če vam je vroče, tako da se kar ogibljete družbe, ker se bojite, da kdo opazi to nevečnost. Umem, da taka posebnost zelo moti dekle, ki se je pričelo ozirati v svet z upalnolimi pogledi. Trdite, da ste sicer zdrav. Zdrav in snažen človek navadno nima zoprnega duha. Pazite torej na snago v vsakem času in vsakem pogledu. Noge vam menda ne diše. Vsak človek ima svoj duh, ki ga običajno ne čutimo, ker imamo večinoma zelo otopel voh. Pes pozna in loči ljudi po njihovem vonju. So tudi ljudje z zelo občutnim nosom, nekateri zdravniki razpoznavajo bolezni s svojim izvežbanim vohom. Vsako telo izločuje namreč po kožnih žlezah razne snovi, med temi tudi pline in raznovrstne dišečine, posebno močne v pazduhah. Te dišečine imajo menda svoj pomen v življenu, dasi morda samo podzavestno, kot privlačnost ali odvratnost. Morda imate vi samo oster voh in opažate svoj vonj, ki ga drugi ne opazi, morda se dejansko izločujejo dišečine in večji meri. V tem primeru vam priporočam poleg snage (pazduha!), da vživate čim manj mesa, jajec in tošče, zakaj prav iz teh se tvorijo one dišeče snovi v telesu. Kako zoprn duh imajo zveri in ujede! Treba torej nekaj žrtev, da vam telo ne bo opazno dišalo!

Pravni nasveti

Odgovornost države in njenih uslužencev za škodo, ki jo povzroči. R. Z. St. Vprašujete, če se lahko toži država za škodo, ki jo je napravil upravni uradnik s svojim uradovanjem. — Da. Za škodo, ki jo povzroči državni uslužbenec drugim v izvrševanju svoje dolžnosti z nezakonitom ali nepravilnim postopanjem, odgovarjata uslužbenec kot storilec in država. Tožba se vlagá pri sodišču, pristojnem po kraju, kjer se je škoda povzročila in mora biti naperjena proti storilcu in državi. Pravica do tožbe zastara čez deset mesecev od dne, ko je bila škoda povzročena, odnosno od dne, ko je oskodovanec za njo zvedel, vendar tudi v tem drugem primeru ne sme biti skrajni rok za vložitev tožbe daljši od enega leta od dne, ko je škoda nastala. Če se je zoper storilcem vodila kazenska preiskava, se šteje gornji rok od dne pravomočnosti sodne odločbe o pokrenjenem vprašanju kazenske odgovornosti. Država je dolžna plačati tožilcu prisvojeno odškodnino samo, če se ne da izterjati od uslužencev. Podrobne določbe o tem vprašanju najdete v zakonu o uradnikih, ki je objavljen v 25. kusu »Službenega lista« z dne 15. aprila 1931.

Poletnost. K. F. Z. Kdaj smo hčerkica brez očetovega dovoljenja zapustiti domačo hišo in iti služiti? — Tedaj, ko postane polnoletna. Polnoletna pa postane, ko dovrši 21. leto življenja.

Zakonito dedovanje. E. K. P. Imate moža in eno hčerkico. Kdo bo po vas dediti v slučaju, da ne bi napravili oporce? Kdo bo dedič po vašem možu, če ne napravil oporce? — Če boste umrli pred možem brez oporce, bodo pododelovali tri četrtine vaše zapuščine otroci, torej hčerkica, če bo sama, eno četrtino pa mož. Isto velja za dedovanje po možu. Če je mož zakonski oče vaše hčerkice, bo hčerkica tudi pododelovala tri četrtine, vi pa eno četrtino. Če pa vaš mož ni oče vaše hčerkice, ampak le očim, in ne bo zapustil otrok, pa pododeluje žena eno polovico, dočim so dediči druge polovice njezovi starši oziroma če teh ni, pa njihovi potomci.

Rentnina. A. S. O. Vprašujete, če je odmera rentnine od obresti pravnih stroškov, ki vam jih upnik ni plačal, po postavah utemeljena. — Davek na rento se nalaže tudi na obresti. Ker ste imeli terjati obresti, je rentnina v zakonu utemeljena. Če je v vašem slučaju davčna osnova in davčna stopnja pravilna, ne moremo na tem mestu izračunavati. Kupite znano knjižico »Kako si sam izračunan davek«, pa boste to lahko storili sami.

Preselitev državnega upokojenca in draginjska doklada. J. I. T. Upokojen državni uradnik se namerava preseliti z dežele v Ljubljano. Ali bo dobil draginjsko doklado I. razreda? — Ni v zakoni ovire, da bi se v takem slučaju ne priznal draginjska doklada I. razreda. Po preselitevi naj se prosiletev takoj prijaviti Dravski finančni direkciji.

Sporne parcela. A. J. L. Vaš posestni prednik je imel obširno posestvo, h kateremu je spadalca 300 m² velika parcela. Ko se je l. 1906. vršila gradnja meritev zemljišč v občini, je sledila te parcele vaš prednik zemljemeru izjavil, da ne ve prav, ali je ta parcela njegova ali od meja — to je občinska. Od tistega časa pa si je občina kratkomalo prilistila to parcelo. Tekom let pa ste so vojni do zemljiški knjigi ugotovili, da je spadala

Vprašate, ali morate sorodnika sodniško tožiti, da ne zapade Vaša terjatev ali pa zadostuje ustredni opomini. — Čim ste za sorodnika plačali menični dolg, imate pravico zahtevati povračilo te vso s stroški vred. Ta terjatev zastara v 30 letih, obresti od plačane vso te morete vloževati le za zadnja 3 leta, ker neplačane obresti zastarajo že po pretek 3 let.

Doplacilo prenizko odmerjene takse. F. S. V. Pred tri in pol leta ste dedovali po teti posestvo. Takrat ste plačali od davkarije predpisane pristojbine. Sedaj ste pa dobili nov plačilni nalog za doplačilo takse v znesku 25.000 Din, češ, da se je davkarija pri prvi odmeri za toliko zmotila. Vprašate, če ste dolžni to razliko sedaj plačati ali ne. — Če se davčna ali druga oblast zmoti in prenizko odmeri pristojbino, ste dolžni tekem 5 let plačati razliko na taksi, če je oblastvo naknadno zahtevalo. Da se izognete prisilnemu izterjanju, svetujemo, da doplačate to razliko, takoj pa vložite po davčni upravi prošnjo na povračilo preveč plačane takse.

Železniški upokojeni uradnik. K. A. M. Na Vašo vprašanje bo mogoče točno odgovoriti, ko bo minister za finance predpisal natančnejše odredbe o pokojniškem skladu državnih uslužbenec, kakor to določa čl. 143 zakona o uradnikih.

Kronske rente bivše Avstrije. B. J. Lj. Vprašanje predvojnih vrednostnih papirjev bivše Avstrije, ki so bili l. 1923 zamenjeni z boni, se bo po informacijah v finančnem ministru, rešilo s posebnim zakonom.

H. Turk, izpr. trž. nadzornik:

Žitni in mlečni izdelki

Staro mlinarstvo s svojo idilo iz dobe naših pradedov je v naših pokrajinalih še prav dobro ohranjeno in le čudimo se, da ni pessnikov, ki bi nam jo opevali. Toda ogroža ga moderno mlinarstvo s svojimi najpopolnejšimi stroji na parni in električni pogon. V naprednejših delzhah je staro mlinarstvo z enostavno mletvijo na pličnatih mlinskih kannah, ki leže tesno drug na drugim in jih goni navadno vodna moč ob rekah in potokih, precej izginilo in kjer se je še ohranilo, izdelujejo v njih le ječmen in rž. Pri nas pa je še dovolj vodnih mlinov in stop prav so starci navadi, dostikrat ne v prid kmelu v kupcu, predvsem zato ne, ker manjka tu pravilnega očiščenja žita skidljivih primesi itd.

V modernem takozvanem valjnjem mlinarstvu s postopno mletvijo pa se je mlevstvo silno razvilo in zato so dandanes žitni in mlečni izdelki tako mnogočetivilni in raznovrstni. Med nje spadajo poleg raznih mok in strobi tudi:

1. olupljeni sadeži (osemenac) ječmena, ovs, riža, prosa in tudi nezrele pšenice (Grünkern), ki so se oprostili plev, mekin, osin ali lusk; v to skupino uvrščamo razne kaše in pšenca;

2. pire in kosmiči (Grütze), to so olupljeni, zdrobljeni ali na debelo stribi sadeži ječmena, ovs, prosa in ajde;

3. grupeči in ječmenčki (ričet); so to olupljeni in očiščeni ali zaokroženi žitni sadeži, pred vsemi ječmena, pa tudi pšenice;

4. zdrob (navaden zdrob — Griess), ki se pridobiva s tem, da se žitni sadeži zmeličijo v več ali manj debel prašek in se pri tem odstranijo skoz posebna sita močnati deli (moka) in s čiščenjem ločijo otrobi; navaden zdrob (gresce) se izdeluje glavno iz pšenice v raznovrstnih zmletvah, potem pa tudi iz ječmena in posebno iz kruze (polentni zdrob);

5. debeli zdrob ali zrna (šprih, šrot) za krmiljenje domače živine.

V trgovino prihajajo navedeni žitni in mlečni izdelki pod najrazličnejšimi imeni in oznaki. Pri njej imenujemo pridobljeno pšeno navadno vedno le škroš, drugod poznajo tudi ajdovo, ječmenovo in ovseno kašo. — Pire in kosmiči se prodajajo po naših trgovinah v raznih zavojih in pod različnimi imeni, so to n. pr. pšenčni, ržni, ječmenovi, ajdovi in ovensi kosmiči ali pire (Grütze, Flocken), katere vkuhanje v juhu in močnike, znan je po sebi Quaker-Oats. Pri prodaji teh izdelkov igra veliko vlogo dostikrat zelo draga — reklama, katero plača nazadnje zadnji kupec-potrošnik.

Modne novosti

Jesenski plašči.

1. Nevšiljivo eleganten plašč iz diagonalno progastega tweeda s šalnim ovratnikom in lakovitim pasom.

2. Nova oblika sportnega plašča v slogu direktorija, rjavo-belo-črne barve. Veliki dvojni reverji in zavijahi na rokavih so beli. Zraven spadajo rjavo-beli čevlji na trakove.

Jedilnik za september

(Dr. Krekova meščansko-gospodinjska šola Zgornji Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek, 14. septembra. Kosilo: Sadje. Ocvrta grah na zeliščni juhi. Sampijonova omaka, prazen krompir in pečena govedina. Solata. — Večerja: Krompirjev riž in solata.

Torek, 15. septembra. Kosilo: Sadje. Krenjeva juha in jajčni sir. Buče s paradižnikom in črn kruhem. Dunajski zrezek in vkuhan sadje. — Večerja: Krpice in gnjatio in solata.

Sreda, 16. septembra: Kosilo: Sadje. Golobja obara in zabeljen krompir. Zelenjavno kolo in paradižnikova omaka. — Večerja: Češljivički in vkuhan sadje.

Cetrtek, 17. septembra: Kosilo: Sadje. Jeterna juha z opečenim kruhom. Kisle kumare s krompirjem in telečja pečenka. Pečen jabolčen štrukelj. — Večerja: Zdrobovi krapi in solata.

Petak, 18. septembra. Kosilo: Sadje. Crn kruh s špinatnim sirom ali s sirom iz kislega mleka ali z zeliščnim maslom. Gobova juha in ajdovi žganci. Marelični narastek. — Večerja: Pečen krompir in presno maslo ali mlečni riž.

Sobota, 19. septembra. Kosilo: Sadje. Mesni cmoki v paradižnikovi omaki in prelčani krompir. Penaste plošče. — Večerja: Krompirjevi rezanci in solata.

Nedelja, 20. septembra: Kosilo: Sadje. Zdrobovi vložki na juhi. Gobe z jajcem, ponaren jelenov hrbel, pečen krompir. Solata. — Večerja: Jajčna potica z gnjatio in solata.

Kako se buče shranijo za zimo: Nekoliko dočaste buče olupimo, odstranimo pečišče, iz mesu izrežemo z modelčki — vzorčki —

Premijski sporazum zavarovalnic

V vseh državah, v katerih poslujejo zavarovalnice, obstajajo zveze zavarovalnic in v okviru istih nastali tarifni sporazumi. Tudi v naši državi posluječe zavarovalnice so ustanovile leta 1919. svojo zvezo, ki si je kot glavno nalogo stavila skrb za povzročilo in razvoj celokupnega zavarovalstva. Pozneje se je pokazalo, da je treba skrbeti tudi za zavarovalno-tehničnim načelom odgovarjajoče poslovanje, in iz te potrebe se je redil predvsem tarifni sporazum glede enakega premiranja v zavarovanje prevzetih požarnih rizikov. Zavarovalnice so se nekaj let še dočasno držale tarifnega sporazuma. V zadnjih letih se je opazilo neko popuščanje in v preteklem ter tekocem letu se opaža, da nekatere zavarovalnice vključujejo največjemu in najodločnejšemu delu zvezne smatrajo za potrebno, da se poslujejo brezobzirne konkurence, ki temelji na nezdravi premijski politiki. Povečati hočijo svoj portfelj brez oziroma na pravilnosti premije za vsako ceno in so jim v to svršao tudi podtarifični posli dobrodošli.

S takim poslovanjem, ki nasprotuje vsem zavarovalnim principom, se je med zavarovanci — tako med pripristimi narodom kot med razumnostvom — razširilo čedjalje bolj mnenje, da je zveza zavarovalnic in v njej obstoječi tarifni sporazum ustvarjen kot kartel v svrhu pridobivanja čim večjih koristi za zavarovalnice, da je v zvezni zavarovalnički obstoječi premijski sporazum le sredstvo, s katerim se iz zavarovancev izžema veliko večjo premijo, kot je v obstoječih razmerah in danem položaju upravičena. Tako sodijo zavarovanci, ki bistva zavarovalnega posla ne poznajo. Kako napaka je njihovo mnenje, naj pokažejo naslednje vrslice.

Premijski sporazumi v zavarovalni stroki obstajajo, od kar obstoji zavarovanje samo. Obstojali so davno pred industrijskimi in drugimi karteli, s katerimi se bistveno razlikujejo. Omenili smo že, da so v vsaki državi, kjer se nahajajo zavarovalnice, tudi premijski sporazumi. Prinzip zavarovalnega posla, da se razdrobe sprejeti riziki na kar največ manjših delov tako v pogledu zavarovane vsote, kot v pogledu nevarnosti ter da se ne samo potom pozavarovanja, temveč tudi potom sozavarovanja medsebojno kar najbolj razdele, je rodil potrebo, da se le izmenjane rizike premira po istih načelih. Zaeno se je pojavilo vprašanje, kako visoke morajo biti premije. Premija mora biti tako visoko odmerjena, da je dana popolna verjetnost, da bo zavarovalnica s tako premijo zamogla kriti vse prihodnje škode, ki jih je na podlagi štatistike odnosno izkušnja in po verjetnostnem računu pričakovati. K tej takozvani rizikopremiji je pribit še dodatek za režijo in morebitni dobilek. Ako zavarovalnica take premije ne dobi in zavarovanja pod potrebno premijo sprejema, silni trgovci, ki svoje blago prodaja pod nabavno ceno, ter mora prej ali sleje propasti. Rekli smo, da mora biti z višino premije dana popolna verjetnost za kritje vseh pričakovanih škode, ker o popolni gotovosti se ne da govoriti z ozirom na to, da je pri zavarovanju končno mnogo od slučaja odvisno, ki ne izključuje presenečenj, zlasti v nepričakovanim nastopu katastrofnih škode. Za te nepričakovane slučaje previdine zavarovalnice zbirajo posebne rezerve in čimvečje so te rezerve, tem solidnejša in varnejša je zavarovalnica, ker zamore tudi v najhujših časih izpolniti svoje obveznosti, ki jih ima iz zavarovanja nasproti zavarovancem.

Za solidno poslovanje zavarovalnice je predvsem torej potrebna pravilna premija. Ravno tarifni sporazum ima za to skrbeti, da se na temelju štatistike in potom verjetnostnega računa določi pravilne premije in da se ugotove premijski tarifi. Te tarifne premije se menjajo in dopolnjujejo po-

spremembah v produkciji blaga, v razvoju tehničke in varnostnih mernih. Pri spremembah tarifnih premij je zlasti tudi vpoštevati požarno-policijske odredbe in odredbe, ki imajo namen nastaneči požar preprečiti, in se je ozirati na organizacijo gasilstva, katerega naloga je nastale požare čimprej pogasiti ali jih vsaj omestiti, tako da je škoda čimmanjša. Za določanje in sprememjanje tarifnih premij, so sposobne samo one osebe, ki se pečajo z zavarovanjem in ki so posvečene v zavarovalno poslovanje s tehničnega, gospodarskega in statističnega stališča.

Premijski tarifi, ugotovljeni na temelju delgodelnega izkustva in štatistike s spremembami po zadnjih razmerah imajo namen preprečiti nezadostne premije, kar je pri zavarovanju absolutna potreba in celo mnogo potrebenje kot pri prodaji blaga, ker pri tej določujejo najnižjo možno prodajno ceno stavnih nabavnih stroškov, med tem ko obstoje pri zavarovanju poleg nabavnih stroškov v tem smislu kot pri trgovini, tudi še drugi faktorji. Zavarovalne pogodbe spadajo med pogodbe na srečo in ravno aleatorni znajdi vsakega zavarovanja, da nosi zavarovalnica rizik nekega tako po času kot po obsegu neznanega dogodka, zbuja in podziga pri zavarovalnici le prerad neunesmočno željo po neopravilenem znižanju premij, da bi se s tem ustvarilo veliko število poslov. V načini, da jim bo sreča mila, prevzemajo zavarovalnice pogost v zavarovanje rizike po premijah, ki so daleko nižje kot so na zavarovalno-tehnični podlagi ugotovljene tarifne premije. Ponesreči se zavarovalnici njeni špekulacija s prenizkimi premijami, potem pride v težave in pri nastopu zavarovanjih dogodkov, zlasti pri katastrofnih škode napram zavarovanjem prevzetih obveznosti na plačilo odškodnine ne more izpolniti. Ni tedaj samo v interesu obstanka zavarovalnice, da se točno drže tarifnih premij, temveč se bolj v interesu zavarovancev samih, ker zavarovanje, ki nasprotuje osnovnemu principu zavarovalnega posla, ni več tehnični posel, temveč postaja hazardna igra, vsled katere so v naši državi v zadnjih petih letih propadle štiri zavarovalnice, ž njimi pa so propadli tudi mnogi njihovi zavarovanci ali so vsaj trplili občutno škodo.

Pri tarifnih sporazumih leži tedaj težišče v tem, da se ugotove pred vsem potrebne minimalne premije in potem še druge temeljne črte za delo pri zavarovalnem poslu, da bo vsak čas v stanju, da zadovolji zahtevam, ki se stavlja na njega v slučaju škode, radi katerih je bilo to zavarovanje sklenjeno. Da tarifne premije odgovarjajo potrebnim minimalnim premijam in istih ne presegajo, dokazuje še samo dejstvo, da so bili dočebi naših zavarovalnic iz tehničnega posla naravnost malenkostni, njihove pozavarovalnice so pa imela zadnje čase iz poslov jugoslovenskega pozavarovanja precej veliko škodo odnosno izgubo. Potem takem je povsem neutemeljen očitek, da si hočejo zavarovalnice z obstoječimi premijskimi sporazumom pridobiti od zavarovancev prekomerne koristi in iz njih iztisniti premije, ki presegajo potrebno minimalno premijo. Ker vrši zavarovalstvo izredno važno nalogu v našem narodnem gospodarstvu, je dolžnost državne uprave, da v tem pogledu napravi jasnost in po predhodnji zavarovalno-tehnični preizkušnji ugotovi pravilnost premij, ki jih dolgeva premijski sporazum, ter potem od vseh zavarovalnic zahteva, da se tako v interesu lastnega obstoja, kakor tudi v interesu varnosti zavarovancev pri svojem poslovanju strogo drže premij, ki jih predpisuje premijski tarif.

Dr. Josip Dermastia, gen. trgovik Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani.

Sadni izbor za severniški okraj.

Ravno ta dan popoldne je imel svojo sejo Širši odbor za sadno razstavo v Sevnici, ki je sklenil, da se vrši sadna razstava v Sevnici za ves severniški gospodarski okoliš od 4. do 11. oktobra 1931. Med drugim je Širši odbor določil tudi sadni izbor za severniški gospodarski okoliš in sicer: 1. voščenka, 2. kanadka, 3. bobovec, 4. boskopski komša, 5. Baumannova reneta in 6. mošancelj. Sicer sta bila že določena sadna izbora za okraja Brežice in Krško, ki pa ne odgovarjata severniškemu gospodarskemu okolišu. Severniški okoliš ima namreč povsem drugo geološko sestavo ter podnebje in druge pogoje za sadnjerejo, kakor krško-brezško polje. Zato je nesmisel dolgočati sadne izbore po političnih okrajih, ki sedaj obstajajo. Določi naj se po okoliših, ki imajo iste pogoje za sadnjerejo. Zato bi v Posavju ne smel obstajati sadni izbor za krški in brežški okraj, temveč za severniški gospodarski okoliš in za krško-brezško polje. To je edina pravilna gospodarska in sadnjerejska delitev.

Sadna razstava v Sevnici.

Za sadno razstavo v Sevnici vladala že sedaj veliko zanimanje, tako pri sadnjih severniškega gospodarskega okoliša, kakor tudi pri tu in inozemskih trgovcih, kateri smo že začnili rezervirati za to razstavo. Razstava bo imela tudi posebne oddelke za med, vino, sadarske in vinogradniške stroje, sadarske potrebščine itd.

Srbško zadružništvo

Glavna zveza srbskih kmetijskih zadruž v Belgradu ima letos svoj občni zbor 28. in 29. t. m. Iz poročila pripravljenega za občni zbor posnemo, da je imela zveza na koncu leta 1928 1658 zadruž, v teku leta 1929 se je število članov zmanjšalo na 1615. L. 1930 pa je prineslo nov polet zadružnega gibanja. Pristoljo je glavni zvezi novo 208 zadruž, odpadlo pa je 8 zadruž, tako da jih je bilo na koncu pret. leta 1815. Vsota vpisanih deležev je znašala 6.6 milj. (L. 1929 5.4 milj. Din).

Zveza sama je imela za 4.7 (2.7) milj. deležev, 2.7 (2.7) rezerve za osnovanje in vzdrževanje kmet zadruž ter 9.4 (9.7) milj. drugih raznih rezerv. Zmanjšanje rezerv je pripisovali znižanju rezervnega zaklada za uradniške pokojnine od 0.9 na 0.7 milj. Din. Hranilne vloge pri zvezzi so naraste od 11.4 na 21.6 milj. Zelo so pa tudi narasli upniki in sicer od 20.9 na 36.3 milj. Din.

Nova sredstva je zveza porabilu predvsem za povečanje kreditov zadružam, ki so narasli od 30.5 na 56.5 milj. Zvišale so se tudi postavke vrednostnih papirjev, nepremičnin in zadružnih podjetij radi potrebnih novih investicij v zvezi s povečanjem poslovanja. Zlasti so se povečale investicije v obeh tiskarnah zvezze: v Belgradu in Zagrebu. Račun dobička in izgube izkazuje za 1930 presežek v znesku 73.087 Din v primeri s 149.436 Din za 1929. Vsota dohodkov je narasla, pa tudi stroški so se povečali. Samo do zadružne prodaje hranil je zvezza imela 972.000 Din dohodkov.

Zvezza uživa kredite pri Narodni baniki, Priv. agrarni banki in Poštni hranilnici. Kakor je iz oglasov razvidno namerava zvezza opustiti ekonomijo v Živi in že razprodaja svojo plemensko živilo v vseh gospodarskih vprašanjih tega okoliša.

Iati dan se je vršila v Sevnici seja zastopnikov občin severniškega gospodarskega okoliša, na kateri je bil izvoljen gospodarski odbor, ki ga tvojijo gg. Krulej Ernest, župan v Sevnici, Drelmel Alojz, župan v Boštjanu in Sloš Franc za občino Studenec. Odbor je bil soglasno pooblaščen, da zastopa polnoveljavno ves severniški gospodarski okoliš v vseh gospodarskih vprašanjih tega okoliša.

Persil varuje perilo!

Polkusite vendar tudi Vi s pravilnim pranjem in upoštevajte navodilo:

1 zavitek Persila zadostuje za 25-30 l vode. Rastopite Persil v mrzli vodi brez vsake primesi! Kuhajte perilo samo enkrat 1/4 ure in ga izpirajte najprej v topli, potem v mrzli vodi.

Na ta način postane Vaše perilo belo kot sneg.

Persil za vsako perilo!

Pripravljanje mlečne hrane

Priredila Štef. Humeкова. — Slovenci smo po pretečni večini kmetski narod in velika večina nas je rasla vsaj v mladosti ob mlečni hrani: žganci z mlekom, mlečni kaši in močniku, kislem mleku, na Stajerskem posebno še ob raznih smetanovih mlincih itd. Kako je to, da večini mlečna hrana ne tekne več, čim pridemo v mesto? Da bi nas izpridila pečenka, ne moremo reči, ker se tudi najslabše plačani delavci, ki malo ve o pečenki, odvrača od mlečne hrane. Vzrokok bo pač več: alkohol in tabak, ki zahtevata ostočenih jedi, pomanjkanje res dobrega, okusnega mleka po mestih in industrijskih krajih, preziranje vsega skromnega in priprostega tudi v prehrani, in slednji nesposobnost gospodinj, da bi skrbeli v mlečni hrani za zadostno izprenimo. Zelo važna ovira proti večji uporabi mleka v splošni prehrani so pa tudi različni prednosti proti mleku, češ da ga ne smemo uživati poleg sadja, zelenjave in kislih jedi. Tako porabimo v naši deželi, kjer pridelujemo mleka na ostajanje, še zelo malo mleka v vsakdanji prehrani. Na očito škodo ljudskega zdravja in našega narodnega gospodarstva. Saj je mleko zdrava, redilna in cenena hrana in vrhu tega domaći proizvod. Pozdraviti je treba zato vsako prizadevanje, ki stremi za tem, da zavzame mleko v naši prehrani čem večji delež. In to nameverja knjižica, ki smo jo uvodoma našli in ki primaša vse bistveno o mlečni hrani ter 103 zapise o mlečnih jedeh. Iz teh receptov je razvidno, na kako različne načine se da v kuhinji uporabiti mleko in njegovi izdelki. Nepokvarjenemu slovenskemu želodcu bo vsekakor še najbolj prijalo mleko samo ob sebi in pa naše domače mlečne jedi, posebno tudi štajerske, ki jih drugod v Sloveniji premalo poznamo. Na vsak način je mlečna hrana najzdravejša, najredilnejša in najcenejša — poslednje že zato, ker rabimo za pripravo mlečnih jedi najmanj časa in najmanj kuriva. Naravnost greb na našem narodnem zdravju in gospodarstvu je, če kupujejo naše gospodinje različne inozemške kocke za juhot, dodatke in konzerve, katerih redilna in zdravstvena vrednost je zelo problematična, namesto da bi stregle svoji družini z mlečnimi jedmi, s surovim maslom in domačim sirom. Toplo pripovedamo gornjo knjižico vsem našim gospodinjam. Stane samo 3 Din izvod: šole, organizacije in preprodajalci imajo 25% popusta. Vse priznanje Centralnemu mlekarškemu društvu v Ljubljani, ki je knjižico izdal in založil in ki se po najboljši moči prizadeva, da oskrbi Ljubljani zanesljivo zdravo in nepotvorenje mleko.

Nova gospodarska revija. V Belgradu je založila izhajajo revija: »Jugoslovenski industrialci«, katera prvo številko smo prejeli. List je popolnoma gospodarskega značaja in se bavi z aktualnimi vprašanji naše industrije ter trgovine. Uvodoma prinaša sliko guvernerja Narodne banke Ignjata Bajlonija ter članek dr. St. Popovića, tajnika belgrajske industrijske zbornice: Svoji k svojim. List bo izhajal vsakega prvega v petnajstega v mesecu ter stane letna naročina 120 Din. Uredništvo: Milan J. Maksimović in Miodrag V. Indjić.

Fuzija velikih italijanskih metalurgičnih podjetij. Te dni so se vršili občni zbori 7 velikih italijanskih podjetij metalurgične industrije s severa. Podjetja so se fuzionirala. Gre za sledenja podjetja: Ilva iz Genove, Ilva iz Rima, Ave iz Benetik, Alfi Forni e Acciaie iz Trsta ter tri manjša podjetja iz Genove in Turina. Vsa podjetja absorbira Ilva. Glavnica vseh podjetij je znašala 827.4 milj. lir. Sedaj pa je znižana na 500 milj. lir. Istočasno je bila sklenjena emisija 36 milj. lir novih delnic. Tako znaša sedaj kapital 536 milj. lir.

Konkurz je razglasen o imovini Černe Franči, trgovca s papirjem, Ljubljana, Kladezna ulica 6; roki: 10. sept., 12. okt. in 17. okt.

Poravnalno postopanje Brumina Martina, trgovca v Beltincih, je zaključeno s poravnavo za 50%.

Vpisi v trgovinski register: Dobnik Ivan, trgov. z dež. pridelki, sadjem ter izvoz, Bistrica pri Rušah; Rekord, lastnik Elemar Kurt, Maribor; Dimnik Karol, trgov. s sadjem in dež. prid., Strihovec; Ketiš Franc, trgov. s sadjem, Sp. Jakobski dol 49; Mestno avtopodjetje Ptuj, Ptuj; Bafa, Čevlj in usnje, Zagreb, podr. Maribor.

Vinarska zadružna, r. z. z. o. z. je bila osnovana in vpisana v zadr. register v Gornji Radgoni.

Konkurs je razglasen o imovini Gulda Frančeta, trgovca v Mariboru; roki: 17. sept., 24. okt. in 5. novembra 1931.

Borza

Dne 12. septembra.

Dinar

Devizni promet je znašal ta teden 12.95 milij. Din v primeri s 27.9, 11.65 in 19.25 milij. v prejšnjih tednih.

Curij. Belgrad 9.0425, Berlin 120.50, Bruselj 71.35, Budimpešta 90.025, Dunaj 72.08, London 24.9187, Newyork 512.87, Pariz 20.1023, Praga 15.18, Trst 26.82.

Vrednostni papirji

Izleti na južni tečaj

Tehnika in dolar osvajata Rossovo morje

Vse dosedaj znane smeri mednarodnega tujskoga prometa postajajo za ljudi, ki jim ni treba spraševati po voznih cenah in drugih stroških, čimdalje bolj dolgočasne. In moderna prometna tehnika skrbi za to, da je vedno lažje mogoče brez vseh težav in naporov prodreti v kraje, ki so bili prej dostopni samo odločnim, vztrajnim možem trdne volje in trdnih mišic. Že je tehnično možen zabaven izlet v polarne kraje, kakor je dokazal >Zepeline. Pravkar pa so v teku priprave, ki naj odpre tujskemu prometu tudi nedotaknjene predele južnega tečaja. Proti tehniki in dolarju se tudi ta kos deviške narave ne more uspešno braniti. Kdor ima dovolj denarja, bo mogel na udobnem parniku, ob zvokih jazzu, potovati v kraljestvo antarktičnega ledova.

Holandsko-ameriška paroplovna družba v Rotterdamu pripravlja turistično križarenje po južnih vodah. Parnik bo odplul dne 25. decembra letos iz Newyorka in vozil po sledovih raziskovalcev Scotta, Shackletona, Mawsona, Wilkinsa, Amundsena in Byrda proti južnemu tečaju. Od tam bo ladja krenila v Avstralijo po Indijo, potem skozi Sueški kanal v Sredozemsko morje in se čez Gibraltar vrnila v Newyork. To bo tudi za razvajene dolarske kraljev vendarle nekaj novega in ne-nadavnega. Načrt za potovanje je izdelal poročnik poveljnike Steenhouse pa parnik 25.000 ton. Steenhouse je edini pomorščak na svetu, ki je v vseh letnih časih poveljeval ladji v Rossovem morju.

Rossovo morje ima v mesecih decembru, januarju in februarju razmeroma milo podnebje. Ce bodo potniki meseca januarja došli do Rossove bariere, je zelo verjetno, da bodo našli solnčno vreme in mirno morje, kakor pred 20 leti Scottova ekspedicija.

Ta južnopolarna pregrada — oddaljena od tečaja 700 zemljepisnih milij — je skrajna meja južne pomorske vožnje. Onstran te bariere ne more prodreti nobena ladja. Ta stra-

na svojem hrbtu nositi London z vsemi njegovimi predmeti.

Poveljnik Steenhouse je izdeloval načrt več nego dve leti, da bi povedel karavano zavabe žejnih ljudi v predele, ki so bili do sile dostopni le drznim raziskovalcem in polarnim potovalecem. Ce se bo prva vožnja posredila, se bodo ta potovanja ponavljala redno vsako leto. Prav steviljen pa tujski promet ob Rossovi barijeri seveda nikoli ne bo, kajti zabavna vožnja v večno ledovje antarktide bo po vsej priliki tako draga, da teh stroškov noben navaden zemljan ne bo zmogel in bodo ostali dolarski milijonarji na njej — sumi med seboj.

Uspešno sredstvo

Zobozdravnik, ki je neko gospo zaman ponovno prosil, da bi poravnala račun, ji je naposled poslal sledeče pismo: »Ce mi ne boeste tekom treh dni nakazali denarja, bom primoran v dnevnih natisnitih sledenih oglas: Poceni se proda nova, malo rabljena umetna čejljust. Na vpogled pri gospe N. N.« — Račun je bil takoj plačan.

Dr. Karel Renner in Viljem Miklas, kandidata za mesto avstrijskega zveznega predsednika. Sedajnjega predsednika Miklasa kandidira krščansko-socialna stranka, Rennerja pa socialni demokrati.

Nova odkritja o radiju

Znameniti praški radiolog prof. Stoklasa je po dolgoletnih raziskovanjih ugotovil, da radijevi žarki alfa izredno pospešujejo oksidativne procese v živih organizmih. Na letošnjem III. radiološkem kongresu v Parizu je dokazal, da morejo ti žarki okrepliti dibanje za 40 do 50 odstotkov. Še izdatnejše pa učinkujejo žarki alfa novega elementa protactinija, ki ga je v zadnjem času odkril v ostankih uranove rude ruski učenjak Aristid Grosse.

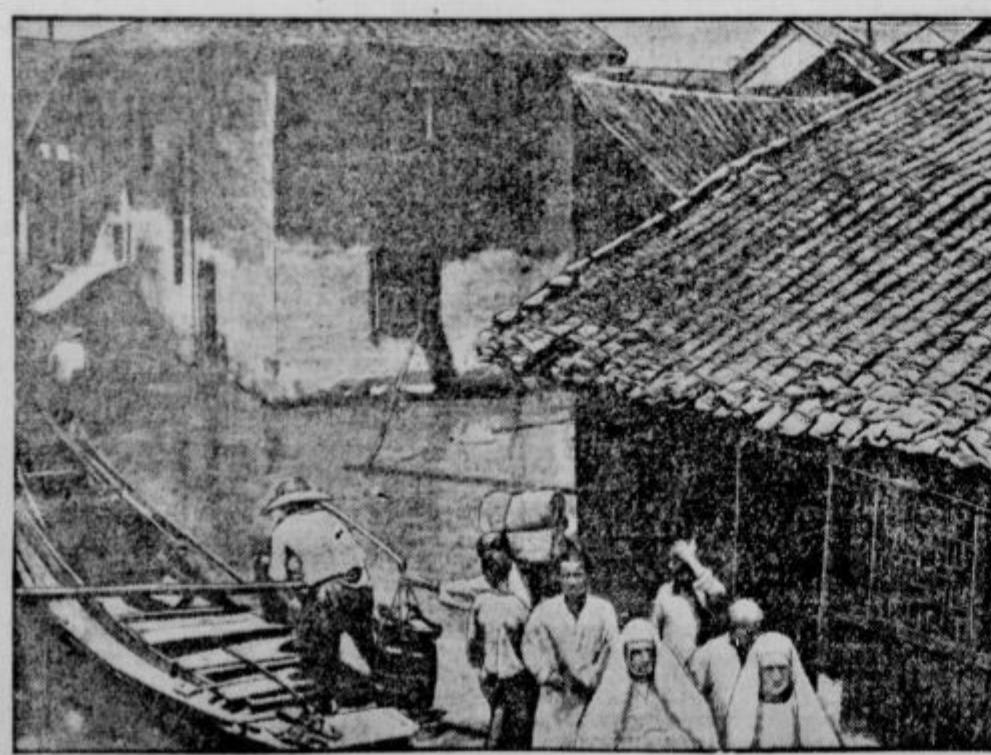
Žarki protactinija imajo znatno zdravilnost, razen lega pospešujejo rast. Prof. Stoklasa je v svojem predavanju dejal, da radijevi žarki izzivajo v celicah novo življenje. Življenjska sila je odvisna od radijevih vplivov v zraku, vodi in zemlji. Vsaka celica živega organizma nosi v sebi klicno smrti v tako zvanih avtolitičnih enzimih. Smrt nastopi, ko prenehajo oksidacijski procesi v telesu. Te procese pa izredno pospešujejo žarki alfa radija in protactinija, ki odbijajo in zmanjšujejo vpliv avtolitičnih enzimov. Vpliv žarkov beta in gamma istih elementov daje celicam nove hrane in gradbene snovi.

Zarki alfa radij in protactinija usposobljujejo organizem, da je proti škodljivim zunanjim vplivom odpornejši in se ne stara. — Dalje je prof. Stoklasa poročal o svojih raziskovanjih glede hipoteze, da je nastalo življenje na zemlji pod vplivom radija.

Razloček. Tristan Bernard je znal dobro zavrniti. Nekoč ga je neka gospa dražila: »Sodim, da niste tako neumni, kakor izgledate.« — Bernard pa mirno odgovori: »To je ravno razloček med nama dvema.«

Katapultno letalo parnika >Europe< ob starici. Običajno odpošiljajo oceaniki parniki pošto z letali še 1100 km pred New Yorkom. Zadnjie je parnik >Europe< spustil svojega golobca že 2200 km pred New Yorkom. Letalo je moralno na Novi Škotski pristati in se oskrbiti s kurivom, vendar je doseglo v New York 22 ur pred >Evropot< in s tem doseglo rekord.

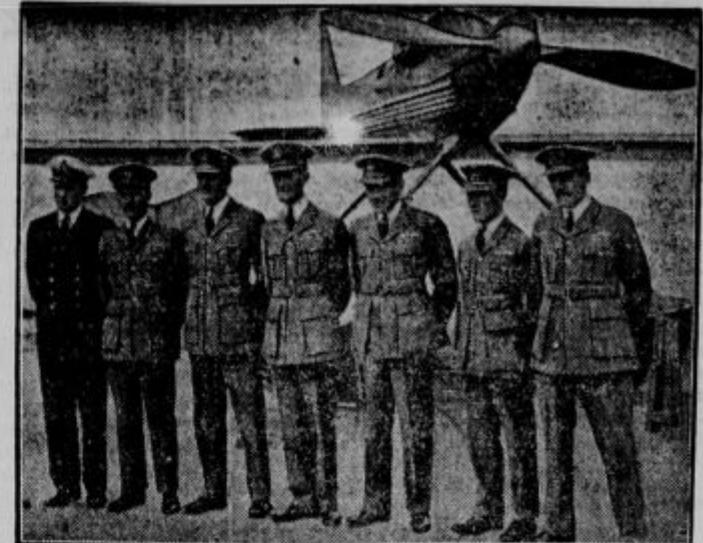
Šen ledeni nasip, ki je visok 60 do 250 čevljev, je eno največjih čudes sveta, ki ga je odkril leta 1841 sir John Ross. To je največja znana ledena masa na zemlji in porodnišnica ledene gora, ki se trdijo iz nje in plavajo proti severu, dokler jih veter in voda ne razkrojita ter se vrnejo v element, iz katerega so bile izšle. Te gore so večkrat po več milj dolge, a najdaljša ledena gora, ki so jo opazovali začasna Scottova ekspedicija, je bila dolga 23 milj. Ce je bila tudi tako široka, bi mogla

Povodenje, tifus, kolera in lakota stiskajo Kitajsko, ki kliče pomoci vse človeštvo.

Angleško moštvo za Schneiderjev pokal:

Od leve na desno: poročnik Long, poročnik Stainforth, brodovodja Orlebar, poročnik Boothmann, poročnik Snaith, poročnik Dry. — Angleži so se pripravljali na te tekme s silno vremeno in so stale vežbe tri življenja. Slednje je poročnik Stainforth z novovrstnim letalom S 6 B dosegel nezaslužano brzino 724 km na uro. Ob takšni brzini živi letalo največ eno uro.

Pisarna bodočnosti: brez ljudi - vse opravljajo stroji

Ta včas dobi človek na 7. mednarodni pisarniški razstavi v Berlinu. Tu so stroji, ki kažejo, da bo postala v pisarni tudi tipkarica odveč in bo šef narekoval naravnost v narekovalni stroj, ki bo potem sam opravil vse na-

več številkami, tako da so mogoče telefonske konference. Narekovalni stroji natančno fiksirajo vse govore.

Razveseljive so novosti v opremi in organizaciji pisarniških obratov: naprave za pregledno kartiranje, registracijo; moderni pisalniki in stoli, ki jih je po naših pisarnah in uradih žal še tako malo videti. Novost je tudi, da se uči tipkarice pisati ritmično in slepo po taktu gramofonske muzike.

V vsem velik napredek v smeri racionalizacije. Ampak kam potem s človeškimi delovnimi silami?

Tudi v Londonu naraščajo zločini

Londonska uradna statistika o zločinu za leto 1930, ugotavlja znatno porast zločinstva. Bilo je lani 303 navadnih tativ proti 262 leta 1929.; vlomov je bilo 2865 proti 2543 prejšnjega leta; drugih tativ v zasebnih hiših je bilo 7036 (5809); slučajev bigamije je bilo 106 (89). Vrednost ukradenih stvari je znašala 956.540 funtov sterlingov, za 20 odstotkov več nego leta 1929. Avtomobilov je bilo ukradenih 4941 in 605 motornih koles. Vsekakor so to predmeti, ki se ne dajo slatičiti v žep ali vtakniti pod klobuk in tako so lastniki dobili nazaj 4759 avtomobilov in 507 motornih koles.

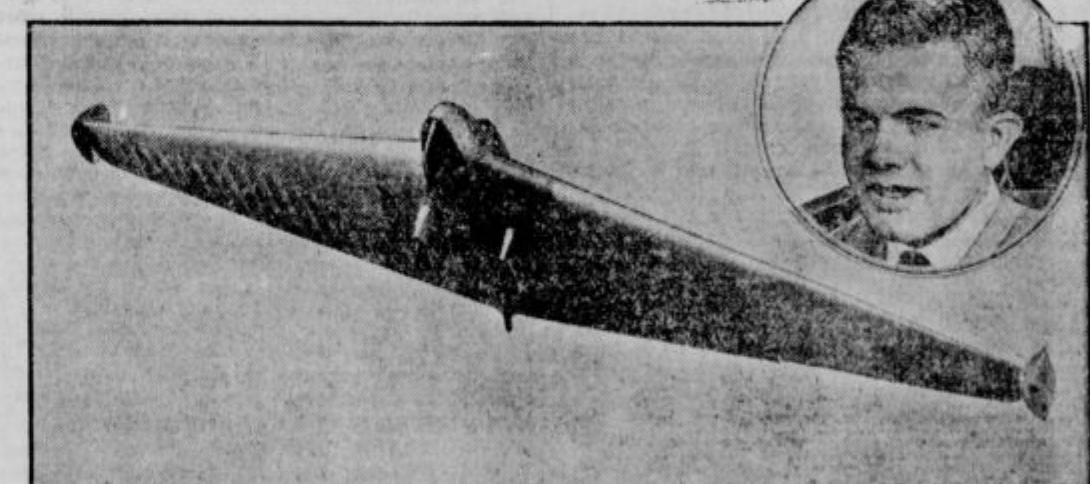
Deset otrok rešil smrti

V Newerku ob ustju Labe je odšla počitniška skupina 10 otrok pod vodstvom učitelja daleč v morje, ker je bila oseka in tla suha. Nazaj grede je družba na valovitih tleh zašla. Naenkrat je učitelj zapazil, da se morje vrača. Spravil je še otroke na najvišje

daljnje delo. S tem se bo dalo prihraniti nekaj denarja in nekaj časa — toda kaj bo z ženskim naraščajem, ki prihaja z meščanskih in srednjih šol?

Eno glavnih mest zavzemajo na razstavi pisalni stroji, ki kažejo mnogovrstne izboljšave. Na enem modelu vidimo napravo, ki omogoča hitro in lagodno vlaganje in izmenjanje listov, na drugem napravo za poljubno

Letalo brez repa berlinske družbe Rhon-Hossfeld, ki se je na poizkusnih poletih zelo obneslo. Napovedujejo, da ima bodočnost prav ta tip. Letalo je vodil jadrni letalec Groenhoff (v krogu).

vrviranje vrstic; poleg pritlikavev stoji orjaški pisalni stroj s 95 cm dolgim pisalnim valjem. Tudi zunanost strojev, posebno majhnih, je izredno lična in raznovrstna, tako da si more gospodčina Vida ali Krista izbrati stroj, ki se najbolj ujema z barvo njene polti.

Druge konstrukcije kažejo zopet naprave za brezkončne formularje za pisanje na tekočem traku.

Dalje vidimo tu štiri stroje, postavljene v kvadratu, sredi med njimi pa sedi ena sama ženska moč, da jih nadzira. Stroji pa avtomatično pišejo pisma! Zraven napis: »Eni stroj nadomešča štiri do pet tipkaric!« — Na drugi mizi stoji pet pisalnih strojev po vrsti z malimi presledki. Pred njimi teče ob miznem robu dolg meden drog in spreadaj je premakljuj sedel za tipkarico. Vsi stroji so električno zvezani med seboj. Tipkarica se vozi na svojem sedežu od stroja do stroja, vlagaliste, potem se vrne k prvemu stroju in piše nanj. Z njo pišejo tudi ostali štirje stroji. Tudi takoj torek nadomešča stroji celo vrsto čo večjih moči. Ti stroji povzročajo strahovit ro pot. Zraven stoji stroj, ki se odlikuje po tem da piše neslišno, in to 12 izvodov istočasno.

Fototehnični reproducirski aparati kažejo marsikako izboljšavo. Kombinirani stroji za pisanje naslovov izgotovite po 13.000 naslovov na uro, tiskajo v več barvah in istočasno, če treba, perforirajo, računajo itd. Razne nove sti in izpopolnitve prinašajo tudi računski stroji in razne kombinacije: seštevalni stroji in kontrolne blagajne, modeli za skladisčne knjigovodstvo, vknjiževalni stroji z desetimi mesti itd. Potem so stroji za izračunavanje časa in kalkulacije, stroji za preluknjanje, električni daljnopsni stroji itd. itd. Nove telefonske naprave omogočajo istočasno zvezo z

točko, v tem jim je morje odrezalo pot in čim dalje bolj naraščalo. Učitelj je bil mož. Brez obotavljanja je začel reševati otroka za otrokom, noseč jih na hrbtu in plavajoč voda je bila v tem že dva metra globoka. Posrečilo se mu je spraviti na varno vse otroke do zadnjega. Ce bi bil mevža, bi bilo morje zagnilo doseglo dece.

Kava. Kmetica prinese letovičarju kavo, pa hoče začeti pogovor z vremenom: »Gospod, dež se ponuja.« — Letovičar: »Pa le diši nekoliko po kavi, ter pogleda intranjo nijačo.

Na fotografiji je upanji v Berlino, kjer gosti za svojega obiska stanovala Briand in Laval.

Po mariborskih hramih učenosti

Nekam dolgočasno je bilo v Mariboru ob času šolskih počitnic; pogrešali smo naše mladine, preveč so bile prazne ulice. Sedaj pa jih zopet vidimo korakati moško in odvažno s knjigami v rokah, zjutraj in opoldne ulice kar mrgolijo. Pa tudi na promenadi se pozna zvečer, dasi bi jih tam še najlaže spogrešili...

Zanimiva je statistika obiska v posameznih zavodih. Gospodje ravnatelji, ki so sedaj ob začetku zaposleni čez glavo, so nam radevole postreli s podatki. Prva je pričela s poukom naša klasična gimnazija; že od devetega septembra se vrši reden pouk v vseh razredih in vseh predmetih. Letos ima 18 razredov — isto kot lani. Tudi število dijakov je le malenkostno narastlo, letos jih je 717, lansko leta ravno 700. Dijakinja je vseh 123. Prvi razred šteje tri paralelke, istoliko drugi, ostali pa vsi po dve. V prvem je 145, drugem 144, tretjem 106, četrtem 73, petem 74, šestem 75, sedmem 73 in v osmem 47 dijakov. Za prvi razred je bilo letos izredno mnogo kandidatov, toda ravnateljstvo je vršilo strogo izbiro ter sprejemalo le najbistrejše glavice. Stalni kader mariborske gimnazije tvori naše podeželje. Naši kmetji pošljajo svoje nadbudsne naslednike še vedno najrajej tja, kjer prevladujeta latinščina in grščina — morda s tihom nado v srcu, da bo sin kedaj stal pred oltarjem. Da pa kmetsko poreklo gojencev zavodu ni v krvri, dokazuje dejstvo, da je bil lansko leta po doseženih uspehih med prvimi v državi. Učnih moči zavodu ne primanjkuje, edino profesorja za petje nima, ker mora g. Pahor, ki je nastavljen sicer na gimnaziji, poučevati petje na učiteljišču. Zato pa ima zavod pevski zbor in orkester pod vodstvom dveh dijakov, ki sta po zatrdirilu g. ravnatelja svoji nalogi povsem kos.

Realka in realna gimnazija — to je zavod naših meščanov in uradnikov. Ti mislijo že na bolj praktične poklice za svojo deco, zato jo pošiljajo na zavod, kjer prevladujejo moderni jeziki in matematika. Naval je bil letos na zavod še večji, kot na gimnazijo. Vseh gojencov se je vpisalo 1132, od teh 387 deklik. Lansko leta je bilo na zavod 964 gojencev, med temi 316 deklik. Dekleta študirajo po večini na realni gimnaziji, v višjih razredih realke jih je le malo. Njih število narašča od leta do leta in v doglednem času bodo vsekakor treba misliti na posebno žensko realno gimnazijo. V prvem razredu je letos v 6 oddelkih 296 dijakov, v drugem, isto v šestih oddelkih, 327 (160 deklik), v tretjem v treh oddelkih 168, v četrtem v dveh oddelkih 90, v petem jih je samo v enem razredu 52, pa bodo treba to število najbrže razdeliti na dva oddelka in sicer na gimnazijalskega in realnega. V sedemem razredu je v gimnazijalem oddelku 42, v realnem 27, v sedmem šteje gimnazijski 42, realni 32, osmi gimnazijski 36 in realni oddelki 20 gojencev. Vseh razredov je 24; seveda je za tako število kljub velikemu obsegu poslopnega prema prostora er se mora radi tega vršiti v 9 razredih popoldanski pouč. Tudi učnih moči primanjkuje, najmanj 7 profesorjev bi še rabili, da bi se lahko vršil pouk redno v vseh predmetih. Tako je pa moralno vodstvo marsikak predmet črtati, sicer v nemalo veselje dijakov, toda v veliko škodo pouku.

Najmanjše število gojencev izkazuje najmlajši mariborski srednješolski zavod — trgovska akademija. V prvi razred se je vpisalo 36, v drugi 35, tretji 31 in četrti 30 gojencev, skupno 132. Učiteljska še niso pričela s poukom. Vršilo se še vpisovanja, s poukom prično 15. septembra.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 13. septembra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 Versko predavanje. — 10.30 G. Hume: Izdelovanje sadnega vina. — 11.00 Koncert Radio kvarteta: gg. prof. Jeraj, Bravničar, Feršnik, Eržen. — 12.00 Cas, plošče, dnevne vesti. — 15.30 Prof. Pengov: Krmiljenje srebrnodelake lisice. — 16.30 Cittre solo, g. Mezgolits. — 16.30 Veseloga »Strie v toplicah« (Ljudski oder). — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, poroča jugoslov. prvak dr. Milan Vidmar v slov., nemškem in francoskem jeziku. — 20.15 Cello solo koncert, izvaja g. Leskovic. — 21.15 Zabavni večer: Izvajata gdt. Elza Barbičeva in g. Pavel Rasberger, člana marib. nar. gledališča. — 22.30 Cas, dnevne vesti, plošče.

Ponedeljek, 14. septembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30—22.30 Prenos duanske opere: »Hofmannove pripovedke«. — 22.30 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu — poroča jugoslov. prvak dr. Milan Vidmar v slov., nemškem in francoskem jeziku.

Torek, 15. septembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Franc Veber: Etika in sociologija evangelijev. — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu — poroča jugoslov. prvak dr. Milan Vidmar v slov., nemškem in francoskem jeziku. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Cas, dnevne vesti.

Naročite Slovence!

VELIKI HERDER

12 zvezkov in
svetovni atlas

I. zvezek ravnokar izšel NOVA TIPIA

V platnu pri direktnem naročilu in plačilu v mesečnih, četrletnih, polletnih ali celoletnih obrokih M 325.— do M 345.— / V polusnju se dobiva le v knjigarnah po M 38.— za zvezek.

Združuje leksikografske izkušnje z novim duhom in novimi metodami:

Vrhу tega pa je globoko premišljen, več, dalekoviden svetovavec, pojasnjavelec, pomočnik:

VERLAG HERDER, Freiburg im Breisgau

življenjska veda

praktično življenje

Vreča. Kdo rabi vreča kupi jih najceneje pri tvrdki!
Mirko Mlaker
Ljubljana - Slomškova ulica št. 11
Telef. št. 2947.

Postaje križevega pota
izdeluje:
Stane Vidmar
Ljubljana, Gallusovo nabrežje 33.

Zahvala

Bog plačaj vsem, ki so v težki bolezni zvesto obiskovali našega ljubljenega

Viktorja

mrtvega zagrnili s cvetjem, častno spremili k večnemu počitku ter nam z dejanji in besedo lajšali pekočo bol.

Zagorje ob Savi, dne 12. septembra 1931.

Družina Hauptmanova.

»SLAVIJA«, jugoslovanska zavarovalna banka

v Ljubljani, Gosposka ulica 12

Telefon št. 2176, 2276

Milijoni

in milioni ljudi uporablja

že nad trideset let

po spodaj navedenih navodilih

Levje-Mentol-Droždjenko

In blagoslovila
njen neprecenljiv
čudežni učinek

Pri revmatizmu trganju in
asu: boleča mesta vdrgniti.

Pri zobobolu: dlesne vdrgniti
in ustno duplino izpirati, grgrati.

Pri glavobolu, nervoznosti,
pomanjkanju spanja: čelo in celo
tejo vdrgniti, ter vzeti zvečer
pred počitkom mlacia kopel z
dodatkom Levje-Mentol-Droždjenke.

Pri utrujenosti: masirati ce-
lotno telo.

Pri želodčnih boleznih: 10
kapljic na košček sladkorja.

Pri izpadanju las in prhaju:
masaža glave.

Kot zobna voda itd.

Pr potenju podpazduho, nog,
rok ali celotnega telesa naj se
potiče deli zjutraj in zvečer iz-
mivajo.

Levje-Mentol-Droždjenka

je prava samo v tu odtisnjeni in plombrirani
ORIGINALNI STEKLENICI

Zahvalejte izrecno

Levje-Mentol-Droždjenko

ter odločno zavrnite vsako nadomestilo.

Levje-Mentol-Droždjenka

se dobri v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini
po 10,—, 26,— in 52,— Din. Pazite se pred po-
naredbami.

Centralni biro:

LAVIJA MENTOL-DROŽDJEKA

Zagreb, Maruličev trg 5. — Telefon: 73-52

Ne prezreti!

S 14. sept. otvariamo jesensko pro-
dajo ter nudimo najceneje navedeno

MANUFAKTURO:

Odeje-klot, zanesljivo dobre . kom. Din 140.—	Sifon mtr. Din 5-50
Rijuhe flanelaste 180 do 190 cm	" 83— Sifon prav dober 9—
Rijuhe " boljše 210 do 220 cm	" 35— Sifon finejni 10-50
Platno za rijuhe 140 cm	mtr. 17— Flanela za srajce 6-75
Platno za rijuhe najfinejše	20— Barbent za oblike 9-50
Platno za kapne 180 cm	24-50 Barbent za halje, rožast 15—

Posteljne garniture rudeče, zelene garn. Din 350.—

Za priznano točno in solidno postrežbo Vam jamči tvrdka

TEKSTILBAZAR

Liubljana, Krekov trg 10, nasproti Mestnega doma!

Zunanjam naročnikom na zahtevo vzorci in ponudbe!

Dne 5. oktobra t. l. se vrši

na Zgornji Ložnici pri Žalcu

na licu mesta ob 9. uri dopoldne

dražba lepega posestva

in sicer:

1. Opekarna v polnem obratu z letno kapaciteto 800.000 opek. Cenilna vrednost Din 779.478.— vadij Din 77.947'80 in najmanjši ponudek Din 451.925.—.
2. Lepo arondiranega kmetskega posestva z velikimi stavbami itd. Cenilna vrednost Din 598.822'55 vadij Din 59.882'25 in najmanjši ponudek Din 339.900.—.
3. Vila v Žalcu. Cenilna vrednost Din 195.320.— vadij Din 19.532.— najmanjši ponudek Din 98.280.—.

PODRUŽNICE:
Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

Mali oglasi

Danev
Gostilničar
 pri »Sedmici« v Mostah vabi cjenjene goste na krvave in mesene klobase — Franc Černe.

Kam pa kam?

Danes na grilovo nedeljo v gostišču k »Spanu«, tam bodo na ražnju pečeni prašički. Točijo se priznani najboljši delniški in štajerska vina. Za obisk se priporoča Salomon Nežica.

Portugalko (moš)
 prvovrstno, trškogorsko, toči gostilna Tomšič — Šentjakobskega trga. Istotam stari ljutomerski jeruzalemec (mozler). Različna namizna vina.

Službe iščejo
Cvikmajster
 dobro izuren, kateri je tudi pri vseh drugih strojih izvežban, išče prikladno mesto. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10475.

Mlad fant

pošten in priden, išče službo sluge. Naslov v upravi »Slovence« pod št. 10579.

Za 300 Din mesečno
 bi opravljala pisarniška dela po 18. ur. Ponudbe pod »300« na upravo »Slovence«.

Gospodična
 želi mesto prodajalke, blagajničarke ali v pisarni. Ponudbe na upr. »Slovence« pod »Večna nemščina« št. 10623.

Prodajalka
 za trgovino z mešanim blagom želi premeniti mesto. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. Fani Langus — Medija-Izlake.

Absolventka
 trgov. tečaja, z znanjem slovenske, deloma nemške stenografske, strojepisa ter drugih pisarn. del išče mesta v pisarni ali kaj sličnega. Cenj. ponudbe na upravo »Slov.« pod »Začetnica« št. 10661.

Kuharico
 in gospodinjo srednjih let, dobro, varčno in pošteno, za železniško menzo do 12 oseb, se išče za takojšen nastop. Prednost one s svojo posteljnino. Plača po dogovoru. — Oferte z navedbo predstlžbovanja na: Železniška menza — Kotoriba.

Vajenca
 dobrih in poštensih starjev sprejmem za čevljarsko obrt. Pogoji po dogovoru. Jože Zanič, čevljarski Trbovlje I.

Vajenca
 zdravega, močnega in poštenga, tako sprejmem za kovačko obrt. Hrana in stanovanje v hiši. Vinko Ferencak, Brežice 115.

Vajenka
 za damsko krojaštvo, se sprejme. Vožarski pot 8 (desno).

BLAGO
 za moške in ženske oblike in vse vrste

MANUFAKTURO
 za lesen nabavite najugodnejše pri tvrdki

NOVAK LJUBLJANA
 Kongresni trg št. 15

VELIKA IZBIRA - NAJCENEJE
Službeni oglasi
 za skladishe, delavnice ali kaj sličnega, se takoj oddajo. Naslov v upravi »Slovence« pod št. 10691.

Lokal
 s skladischem in stanovanjem daje v najem Dvorin, Tombah, Maribor, Zrinjskega trg 6.

Gostilna
 se takoj odda v najem najboljšemu ponudniku. Izve se pri g. Pavel Smolej, Hrušica 6, p. Jeznice — do 20. septembra.

Mizar, delavnico
 lepo, svetlo in prostorno, v sredini mesta Šoštanj, dam v najem, ker nameščam radi starosti obrti opustiti. Primereno tudi za vsak drug obrt. Ivan Mörtl, Šoštanj.

Lokal
 in malo skladishe na Poljanski cesti, primeren za vsakega manjšega obrtnika, oddam takoj. Poizve se v upravi »Slov.« pod št. 10657.

Trgovina na račun
 Odda se trgovina z meš. blagom na račun v tako prometnem kraju na Dolnemščem, v neposredni bližini kolodvora. Potrebuje se kavacija 15.000 Din. Prednost ima oženjen par brez otrok. Event. se odda tudi v najem. Ponudbe na podružnico »Slovence« v Novem mestu pod šifro »Kavcija«.

Trgovski lokal
 sposoben za vsako trgovino, bančno, odvetniško ali podobno pisarno, se odda v najem na glavnem trgu večjega mesta na Dolnemščem. V lokalu je sedaj stara, dobro vpeljana manufakturna trgovina. Ponudbe na podružnico »Slovence« v Novem mestu pod št. 10692.

Vnajem
 Išče se posojilo na I. mesto trgovske hiše v centru Ljubljane, po 7% obrestovanju. Ponudbe pod šifro »Posojilo«.

Denar
 Išče se posojilo

Družabnik
 s 70.000 Din pristopi k pridni posestnici, brez otrok, 40 let star, naprej z enakim premoženjem. Naslov se izve podružnico »Slovence« v Celju.

Išče se
 privatni kapital 4 do 50.000 dinarjev na 6 mesečno odpoved in prvo hipoteiko 8% obresti, za dobro vpeljano podjetje, 30 strojev, 50 delavcev. Tudi možnost vstopa kot družabnik. Tajnost zanimala. — Ponudbe na upravo »Slovence« pod št. 10608.

Hotel
 oddam v Dubrovniku v najem. — Le posestniki osebne pravice se naj zglase pod »Zelo ugodno« na upravo »Slovence« pod št. 10647.

Garantirana konstrukcija!
FRANC JÄGER,
 tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše totalje vseh vrst modroce, oto mane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Prostor za posteljinino
Čekovni račun Ljubljana 10.349.
Veliki svetli prostori
 za skladishe, delavnice ali kaj sličnega, se takoj oddajo. Naslov v upravi »Slovence« pod št. 10691.

Lokal
 s skladischem in stanovanjem daje v najem Dvorin, Tombah, Maribor, Zrinjskega trg 6.

Gostilna
 se takoj odda v najem najboljšemu ponudniku. Izve se pri g. Pavel Smolej, Hrušica 6, p. Jeznice — do 20. septembra.

Stanovanje
 se odda v Zgornji Šiški št. 215, nasproti Šole, 7 minut od remize, v novi hiši, obstoječe iz sobe, kabineta, kuhinje, predsobe, shrambe, verande, pralnice in pritiklin, mirni stranki. — Poizve se pri Kovačevič, Spodnja Šiška, Medvedova 22.

Dvosobno stanovanje
 s kuhinjo in pritiklinami, lepo, se odda s 1. okt.

Stanovanje
 štiri sobe, kuhinja, kopalnica, poselska soba in pritikline, plin, elektrika, I. nadstropje. Dvočakovska ulica, se odda s 1. oktobrom t. l. mirni stranki. Več se poizve: Dunajska cesta št. 25, dvorišče — pisarna.

Soba
 se odda v sredini mesta blagovnemu gospodu. Posoben vhod, elektrika in parketi. Naslov se poizve v upravi »Slovence« pod št. 10.694.

Soba
 lepo opremljena, v sredini mesta, na kolodvorski strani, zračna in solinčna, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, se takoj odda. Naslov pove uprava »Slovence« pod št. 10.695.

Trgovina na račun
 Odda se trgovina z meš. blagom na račun v tako prometnem kraju na Dolnemščem, v neposredni bližini kolodvora. Potrebuje se kavacija 15.000 Din. Prednost ima oženjen par brez otrok. Event. se odda tudi v najem. Ponudbe na podružnico »Slovence« v Novem mestu pod zn. »Kavcija«.

Trgovski lokal
 sposoben za vsako trgovino, bančno, odvetniško ali podobno pisarno, se odda v najem na glavnem trgu večjega mesta na Dolnemščem. V lokalu je sedaj stara, dobro vpeljana manufakturna trgovina. Ponudbe na podružnico »Slovence« v Novem mestu pod št. 10.696.

Stanovanje
 treh ali dveh sob, iščem za tri odrasle osebe. Ponudbe upravi »Slovence« pod »Mirno, solinčno«.

Sobota
 lepo opremljena, v sredini mesta, na kolodvorski strani, zračna in solinčna, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, se takoj odda. Naslov pove uprava »Slovence« pod št. 10.697.

Podprtlično sobo
 oddam. Tovarniška ulica št. 20, Zeleni jama.

Stanovanje
 sobo, kuhinjo, svetlo, zračno, podprtlično, oddam s 1. novembrom v Zeleni jami. — Franc Škofic, Prešernova 18.

Oddam sobo
 solidni osebi, tudi višjemu šolcu, z vso oskrbo ali brez, z uporabo kopalnice in električne razsvetljave. Vpraša se od 12—14. Naslov na oglašnici oddelek »Slovence« pod št. 10.668.

Boljšo sobo
 oddam takoj v centru mesta 1 ali 2 osebam. Naslov pove uprava »Slovence« pod »Mirna stranka« 10.684.

Sobo
 z 1 event. 2 posteljama, za mirenski zakonski par brez otrok, s souporabo kuhinje za dve uri na dan, iščem. Ponudbe na upravo »Slovence« pod »Mirna stranka« 10.684.

Soba
 v lepem kraju, na prav prometnem prostoru tik železniške postaje, v bližini Zagreba, se takoj odda v najem ali tudi po primerni ceni proda z vsem inventarjem in z vso pritiklinno. Cena in vse drugi pogoji se poizvedo pri hranilnicu in posojilnici v Dobovi.

Zakonca s kapitalom
 iščeta gospilno ali trgovino v najem ali kupita. Ponudbe poslati na oglašnici oddelek »Slovence« pod »Vredno«.

Gostilno
 vzamem takoj v najem. Gostilna na dobrem glasu. Ponudbe z navedbo letnega konsumu vina in žganja (po registru) na upravo »Slovence« pod »Takoje« št. 10.654.

Pisar, podjetje
 v najem ali izročitev podjetju, družabniku s kavcijo. Ponudbe pod »Tudi socialen« na »Marstan«, Maribor.

Trgovino
 z mešanim blagom, dobro vpeljano, s stanovanjem in inventarjem oddam v najem. Resne ponudbe na upravo »Slovence« pod »Tvornica 7« št. 10.608.

Mali oglasi v Slovencu
 začenčijo najpopolnejši uspeh

Najmodernejša oblikat
FRANC JÄGER,
 tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše totalje vseh vrst modroce, oto mane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Prostor za posteljinino
Franc Jäger

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše totalje vseh vrst modroce, oto mane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Prostor za posteljinino
Franc Jäger

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše totalje vseh vrst modroce, oto mane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Prostor za posteljinino
Franc Jäger

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše totalje vseh vrst modroce, oto mane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Prostor za posteljinino
Franc Jäger

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše totalje vseh vrst modroce, oto mane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Prostor za posteljinino
Franc Jäger

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše totalje vseh vrst modroce, oto mane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Prostor za posteljinino
Franc Jäger

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše totalje vseh vrst modroce, oto mane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Prostor za posteljinino
Franc Jäger

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše totalje vseh vrst modroce, oto mane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Prostor za posteljinino
Franc Jäger

tapetništvo

Poizvedbe**Odsel je z doma**

18 letni Mihael Košnjek iz Britofa pri Kranju. — Kdor bi kaj vedel njem, oziroma če se je kje pričasnil za delo, prosim, da mi proti povrniti stroškov sporoči to na moj naslov: Mihael Košnjek, poset, Britof pri Kranju.

Zlato uro

sem zgubila v Ljubljani okrog glavnega kolodvora. Pošen najdelitati nai jo preda proti nagradi na policiji v Ljubljani ali v Mariboru.

Posestva

Stavne nasvetne
daje tehnični biro Tehn. Ljubljana, Mestni trg 25/1

Nova hiša

Ročni dolini, z dvema dvošobnima stanovanjema za takojšnjo vseblitev, se zelo ugodno proda. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 10.575.

Nova vila

4 stanovanji z vsemi pritiklinami je naprodaj. Notri je elektrika, vodovod, kanalizacija, kopalnice in drugo. 5 minut od cestne železnice. Poizve se pri županstvu Moste pri Ljubljani.

Proda se

hiša in pletarne v Domžalah. Poizve se pri Karl Prelog, Ljubljana, Gosp. ul. 3.

Proda se

lepa in pripravna hiša z nekaj zemljišča, pripravna za upokojence, četr ure od postaje, na zelo lepem in zdravem kraju v Zg. Poljanah. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pripravno«.

Stavb-e parcele

lepa solična lega, ob Dajnski cesti — naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 837.

Poceni naprodaj

hiša, kozolec, prvovrstni koleseli, vozovi, slamo-reznic. — Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu.

Lepo posestvo

srdečno veliko, oddaljeno četr ure od postaje Grosuplje, naprodaj. Naslov v oglašnem oddelku »Slovenca« pod štev. 10.659.

„POSEST“

Realitetna pisarna, država z o. o. LUBLJANA Miklošičeva cesta štev. 4

PRODA:

Vilo, 6 sob, kopalnica, komfort, enosobno stanovanje, garaza, vrt, 1600 m², Mirje, 450.000 Din. Hišo, 2 sobi, kabinet, kuhinja, 300 m² vrt, Novi Udat, 105.000 Din. Hišo, novozidano, dve dvošobni stanovanji, kleti, 500 m² vrt, Bežigrad, 155.000 Din. Vili slično hišo, enonadstropno, novozidano, podkleteno, dve dvošobni stanovanji, pritikline, vrt, nedaleč Tabora, 260.000 Din. Hišo, enonadstropno, novozidano, 500 m² vrt, dve dvošobni stanovanji, kuhinja, pritikline, Zgor. Šiška, 150.000 Din. Hišo, pritlikno, dvostanovanjsko, trg. lokal, 2000 m² vrt, Vič, 150.000 Din. — Stavbišča od 600 do 650 m². Podrožnikom, po 40 Din. — Poleg tega več drugih stanovanjskih, trgovskih, gostilniških hiš, v mestu, na deželi, kmecka posestva, stavbišča v vseh velikostih, v največji izberi in po najugodnejših cenah.

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri**Ljudski posojilnici****reg. zadr. z n. z.****Kdor želi**

v Mariboru in okolici kupiti hiše, tovarne, posestva, trgovine, gostilne, pekarje, naj se obrne na posredovalnico »Rapids«, Maribor, Gosposka ul. 28.

Vodni mlin

s posestvom proda Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Hribovsko gostilno

posestva, 105 oralov, proda za 96.000 Din Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Pekarje

deželski in mestne proda Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Posestva

rodotvorna, do 160 oralov, proda Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Letovišče, vila

z lepim sadovnjakom, na lepem kraju na Gorenjskem, naprodaj. — Cena 120.000 Din. Autobusna zveza. Posredovalci izključeni. — Ponudbe pod >120< št. 10.645 na upravo »Slovenca«.

Hišo

s 3 deloma opremljenimi sobami, gosp. poslopijem, dva joha zemlje, sadnim vrtom in vinogradom z najlepšim razgledom, 6 minut od zdravilišča Ročaška Slatina — prodam radi bolezni. Informacije daje gosp. Vidaj v Ročaški Slatini.

Prodam 2 hiši

novi, ena enodružinska, v kuhinji vodovod, poleg velikih zelenjadnih vrt. — Cena 50–55.000 Din. — Druga stiranovanjska z elektriko in vodovodom, cena 92.000 Din. Poizve se: Primskovo št. 84, p. Kranj.

Nova hiša

tik mesta Celje, pripravna za obrtnika ali upokojence, naprodaj. Naslov v podružnico »Slovenca« v Celju.

Peki pozor!

Nova hiša s parno pekanje in tremi stanovanji na prometnem kraju, naprodaj na javni dražbi dne 15. t. m. na dež. sodišču, soba 16. — Interesenti se opozarjajo na ugodno priliko.

Hiša

z lepim vrtom, gospodarskim poslopijem, njivo, sadnosnikom, četr ure od Maribora ob glavni cesti, ugodno naprodai. Vpraša se Pobrežje pri Mariboru, Cesta na Brezje, Vrta 3:

10% obrestovanje

dosežeči z nakupom lepe enonadstropne, novozidane hiše, tremi stanovanji, velikim vrtom. Pod Rožnikom. Cena 275.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 10.686.

Naprodaj

sta dve dobro vpeljani gostilni in več stavbnih parcel, ter lepa vila z večjim vrtom. Več se pojde v Podmilščakovici ulici št. 4, Ljubljana VII.

Naprodaj

v celoti ali v parcelah lepo posestvo za farmo perutnine in kožuhovine, 115 ha v enem kompleksu, gozd in v sredini ena petina travnika s sadjem, njivami in hišami: 4 sobna hiša z verando, hiša za lovcu in oskrbniku, 2 hleva, skedenj, pod, doper-kozolci, vse večno s cementom krito, lov in ribolov. — Lepa solična lega na griču pri Lipoglavu, Dobrunju, bližnja avtomonta Sp. Lenart. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.332

Hiša

z velikim vrtom, v lepem kraju, pri glavni cesti, na prodaj. Pojasnila daje Lipovnik, Limbuš pri Mariboru.

Zaga

Venečijanka na prometnem kraju, se ugodno proda ali zamenja za posestvo. Sprejme se tudi družabnik. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Mariboru pod »Venečijanko«.

Hišo

pripravno za vsako obrt dam v najem s 1. okt., v bližini obrtne šole. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10.652.

Kočna

novostavna, do 160 oralov, proda Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Hiša

novostavna, do 160 oralov, proda Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Hiša

novostavna, do 160 oralov, proda Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Hiša

novostavna, do 160 oralov, proda Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Hiša

novostavna, do 160 oralov, proda Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Kupimo

Ročni sekalni stroj (Handhebelstange) — kupim. Franc Požan, Dravje 66, p. St. Vid.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava Merkur, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. Il. nadstr.

Lipov cvet

po najvišji ceni kupuje Salus d. d. v Ljubljani, veleprodajalnik, Aleksandrova cesta 10.

Divji kostanj

in želod — kupim po najvišji ceni. — V. H. Rohmann, Ljubljana.

Cevlj

s primernim prostorom — kupim ali vzamem v najem. Prevzemam tudi le vodstvo delnice — najraje na deželi. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Delavnica« št. 10.651.

Vsakovrstno

z načinih cenab CERNE. Juvelir Ljubljana, Wolfsova ulica št. 3.

Bukov les, testoni

in rezani les, tudi celo produkcijo, kupi R. SCHENK, SUSAK.

Sir-trapist in čajno maslo

Trapist polnomastni, fini Din 25— „ polnomastni, trši „ 20— „ malomastni „ 7— maslo čajno v 1/8 kg pak. „ 42— „ čajno v bloku „ 40— „ za kuhanje „ 35—

Prvogezabščitno zagotovljeno. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Mariboru pod »Venečijanko«.

Večjo količino prosa

in ajske kupim. — Anton Udir, mlinar, Kamna Gorica, Gorenjska.

Telovadni drog

se kupi. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod št. 10.651.

Kravo

dobro mlekarico, 2 voza stelič in 700 kg ovšene ali ržene slame v snopih, kupim. Ponudbe z navedbo cene na S. Aškerčevu ulica bar 1.

Hrastove prage

260/16 in 260/25/15 kupujem od 300 komadov naprej. Prevzemam tako, plačilo akreditiv. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12.

Srebreni krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGI KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod v Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Sode

kompletne in vinske od 100 litrov naprej, v dobrem stanju brez vonja ponudite takoj tvrdki Peter Setina, Radeč, Zid. m.

Glasba

za vrtove v vsaki množini dobavi gradbeno podjetje Anton Mavrič, Dunajska cesta št. 38 v Ljublj.

Klavir

zelo lepo ohranjen, z lesom polnimi glasom, ponudite prodam. Josip Heybal, organist, Kamnik, Šutna 34.

Razno

kompletne opreme po grobničnem zavodu, po zelo udobjni ceni. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.654.

Premog, drva, koks

prodaja tudi na obroke Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Tel. 33-13.

Prst (humus)

za vrtove v vsaki množini dobavi gradbeno podjetje Anton Mavrič, Dunajska cesta št. 38 v Ljublj.

Pristen med

cvetlični ali jelka razpoljil 5 kg za 95 Din franko. Franc Markelj — Vrhnik.

Cevlj

krasni, trpežni izdelek,

Mreže za postelje

izdeluje najcenejše samo tvrdka Pavel Strglec, Gospodarska cesta št. 13 (Kolizej), poleg skladista Alko. — Sprejema tudi popravila.

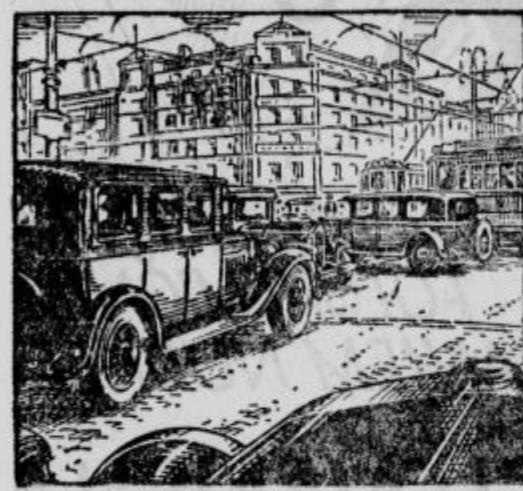
Jabolka

za prešanje, kakor tudi lepa namizna, v vsaki množini, franko vagon — dobite po najnižji ceni pri Petar Koren,

Če je za vašo trgovsko stroko potreben nagel transport-potem morate imeti Chevroletov tovorni avto

Vse vrste karoserij lahko postavite na Chevrolet. Vseeno je, ali vam gre za prevoz premoga, za dobavo pohištva in steklenic ali transport tramov — Chevroletov tovorni avto je poklican za vse in za vse enako poraben.

Zavore Chevroletovega tovornega voza tekmujejo z jakostjo njegovega šestcilindrskega motorja. Tudi če je ta avto do vrha obložen, ga ustavite v nekaj sekundah.

Ena izmed treh dolžin šasij bo zanesljivo ustreza tudi vašim zahtevam!

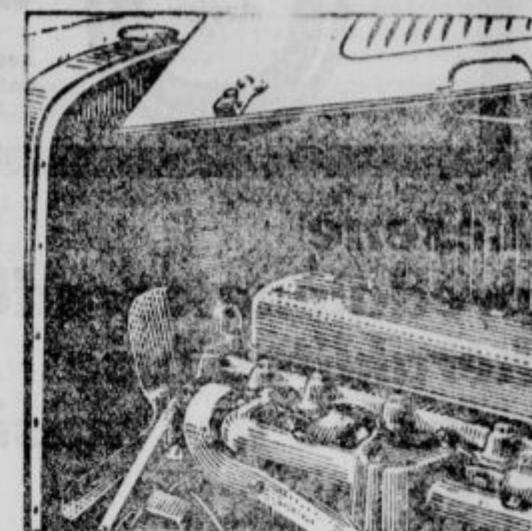
CHEVROLETOV tovorni avto je ustvarila in razvila družba General Motors kot trgovski voz, ki jamči za najnižje troške pri prevozu tone na kilometr.

To ni tako lahko dočnati. Prvotna cena, padanje vrednosti, poraba olja in bencina ter popravila so edine točke, ki pridejo pri tem v poštev.

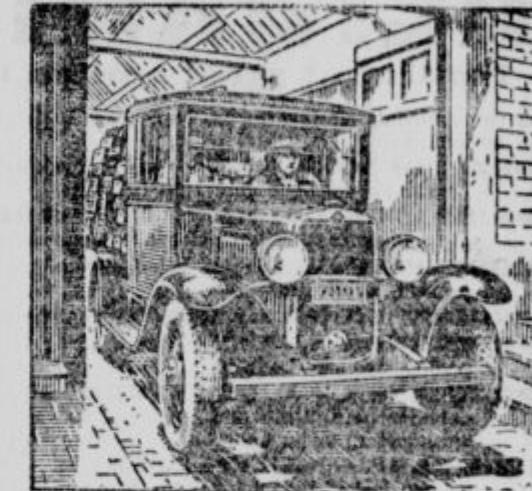
Preden je Chevroletov tovorni avto dobil sedanjo obliko, je bilo treba dolgotrajnih preizkušenj na preizkuševalnem terenu družbe General Motors, kjer so zastopane vse vrste cest. Tam tečejo do vrha obloženi tovorni avtomobili na tisoče

kilometrov, dokler jim ne doženejo prave jakosti šasije in motorja.

Rezultat tega so tri dolžine šasije: 2.77 m., 3.33 m. in 3.99 m. Če potrebujete lahek dobavljalni voz za kolonialno blago ali pa težak tovorni avto za prevažanje premoča in dr., imate v Chevroletovem tovornem avtu jamstvo, da vas bo prevoz tone na kilometr najmanj stal. Stopite k Chevroletovemu zastopniku, razložite mu svoje potrebe, povejte mu, koliko voženj imate na dan, in on vam bo nasvetoval tisto dolžino šasije in vrsto karoserije, ki bosta najbolj ustrezaли vašim zahtevam.

Priljubljenost Chevroletovega tovornega avtomobila je že znalo narasti, odkar je Chevrolet dobil šestcilindrski motor. Šestcilindrski motor razvija silo mnogo lagje, mnogo enakomerno. Chevrolet se mora za niske troške pri prevozu tone na kilometr zahvaliti samo svojemu šestcilindrskemu motorju.

Okretnost Chevroletovega tovornega avtomobila je izredno velika. Nikakoga manevriranja zaradi gre velike dolžine, kadar ga spravljate iz garaze.

POMNITE: ŠEST CILINDROV IMA!

CHEVROLET OVI TOVORNI AVTOMOBILI

GENERAL MOTORS CONTINENTAL S. A.

Prvovrstno zidno in strešno

OPEKO

dobavlja v vsaki množini po najugodnejših cenah z 10 letno garancijo opekarna »ILOVAC«, Karlovac. Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

»EKONOM«

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7

Interesenti zahtevajte cenik!

Vljudno naznanjam, da sem otvorila

salon damskeh klobukov v pasaži palače „Viktoria“, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4

ter zatemenjem cenjenim damam postreči s klobuki zadnjih novosti. Za obilen obisk se priporoča

Mira Klopčar

Preselitev!
Pisarna
Francoske linije (French Line),
zastopnik
IVAN KRAKER
se preseli 1. oktobra t. l. iz
Kolodvorske ulice št. 35 na
MASARYKOVO CESTO št. 14
nasproti izhoda glavnega kolodvora.

STROJNO PODJETJE

R. Willmann, Ljubljana

Sliomškova ulica št. 3

Zatvornice, vodna kolesa in mlinske naprave, beneški jarmeniki, krožne žage, dvigala, transmisijski deli.

Pridobivajte novih naročnikov!

Josip Lavtičar:

Bled in Briksen 19

Zgodovinska povest iz 17. stoletja.

Welsberg: »Sin moje sestre. Je zelo študiran in ves zatopljen v zvezdoslovje.«

Hren: »Lepa veda, gotovo najbolj duhovita izmed vseh drugih.«

Welsberg: »Znani astrolog Seni ga je v Padovi tako navdušil, da mu nobena reč ne hodi po glavi kakor samo ta znanost. Je pa tudi nekoliko čudak, ker napoveduje iz zvezd prihodnost. Tuintam je že kaj zadel, pa menda le slučajno. Pravi, da zelo rad prebiva na gradu, ki je zaradi daljnega obzorja posebno ugoden za tako opazovanje.«

Drugi dan je ogledal Welsberg vse znamenitosti Ljubljane, popoldne pa se je s prisrčnim poslovom od škofa Tomaža Hrena odpeljal nazaj na Bled.

11. Veliki Šmaren na otoku blejskega jezera.

Veliki Šmaren so vedno slovesno praznovali na otoku blejskega jezera. Saj je ta dan najveličastnejši vseh Marijinskih praznikov. Tisto leto pa (1628), ko je bival na Bledu briksenški škof Viljem baron Welsberg, so obhajali ta god s posebnim sijajem. Na otoku je stala takrat še stará gotska cerkev, ker so se danjo zidali osemintrideset let pozneje (1666).

Iz vseh krajev so prispleli ljudje na Bled. Razglašeno je bilo, da škof Welsberg ne bo imel samo pontifikalne službe božje na otoku, temveč bo tudi birmoval.

V jutru 15. avgusta je plaval po jezeru polno čolnov. Z njimi so dohajali romarji, botri in birmanci.

Nihče ni hotel ostati doma. Že prejšnji dan je dospelo več procesij. Zelo številno je pripeljal cerkveni ključar Pahor iz Rodin. Trije krepki fantje so prinesli od tam veliko bandero s podobo Matere božje na eni strani, na drugi strani pa s podobo papeža Klemena, patrona rodinske župnije. Pahor je v procesiji molil rožni venec, da se je slišalodaleč okoli. V molitvi ni pozabil tudi tistih, ki so še lutriš vere. Vse jutro je zvonilo pri obeh blejskih cerkvah in gromenje možnarjev je odmevalo po bregovih.

Otoški mežnar Slivnik je imel toliko dela, da ni mogel vsemu kaj. Zato je naprosil dva pomagača, da sta mu stala na strani v naporni službi. Še mlad človek bi ne bil opravil vsega, kaj šele star Slivnik. Možiček je letal v svojih višnjevih nogavicah seminija, gorindol, da je bila vsaka stvar na pravem kraju. Pred cerkvijo so stale v dolgi vrsti smrekice, notranjščina pa je bila opremljena z raznim nakitjem. Posebno veliki oltar z Marijino podobo je odseval v vsi lepoti. Proš je naročil Slivniku že en teden pred, naj pripravi cerkvene obleke za 15 duhovnikov. Pa še rajši več kakor manj, ker znajo priti tudi taki, ki še niso naznanjeni. Slivnik je pregledoval cerkevno opravo, pa je videl, da ne bo zadostovala. Zato je obhodil bližnje cerkve in dobil na posojilo toliko obleke, da je bilo dovolj.

Kmalu po osmi uri zjutraj je priplaval sem od grada velik čoln, okrašen z zelenjem in cvetjem. V njem se je peljal škof Welsberg s spremstvom. Na obrežju otoka je čakala praznično oblečena množica in pozdravljala cerkvenega kneza iz daljnih Tirolov. Pri vhodu v cerkev ga je sprejela duhovščina.

Najprej je bila pridiga. Ker cerkev ni mogla sprejeti vseh ljudi, so postavili zunaj cerkve oder za govornika. Po navadi tistega časa so zapeli vsi navzoči pesem pred pridigo.

»O Buh, Gospud nu Ozha! Jest verjem, upam, lubim Te!...«

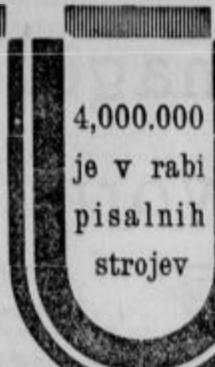
Na leco je stopil kapucin pater Rajmund, ki ga je prošt Burnel naprosil, da bi kot sloveč govornik prevzel ta dan pridigo na blejskem otoku. Pater Rajmund je bil krepke postave in mogočnega glasu, saj vsak ni zmožen na prostem govoriti, da bi ga razumela vsa množica. Razložil je zbranim vernikom pomen Velikega Šmarna. Sam je bil ginjen in zato je omečil tudi poslušalce do solz. Pridigo je sklenil s sledilečimi besedami:

»Nekdaj so venčali rimsко-nemške cesarje s trojno krono. V mestu Ahen na Nemškem so jim položili na glavo železno kruno v znamenje vladarjeve moći. V Milatu na Laškem so jih venčali s srebrno kruno zaradi njih časti. V Rimu pa so jih kronali papež z zlato kruno v znamenje cesarskega veličanstva. Tako je tudi sv. Trojica venčala Mario s trojno kruno: z železno zaradi njene mogočne priprošnje, s srebrno v znamenje njene velike časti in zlato v spomin tistega veličanstva, ki ga je dosegla fot kraljica angelov in svetnikov v nebesih. Amen.«

Ob sklepu govora je zapelo vse ljudstvo: Sa Bugam zhastimo Mario naprej...«

Pri slovesni pontifikalni maši je stregla mnogo številna duhovščina visokemu gospodu. Tudi skromni puščavnik Adolf Waidmann je stal v belem koretiju ob oltarni steni in gledal ves ta sijaj. Ljudje so imeli pri maši rožne vence v rokah. Mašne knjizice so jim bile še neznane, ker skoraj nihče izmed preprostega ljudstva ni znal čitati ob tistih časih. Po dovršeni službi božje in po končanem birmovanju je hotel vsak zvoniti z malim zvoncem, česar vrv je visela s cerkvenega stropa. Vmes so peli romarji:

»O Maria, pouma gnade, spomni se nu poslušhai te ludi, koku toshijo nadluge materi...«

4,000,000
je v rabi
pisalnih
strojev

ker je neprekosljiv v trpežnosti,
zato tudi najcenejši. — Zaloga:

LUDV. BARAGA - LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 6
Telefon štev. 29-80

Lesene predalčne zgradbe heraklitne hiše cenejše kot masivne hiše

Padanje lesnih cen nam prav posebno potrjuje rentabilnost predalčnih zgradb pred zidanimi. Tehnične napake pri starih, čisto lesenih stavbah, glede neza dostne ogrevalne možnosti, se dado povsem odpraviti, tako stele obijemo s

heraklitnimi izolirnimi ploščami za lahke stavbe

ki so popolnoma ognjavarni in so že nad 10 let preizkušene kot neupogibne in nezljomljive.

DRŽI TOPLOTO. 10 cm debel zid iz heraklita je v topotno-tehničnem oziru enak 100 cm opečnemu zidu iz opeke.

PRIHANEK PRI KURILNIM NAPRAVAM spričo 10krat večje topotne zaščite, kot pri enako močnem opečnem zidu.

POCENITEV GRADBE vsled kratke gradbene dobe so manjši stroški prevozi, mezde itd.

PRIHANEK NA KURJAVI: po debelosti heraklitnih sten do 30%.

PRIHANEK NA TEŽI: manjši dovozni stroški, manjše dimenzije opornih podlog, nosilec in tramov.

PRIHANEK NA PROSTORU, ki je vsled male konstrukcijske debeline heraklitnih plošč neprimereno večji, kakor pri opečnem zidovju, ter jamči za večjo uporabno prostorninsko ploščev.

PRIHANEK NA GRADBENEM ČASU IN OBRESTIH:

Ker so heraklitne plošče velikih dimenzijs, je delo jako uspešno.

Tudi že obstoječe lesene hiše se dajo zboljšati z malimi stroški, ako se naknadno znotraj in zunaj izolirajo s heraklitnimi ploščami. Prosimo, vprašajte nas, dali Vam bomo radevole vsa pojasnila. Zahtevajte naše zanimive tiskovine.

Pooblaščeni heraklit-zastopniki:

„MATERIAL“ TRG. DR.
Z O. Z.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 36/2

TELEFON 27-15 BRZOJAV: MATERIAL

SKLADIŠČA: Čufer, Jesenice; Tone Vovk, Bled; Fr. Berjak, Kranj; Fr. Hladnik, Raklek; Josip Klemenčič, Novo mesto; Stajerska, Prekmurje in Koroška; D. Rakusch, Celje in njegova podružnica Kuhar & Zemljčev Mariboru.

Priporoča se prvi slovenski zavod

Uzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevičev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

Zahvala

našim sorodnikom, priateljem in znancem, ki so spremili našo ljubo mamo, gospo

Marijo Kolšek

na zadnji poti, obsuli njen grob s cvetjem, nas preostale pa z izrazi odkritosrčnega sočustvovanja tolažili in bodrili.

Prav od srca se zahvaljujemo g. dr. Medicu, zdravniku v Šoštanju, in prijateljicam pokojnice za pozrtvovalnost in pozornost ob bolniški postelji, Sokolu v Šoštanju, zlastno spremstvo in lepo petje ter njegovemu br. starosti za iskrene besede ob grobu. Hvala Vam vsem, iskrena hvala!

Šoštanj, dne 12. septembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

Vloge nad Din 500.000.000—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Marlbor, Kočevje, Celje, Sombor, Đakovo, Split.

TELEFON STEV. 2057, 2470, 2979

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Poceni in dobro

kupite ure, zlatino in srebrino pri svetovnoznan tvrdki

H. SUTTNER
LJUBLJANA 2

Prešernova ulica št. 4
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije.

Velika zaloga ur z znakami Glashütte, J. W. C.

Schaffhausen, Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axo itd. Zahtevajte veliki ilustr. cenik zastonj in poštnine prosti od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 2

Krasen gorski lov

(Karavanke)

se odda takoj za 10 let. Ponudbe pod „LOV“ št. 10.650 na upravo lista „Slovenec“.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za dan 19. sept. 1931 ob 11 dopoldne nabavo

500 m³

rečnega peska

Pogoji se dobe pri podpisani. — Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje.

SOLIDNO BLAGO! NIZKE CENE!

Modroce - otomune

divane, fotelje, «Couch» zofe, mreže in vse tapetniške izdelke dobite najcenejše pri

IGNACIJ NAROBE

tapetnik in dekorater, Ljubljana, Gospodarska cesta št. 16 (pri Levu) — Točna postrežba.

Tudi letos so na prvem mestu francoska kolesa

Prvovrstni izdelek in material. Najlažji tek
Cene brez konkurenč!

VIKTOR BOHINEC - LJUBLJANA
Dunajska cesta 21 Cenik brezplačno!

Litografijo
Offset

Z DIREKTNIM
FOTOKEMIČNIM
KOPIRANJEM NUDI LE

JUGOSLOVANSKA
TIISKARNA VLJUBLJANI

Prva najstarejša in najspodbnejša prodajalna in posojevalna glasovirjev
TH. BÄUERLE, Maribor, Gosposka ul. 56

priporoča svojo veliko zalogu in sicer: Ehrbarjevib, Försterjevib, originalnih Stinglovičev glasovirjev, kakor tudi pianin naivčejib svetovnih znak po raznih cenah in ugodnih plačilnih pogojih. Obrabljeni instrumenti v veliki izbiri po nizkih cenah. Uglajevanje kakor tudi popravila, renoviiranje in ocenjevanje sploh, najkulantnejše.

Osvald Dobejc-Ljubljana

Pred Skočjo št. 15

priporoča svojo bogato zalogu galerijskega, drobnega in modnega blaga po najnižjih cenah. — Velika izbira vseh vrst nogavie, D. M. C. in C. M. S. predmetov.

Na drobno!

Inserirajte v „Slovencu“!

Zahvala

Ob prebridki izgubi nepozabnega soproga, očeta oziroma starega očeta, gospoda

Jerneja Kilarja

računskega nadsvetnika v p.

se najskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, priateljem in znancem za številne izraze tolažecga sožalja, kakor tudi za poklonjeno cvetje in vence.

Posebno se zahvaljujemo čest duhovščini, prijateljsko skrbnemu zdravniku g. dr. Albertu Triniku, oficirskemu zboru z divizijonarjem g. div. gen. Ilićem na čelu, ravnateljstvu in uradništvu Trboveljske premogokopne družbe ter vsem, ki so spremili predragega pokojnika na zadnji poti.

Maša zadužnica se bo darovala dne 16. septembra ob 8 v križevniški cerkvi.

Ljubljana, dne 12. septembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI.

4,000,000
je v rabi
pisalnih
strojev

ker je neprekosljiv v trpežnosti,
zato tudi najcenejši. — Zaloga:

LUDV. BARAGA - LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 6
Telefon štev. 29-80

Lesene predalčne zgradbe heraklitne hiše cenejše kot masivne hiše

Padanje lesnih cen nam prav posebno potrjuje rentabilnost predalčnih zgradb pred zidanimi. Tehnične napake pri starih, čisto lesenih stavbah, glede neza dostne ogrevalne možnosti, se dado povsem odpraviti, tako stele obijemo s

heraklitnimi izolirnimi ploščami za lahke stavbe

ki so popolnoma ognjavarni in so že nad 10 let preizkušene kot neupogibne in nezljomljive.

DRŽI TOPLOTO. 10 cm debel zid iz heraklita je v topotno-tehničnem oziru enak 100 cm opečnemu zidu iz opeke.

PRIHANEK PRI KURILNIM NAPRAVAM spričo 10krat večje topotne zaščite, kot pri enako močnem opečnem zidu.

POCENITEV GRADBE vsled kratke gradbene dobe so manjši stroški prevozi, mezde itd.

PRIHANEK NA KURJAVI: po debelosti heraklitnih sten do 30%.

PRIHANEK NA TEŽI: manjši dovozni stroški, manjše dimenzije opornih podlog, nosilec in tramov.

PRIHANEK NA PROSTORU, ki je vsled male konstrukcijske debeline heraklitnih plošč neprimereno večji, kakor pri opečnem zidovju, ter jamči za večjo uporabno prostorninsko ploščev.

PRIHANEK NA GRADBENEM ČASU IN OBRESTIH:

Ker so heraklitne plošče velikih dimenzijs, je delo jako uspešno.

Tudi že obstoječe lesene hiše se dajo zboljšati z malimi stroški, ako se naknadno znotraj in zunaj izolirajo s heraklitnimi ploščami. Prosimo, vprašajte nas, dali Vam bomo radevole vsa pojasnila. Zahtevajte naše zanimive tiskovine.

Pooblaščeni heraklit-zastopniki:

„MATERIAL“ TRG. DR.
Z O. Z.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 36/2

TELEFON 27-15 BRZOJAV: MATERIAL

SKLADIŠČA: Čufer, Jesenice; Tone Vovk, Bled; Fr. Berjak, Kranj; Fr. Hladnik, Raklek; Josip Klemenčič, Novo mesto; Stajerska, Prekmurje in Koroška; D. Rakusch, Celje in njegova podružnica Kuhar & Zemljčev Mariboru.

Priporoča se prvi slovenski zavod

Uzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevičev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

Zahvala

našim sorodnikom, priateljem in znancem, ki so spremili našo ljubo mamo, gospo

Marijo Kolšek

na zadnji poti, obsuli njen grob s cvetjem